

# Speelruimteweefsel in de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham

Quickscan

Onderzoeksrapport Speelruimteweefsel Stad Gent

In opdracht van



kind & samenleving



Vlaanderen  
verbeeldt, werkt.



# Inhoudsopgave

## 1. Inleiding

## 2. Thematische analyse huidige situatie

2.1 Bestaande situatie algemeen

2.2. Bestaande publieke ruimte

- Bestaand groen
- Bestaande pleinen
- Bestaande verbindingen

2.3. Bestaande formele speelruimte

2.4. Geplande ruimtelijke ontwikkelingen

2.5. Geplande formele speelruimte

2.6. Formele speelruimte en leeftijdsdoelgroepen

## 3. Perspectief van jeugd op speelkansen in de wijk

## 4. SWOT-analyse

## 5. Gewenst speelweefsel

5.1. Gewenste formele speelruimte

5.2. Gewenste strategische verbindingen

5.3. Gewenste informele speelruimte

5.4. Gewenst laag 'speelaanleidingen'

## 6. Actieplan



# 1. Inleiding

## Algemeen kader

Voorliggend document is de neerslag van een studieopdracht die Kind & Samenleving uitvoerde in opdracht van de Stad Gent.

De bedoeling van de opdracht was het uitwerken van een speelweefselplan, weliswaar in een beperkte vorm, een QuickScan.

Deze studie analyseert de bestaande toestand van de huidige publieke ruimte. Op basis van deze inzichten ontwikkelt Kind & Samenleving een gewenste toestand en bijhorende acties. **Verschillende acties worden aangereikt om de speel-, sport- en- ontmoetingskansen te vergroten in de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham.**

Dit document biedt de stad de mogelijkheid om de komende jaren op een structurele manier te kunnen werken aan deze kansen. De inspraakresultaten (op basis van de inspraakacties die de stad zelf uitvoerde) werden tevens geïntegreerd in dit document.

## Achtergrond

In vele steden en gemeenten is er een evolutie om het speelruimtebeleid breder op te vatten als voorheen. Daar waar het speelruimtebeleid vroeger vooral gericht was op het voorzien van voldoende aantal speelruimten in elke wijk, wordt het nu bekeken vanuit een bredere kijk op de leefwereld van kinderen en jongeren. Er wordt gestreefd naar een kindvriendelijk publieke ruimte beleid. Dit kan verklaard worden door enkele evoluties:

1. **De publieke ruimte wordt schaarser en drukker.** Steden en gemeenten stellen zich meer en meer de vraag of er nog voldoende ruimte is om te spelen, ontmoeten, recreëren ...
2. **Kinderen en jongeren worden meer betrokken bij de inrichting van de publieke ruimte.** Daar waar kinderen en jongeren vroeger vooral betrokken werden om speeltoestellen te kiezen, wordt er nu voor publieke ruimteprojecten de beleving van kinderen en jongeren regelmatig mee onderzocht.
3. **Kindvriendelijke publieke ruimte wordt door steden en gemeenten aanzien als een opstap om te werken aan een aangamere publieke ruimte en een verbetering van de leefkwaliteit voor iedereen.**
4. **Interdisciplinaire aanpak.** Er is een evolutie binnen vele steden en gemeenten om over de verschillende diensten heen te werken aan oplossingen. Het thema kindvriendelijkheid leent zich hier uitstekend toe.

## Het begrip speelweefsel

"Een speelweefsel is een samenhangend geheel van plekken en verbindingen die belangrijk zijn voor kinderen en jongeren."

Een speelweefsel bestaat uit de volgende elementen:

1. **Formele speelplekken.** Hier gaat om plekken die aangelegd zijn om te spelen, zoals speelterreinen, schoolspeelplaatsen, buitenruimte, jeugdwerkinfrastructuur en sportveldjes.
2. Kinderen en jongeren spelen niet enkel op formele speelplekken, **informele speelplekken** zijn vaak net zo belangrijk. Deze plekken zijn niet speciaal ingericht voor kinderen en jongeren, maar kunnen wel speelse elementen bevatten, zoals een bank of een helling. Parken, pleinen en straathoeken worden vaak gebruikt door kinderen en jongeren en gelden als informele speelplekken.
3. Bepaalde voorzieningen hebben extra betekenis voor kinderen en jongeren. Onder **betekenisvolle voorzieningen** verstaan we bijvoorbeeld socio-culturele voorzieningen, een sporthal, school, bib, het jeugdwerk in de buurt of een theater.
4. Door een wijk lopen verschillende verbindingen. Deze verbindingen kunnen gebruikt worden door kinderen en jongeren, maar kunnen soms ook een barrière vormen, doordat een weg te gevaarlijk of onaantrekkelijk is. Binnen een speelweefsel moeten er voldoende **veilige en beleefbare verbindingen** zijn voor kinderen en jongeren om makkelijk door de wijk te wandelen en te fietsen.



## Types van formele speelruimte

- **Speelruimte met speeltuinkarakter.** Gebied dat sterk wordt gedefinieerd door de geplaatste toestellen op een valbrekende ondergrond. Inrichting van deze typologie wordt kwaliteitsvol genoemd in de mate dat er op speelkansen gerichte en variatie biedende grondwerken, bodembedekkingen en groen wordt voorzien. Dit vormt de basis van de speelruimte, daarin worden speeltoestellen geïntegreerd.
- **Speelruimte 'speelnatuur'.** Gebied waar grondwerken, bodembedekkingen en groenvoorzieningen een natuurlijk, ruig en avontuurlijk karakter oproepen. Nadruk ligt hier sterk op natuurlijke elementen en ingrepen. Natuurlijke speelaanleidingen krijgen hier in principe de voorkeur op speeltoestellen.
- **Sportgerichte speelruimte.** Gebied dat is afgestemd op één of meerdere vormen van sporten (deze hoeven niet aan officiële afmetingen te voldoen). Skateruimte is een specifiek voorbeeld van deze sportgerichte speelruimte. Noot: formele speelvelden die zonder inschrijven toegankelijk zijn horen hier ook onder.
- **Speelruimte grasveld.** Intensief beheerd vlak gazon, zonder verdere speelse- of sportuitrusting.
- **'Passageplek'.** Gebied dat beperkt is in oppervlakte, eerder puntsgewijs, deel uitmakend van een infrastructuur. Een passageplek is bij voorkeur uitgerust met een speelse aanleiding (gericht op kinderen, of op tieners) als aantrekkingspunt. De beleving is er eerder als passant, dan als heuse verblijver.
- **Speelruimte schoolspeelplaats.** Gebied dat primair tot doel heeft de speelruimte 'van de school' te zijn. Heeft diverse verschijningsvormen. Kwaliteitskenmerken: speelruimte die verscheidenheid kent in karakter (méér dan betegelde vlakke) en speelruimte die een openheid heeft naar de omliggende samenleving.

Een speelruimte kan steeds een combinatie vormen van bovenstaande gebieden. Vb. speelruimte kent een zone met speeltuinkarakter, aanliggend een zone 'speelnatuur' en eveneens aanliggend aan een sportgerichte speelzone.

## Groene zones als drager van speelruimte

De Stedelijke groendienst maakt een onderscheid tussen groene gebieden op basis van oppervlakte.

- Groenzone van  $> 10.000\text{m}^2$  wordt door de Stedelijke diensten benoemd als 'wijkpark'
  - Groenzone van  $< 10.000\text{m}^2$  wordt door de Stedelijke diensten benoemd als 'woongroen'.
- Met deze aanduiding wordt impliciet een uitspraak gedaan over het beoogde schaalniveau van zo'n groene zone. Een wijkpark zal in de regel een ruimere uitstraling hebben dan een zone woongroen die door de beperkte oppervlakte zich meer zal beperken tot de omliggende buurt.
  - Vaak zijn deze groenzones ook drager van formele speelruimte. Een groenzone kan integraal zijn ingericht als formele speelruimte, maar dat is niet altijd het geval, het komt geregeld voor dat slechts een gedeelte van de groenzone is ingericht als 'formele speelruimte', en de andere delen niet, die andere delen zijn dan minder expliciet of minder exclusief gericht op jeugd.

## Speelruimte en schaalniveau

Speelruimtes bestaan in 'maten'. Waar sommige speelterreinen een bescheiden uitstraling hebben, en enkel bedoeld zijn om de onmiddellijke omgeving te bedienen, zijn andere speelterreinen gericht op een veel breder bereik. Zo'n onderscheid in 'beoogd bereik' is beleidsmatig interessant. We hanteren in deze studie, voor formele speelruimte, 4 schaalniveaus

- Speelruimte op **schaalniveau wijk**.
- Speelruimte op **schaalniveau buurt**.
- Speelruimte op **schaalniveau straat**.
- Speelruimte op **schaalniveau 'passageplek'**

Noot: Een groene zone van het type 'wijkpark' kan drager zijn van een speelruimte op schaalniveau wijk. Maar het kan ook dat slechts beperkt is ingezet op speelruimte. Waardoor het schaalniveau van de speelruimte lager ligt dan het schaalniveau van de groene zone, bijvoorbeeld op straatniveau.



## 'Schaalniveau van formele speelruimte'

### Schaalniveau van een speelruimte = het beoogde ruimtelijk bereik

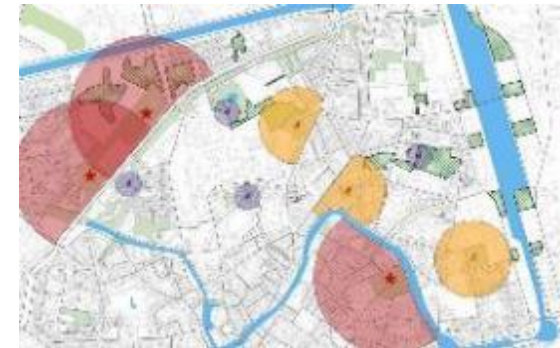
Het schaalniveau van een formeel speelterrein wordt bepaald door de relatie tussen meerdere factoren:

- **Oppervlakte** is een belangrijke factor.
 

de oppervlakte van de formele speelruimte bedraagt:	
<1000m <sup>2</sup>	schaalniveau passageplek
1000 – 2000m <sup>2</sup>	schaalniveau straat
2000- 10.000	schaalniveau buurt
> 10.000	schaalniveau wijk
- **Buffering** ten opzichte van wonen
- **Uitrusting**
- **Relatie met voorzieningen**



*Vb. aanduiding schaalniveau.  
Kaart bestaande speelruimte met  
aanduiding schaalniveau (beoogd bereik  
van het speelterrein)  
> bereikcirkels*



### Bereik per schaalniveau

Voor het theoretisch bereik per schaalniveau hanteren we volgende afstanden:

- **Schaalniveau wijk** : diam. 600 m  
Speelruimte op **schaalniveau wijk**. Dit speelterrein is bedoeld voor de hele wijk en heeft voldoende capaciteit om kinderen en jongeren van de hele wijk te ontvangen.
- **Schaalniveau buurt**: diam. 300 m  
Speelruimte op **schaalniveau buurt**. Dit speelterrein is gericht op kinderen in een buurt. En heeft minder voorzieningen dan een speelterrein op wijkniveau.
- **Schaalniveau straat**: diam. 100 m  
Speelruimte op **schaalniveau straat**. Dit zijn kleine speelelementen en zijn meestal gericht op een bepaalde leeftijdscategorie.
- **Schaalniveau passageplek**: diam. 0m  
Speelruimte op schaalniveau 'passageplek'. Dit zijn meer puntsgewijze elementen.

Dat vormt een zogenaamde **bereikcirkel**

## Verbindingen in het weefsel

### Autonome mobiliteit als belangrijke focus

Doorwaadbaarheid: Dat kan door geïntegreerd in te zetten op meerdere vlakken:

- Stapstenen creëren en/of te verbeteren op potentiële, strategische plekken.
- Verbindingen verbeteren door strategische wegen een andere inrichting te geven, door trage wegen optimaal te linken...
- Strategische kruispunten kindgericht aanpakken

### Autonome mobiliteit : wat werkt voor kinderen werkt ook voor andere leeftijdsgroepen

Tieners en jongeren bewegen zich makkelijker door het verkeer dan kinderen. Werken aan autonome mobiliteit is focussen op kinderen. Want de inspanningen die in dat kader zullen worden gedaan zullen ook een positieve invloed hebben voor de mobiliteit van andere leeftijdsgroepen, waaronder tieners en jongeren (en bejaarden). Een doorwaadbaarheid op maat van kinderen zal inherent betekenen dat de doorwaadbaarheid voor alle trage weggebruikers verbetert. Met betrekking tot mobiliteit geldt zeker de uitspraak 'wat goed is voor kinderen is goed voor iedereen'.

### Doorwaadbaarheid van het projectgebied als basis van een speelweefsel

De doorwaadbaarheid van het gebied voor kinderen als autonome weggebruiker is een vanzelfsprekend uitgangspunt voor een kwaliteitsvol weefsel. Een speelweefsel (of breder beschouwd een 'recreatief weefsel') kan slechts functioneren indien er sprake is van voldoende 'kindvriendelijke verbindingen'.

### Veiligheidsperspectief, maar ook breder dan dat

Autonome mobiliteit dient niet enkel te worden beschouwd vanuit veiligheidsperspectief. Beleefbaarheid en speelbaarheid verdienen er evenveel aandacht.

### Op maat van kinderen'

Voor tieners zijn de aanwezige barrière-effecten minder scherp. Voor een sterk speelweefsel is het vooral zaak dat de verbindingen op maat van kinderen zijn! Daartoe zal het nodig zijn specifieke, strategische barrières aan te pakken (wegen, oversteekplaatsen, ...).

### Principe meervoudig gebruik

Publieke ruimte wordt zo min mogelijk exclusief gericht op 1 leeftijdscategorie of specifieke doelgroep. Inrichtingen worden zo ontworpen dat verweving van doelgroepen steeds mogelijk blijft.



## 2. Analyse van de bestaande situatie



## 2.1. Bestaande situatie - algemeen

## Bestaande situatie - algemeen

### De wijk: algemeen

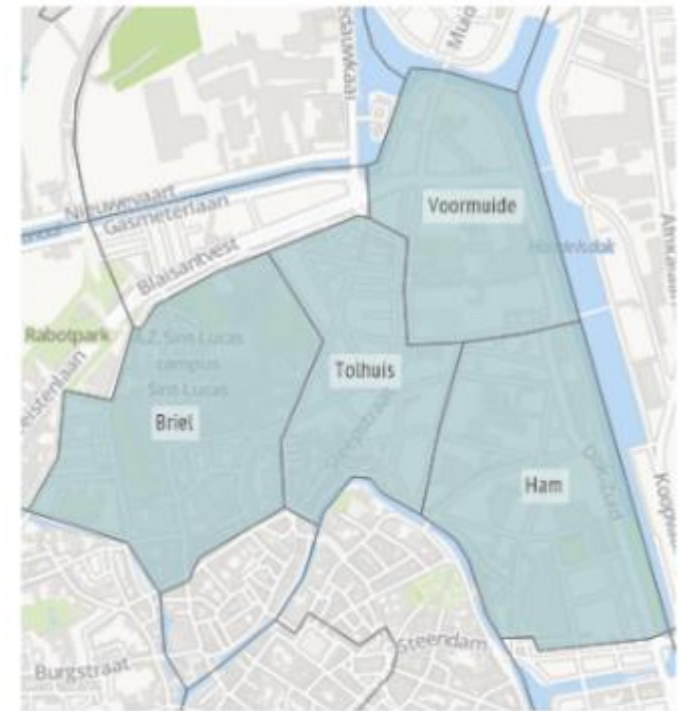
De wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham bevindt zich in de 19<sup>e</sup> eeuwse gordel ten noorden van de binnenstad en is na Rabot-Blaisantvest en Macharius-Heirnis de 3<sup>e</sup> dichtstbevolkte wijk in Gent. Bovendien neemt de bevolkingsdichtheid in de wijk toe, de voorbije 10 jaar zijn er zo'n 1000 wijkbewoners per km<sup>2</sup> bijgekomen (ten opzichte van een gemiddelde van 150 inwoners per km<sup>2</sup> in Gent). Deze trend wordt verwacht zich voort te zetten, gezien de komende jaren op diverse locaties in de wijk nieuwe projecten zullen worden uitgevoerd, goed voor nog eens een 900-tal extra wooneenheden.

De huidige bevolkingstoename situeert zich vooral in de leeftijdscategorie 3-11 jaar (een toename van 20% in de categorie 3-5 jaar en 18% in de categorie 6-11 jaar).

### Woonweefsel

Het dense 19<sup>e</sup> eeuwse woonweefsel kent een verouderd patrimonium met een laag gemiddeld woonoppervlakte (+- 100 m<sup>2</sup>), met sterke verschillen in de wijk (waarbij sector Ham gekenmerkt wordt door een stuk grotere wooneenheden). De geplande ontwikkelingen zorgen voor een toename in kwalitatief woonaanbod, maar evengoed voor toenemende druk op het openbaar domein binnen een wijk waarin er nu al meer dan 40% van de oppervlakte bebouwd is.

Ligging wijk



Bron: Stad Gent

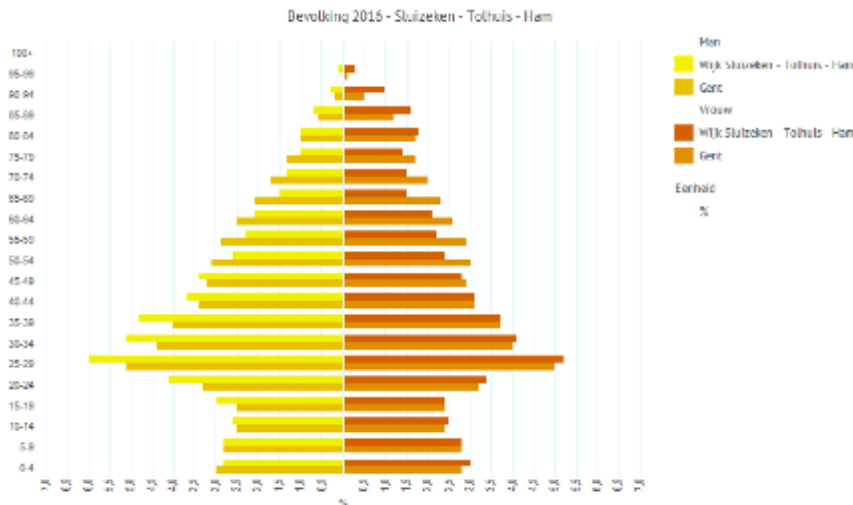
## Demografische context

De wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham is één van de meest dichtbevolkte wijken in Gent. Daarnaast groeide het bevolkingsaantal ook sterk in deze wijk. De bevolkingstoename situeert zich vooral in de leeftijdscategorie 3 tot 5 jaar en de leeftijdscategorie 6 tot 11 jaar (zie tabel bevolkingstoename per leeftijdscategorie).

De wijk is op dit moment niet afgestemd op de noden van deze groep en groeide slechts in een beperkte mate mee. Op korte termijn moet er daarom ingezet worden op voorzieningen voor deze jonge leeftijdscategorie. Maar ook deze groep wordt ouder en er moet in deze wijk ook zeker ingezet worden op jongeren.

### Bevolkingstoename per leeftijdscategorie (schooljaren)

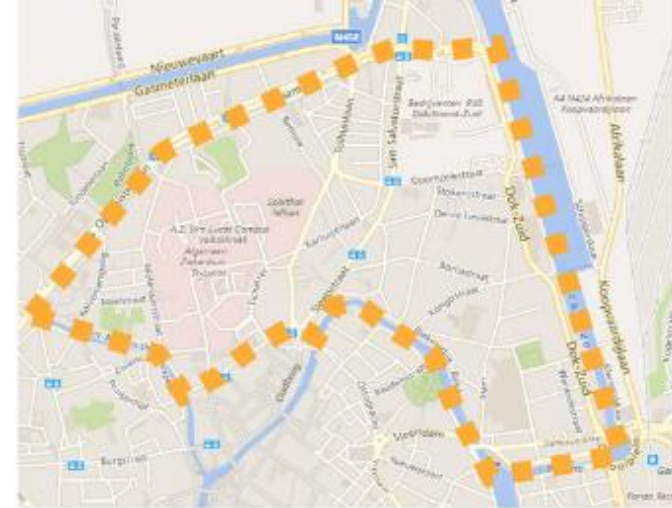
Periode 2007-2016	0-2 jaar	3-5 jaar	6-11 jaar	12-17 jaar	18-64 jaar	65+
<b>Absolute toename</b>	553,00	1473,00	2556,00	303,00	14464,00	1738,00
<b>Procentuele toename</b>	6%	20%	18%	2%	10%	4%
Eenheid	aantal					
Bron	Bevolkingsregister Stad Gent (bevolkings- en vreemdelingenregistre					



## Grenslijnen projectgebied

De specifieke grenslijnen van het projectgebied zijn als volgt vastgelegd:

- o Noordelijke grens: N430 tot Neuseplein en R40
- o Oostelijke grens : Handelsdok en Achterdok tot kruispunt Dampoort
- o Zuidelijke grens: Hagelandkaai tot Leie  
Leie vormt verder het grensgebied tot bij Sluizeken. Noordzijde van Patershol (Langesteestraat) tot Lieve en van Lieve tot Rabottorens.



## Sites en functies aanliggend aan het projectgebied.

Het projectgebied is niet te beschouwen als een geïsoleerde wijk, maar als deel van een groter geheel.

- Randen, aanliggend aan projectgebied.
- plekken met uitgesproken betekenis voor kinderen en tieners.

Een overzicht:

- **Aanliggende parken:** Er zijn drie wijkparken die aanliggend zijn aan het projectgebied:
  - het Rabotpark ten noordwesten van het projectgebied
  - het Baudelopark, ten zuiden van het projectgebied. (voor dit park is op kortere termijn een heraanleg voorzien)
  - Het Houtdokpark (kapitein Zeppospark) ten noorden van het projectgebied
- **Nieuw woongebied Oude Dokken/Tondelier.** Op vandaag vormen de dokken de grenslijn van het projectgebied, maar met de voorziene woonprojecten ontstaat een andere werkelijkheid. We gaan ervan uit dat deze een uitgesproken aantrekkingskracht zullen hebben voor jeugd uit het projectgebied STH. De verbinding tussen projectgebied en oude dokken is daarom van belang. De projecten Oude dokken en Tondelier voorzien een groot aandeel publieke ruimte.
- **Water:** Het Handelsdok en het Achterdok zijn nu nog gescheiden van het projectgebied door de ring. Maar in de toekomst wordt de ring aan de oostelijke zijde van de genoemde dokken gesitueerd. Hierdoor zal de recreatieve ruimte 'aan de waterkant' fors kunnen toenemen.
- **Relatie met stadscentrum:** Met de historische stad is er een nabijheid van toeristische en culturele troeven. De aanwezige bus- en tramverbindingen vervolledigen de bereikbaarheid.
- **Opgeëistenlaan - Blaisantvest** vormt de noordelijke grens van het projectgebied. Het werkt op vandaag voornamelijk als een barrière, zeker voor kinderen.

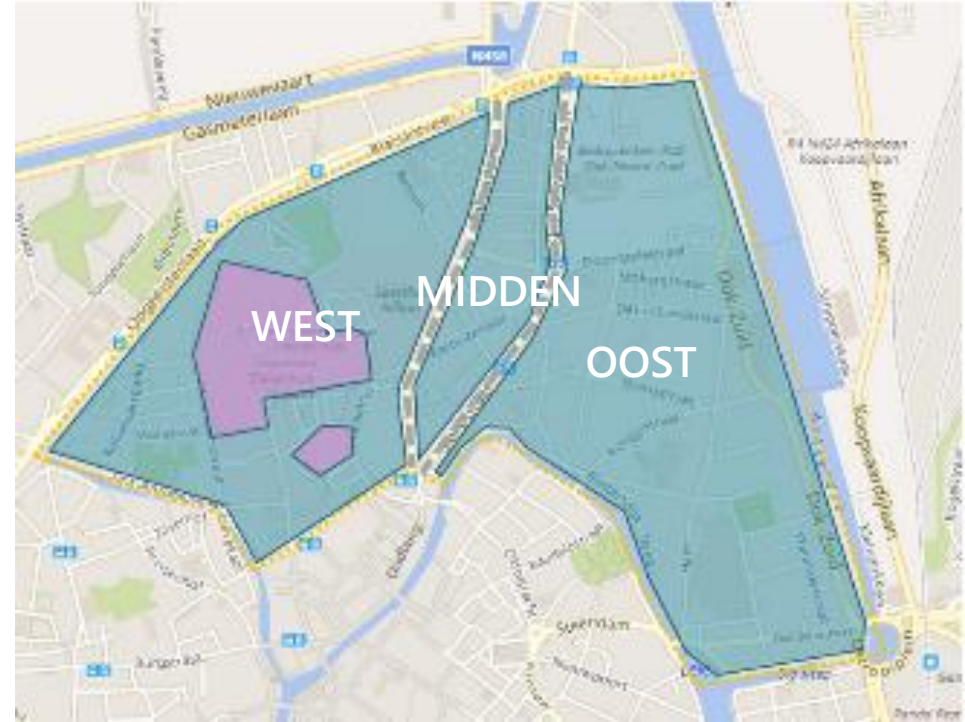


## Te onderscheiden zones binnen het projectgebied

Onder meer op basis van het sterk scheidend effect van Tolhuislaan & Sleepstraat / Sint-Salvatorstraat kunnen we in het projectgebied 3 deelgebieden beschouwen.

- **Oostelijke zone:** Met in het noorden van het gebied de site Dok Noord, een middengebied met nieuwe ontwikkelingen en een zuidelijk gebied, dat onder de as Godshuishammke – de Centrale ligt.
- **Centrale strook:** Strook tussen Tolhuislaan/Sleepstraat & Sint-Salvatorstraat.
- **Westelijke zone:** Met de ziekenhuissite die een weinig doorwaadbare enclave vormt.

Deze deelgebieden zijn relevant vanuit de huidige beleving van kinderen. Tolhuislaan/Sleepstraat en Sint-Salvatorstraat vormen voor kinderen dermate sterke barrières dat de oversteekbaarheid hier problematisch is. Op die manier wordt het voor kinderen (en in zekere mate voor tieners) onmogelijk gemaakt hun zeer directe woonomgeving te verlaten.





## 2.2. Bestaande publieke ruimte

groen  
pleinen  
verbindingen

# Bestaand groen



## Bestaand groen

### Beperkte groenoppervlakte in de wijk

- Het projectgebied kent weinig, en tevens kleine privé-tuinen. Veel wijkbewoners zijn aangewezen op publiek groen.
- Publiek groen is beperkt. De norm van 10m<sup>2</sup>/inwoner wordt nadrukkelijk niet bereikt.  
Groen op schaalniveau "wijkpark" (>10.000m<sup>2</sup>) ontbreekt geheel in de wijk.
- Er zijn enkele privé-groenzones (bijvoorbeeld de tuin van de Pastorie Heilig Kerst) die een potentie kunnen vormen voor de verdere ontwikkeling van het speelweefsel in Sluizeken – Tolhuis – Ham.
- In de wijk zijn een aantal groenontwikkelingen gepland. Hiermee zal het groenbestand toch enigszins toenemen, en zijn er potenties voor de toekomstige ontwikkeling van het speelruimtebeleid. Deze groenontwikkelingen worden beschreven in het deel 2.6 geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

### De bestaande groenzones:

- Het projectgebied kent **drie groenzones op het schaalniveau 'buurtgroen'**. Deze 3 groenzones zijn vrijwel integraal ingericht als speelruimte. Ze worden nader omschreven in het deel 2.3. formele speelruimte.
  - Godshuishammeke
  - Tolhuis
  - Zondernaampark
- Wereld van Kina 'de Tuin'.
- Park OCMW Gent (Sint-Antoniushof) in de Meelstraat.
- Sassevaartpark
- Groen kader van de Blaisantvest.
- **Kleine, verspreide groenstructuren en parkjes.** Het gebied kent enkele van deze versnipperde kleinere groene plekken. Soms zijn ze drager van speelruimte op schaalniveau 'straat' of 'passageplek'. (zie hierna: bestaande speelruimte)

### Privaat groen:

Op de kaart zijn een aantal private groene zones aangeven. De selectie is gemaakt op basis van de potenties van het bestaande groen, omdat het makkelijk toegankelijk gemaakt kan worden.

Wereld van Kina 'de tuin'	
typologie	Groenzone met parkuitstraling (schaalniveau 'buurtgroen'). Park met een eerder besloten karakter en een educatieve functie.
inplanting	'De Tuin van Kina' is aanliggend aan meerdere groenzones. O.m. direct aanliggend aan speelruimte 'Tolhuis'.
knelpunten	Centrale ligging in combinatie met besloten karakter van 'de tuin' maakt het moeilijker om een verbindende rol te spelen.
potenties	Verbindende potentie tussen diverse groenzones..



Park OCMW Gent – Meelstraat (sint-Antoniushof)	
typologie	Park op schaalniveau 'buurtgroen'
inplanting	Besloten ligging – achterkanten. Tussen woningen van i.f.v; bejaarden
knelpunten	In functie van speelkansen voor kinderen heeft dit parkje een eerder besloten karakter. De aanliggendheid aan bejaardenwoningen
potenties	Functionerend parkje dat zich niet erg expliciet toespitst op speelkansen, maar gezien de inplanting is dat ook niet nodig..



Site Dok-Noord - Sassevaartpark	
typologie	Publieke parkruimte
inplanting	Het Sassevaartpark is deel uitmakend van de site dok noord, met name gelegen tussen woon- en cultuurbestemmingen
knelpunten	/
potenties	Dit is een landschappelijk park dat geen formele speelvoorzieningen draagt. Door de aard van het ontwerp lijkt dat ook niet meteen nodig. Specifieke ingrepen vormen speelse passageplekken.



Blaisantvest	
typologie	Lijnvormige groenstrook aanliggend aan ringweg
inplanting	Groenstrook aanliggend aan Blaisantvest
knelpunten	In de huidige inrichting is dit restgroen. Door de relatie met de ring (Blaisantvest) is het groen amper te gebruiken of te beschouwen als gebruiksgroen.
potenties	Deze strook wordt in de toekomstplannen genoemd als potentie voor vergroening.



# Bestaande pleinen



- Pleinen en parkings
- Schoolspeelplaatsen
  - Publiek toegankelijk plein
  - Publieke parking
  - Niet-publieke parking
- WATER
- Watergang
- GROEN
- Wijkpark
  - Woongroen
  - Tuin van Kina
  - Privaat groen

# Bestaande pleinen

## Algemeen

De pleinen in het projectgebied hebben qua inrichting weinig of geen betekenis als 'plek in het speelweefsel'. We zien weinig kwaliteiten: pleinen zijn in gebruik als parking, zijn weinig belevingsvol, saai, of functioneren als voorplein van winkels. Nochtans hebben vele een strategische ligging in het weefsel en in die zin houden ze sterke potenties in.

## Pleinen met moeizame potenties voor het speelweefsel

- Tolpoort en Neuseplein vormen een complex verkeersknooppunt. Ze hebben feitelijk weinig potenties om een beleefbare verblijfsplek te dragen.

## Enkele specifieke pleinen met kwaliteiten als onderdeel van een speels weefsel

- Rodetorenkaai is qua inrichting een kwaliteitsvolle plek. Het heeft een belangrijke strategische ligging: vormt een link naar het historische stadskern. Dit is een betekenisvolle plek voor jongeren.
- Pijndersstraat is een kleinschalige passageplek met weliswaar zeer beperkt plein-effect.

## Parkeerplekken

Er zijn een heel aantal parkeerplekken in het projectgebied, zowel private als stedelijke parkings. Hier zitten mogelijk potenties in om een stapsteen te vormen voor een recreatief weefsel.

## Pleinen met uitgesproken potentie voor een gewenst speelweefsel:

Bepaalde pleinen hebben een uitgesproken potentie door hun strategische ligging (knooppunten in het weefsel). Deze zijn aangeduid op de kaart en worden verder besproken.

- Stapelplein
- Kerkplein 'heilig kerst'
- Fratersplein
- Carelsplein (Site Dok noord)
- Pierre de Geyterstraat
- Shoppingplein (Site Dok-Noord)





plein	Stapelplein
typologie	Versnipperd plein, doorsneden door een weg, verder voornamelijk parking.
inplanting	<ul style="list-style-type: none"><li>- Op R40 gelegen.</li><li>- Vormt kruispunt met Doornzelestraat (potentieel strategische route in het speelweefsel).</li><li>- Aanliggende fietsbrug naar Woonproject 'oude dokken'.</li></ul>
knelpunten	Het versnipperd effect, de parking neemt het pleineffect weg, dit plein heeft een ankerplaats in het weefsel, maar dat is moeilijk af te lezen.
potenties	<p>Plein met uitgesproken potentie voor een gewenst speelweefsel:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Strategische ligging &gt; verbindt Oude dokken met projectgebied.</li><li>• Vormt een stapsteen van de oude dokken naar het projectgebied</li><li>• Maakt deel uit van site die op termijn zal worden heringericht. Hertekening R40.</li><li>• Heeft de potentie verkeersvrij plein te worden als stapsteen naar projectgebied.</li></ul>

1





plein	Kerkplein Heilig Kerst
typologie	Kerkplein.
inplanting	<ul style="list-style-type: none"><li>- Centrale ligging in het projectgebied.</li><li>- Op strategisch kruispunt, met belangrijke potentie voor de oost-west verbinding in het speelweefsel.</li></ul>
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"><li>- Plein oogt weinig belevingsvol (ondanks de boot die er geïnstalleerd staat, en die blijkbaar niet functioneert als passageplek).</li><li>- Voorplein van kerk heeft functies die minder verenigbaar zijn met speelweefselconcept.</li></ul>
potenties	<p>Plein met uitgesproken potentie voor een gewenst speelweefsel:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Inplanting. Strategische ligging &gt; verbindend effect</li><li>- Vormt een strategische stapsteen in het oostelijk deel van projectgebied, die de link kan leggen met het westelijke deel van het projectgebied.</li><li>- Aanliggend groen: pastorietuin (als groene potentie in het speelweefsel)</li></ul>



plein	Fratersplein
typologie	Historisch buurtplein / parking.
inplanting	Fratersplein vormt een complex verkeersknooppunt Tolhuislaan, kartuizerlaan, Tichelrei, Groenebriel, ...
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"><li>- Het plein is een parking.</li><li>- maakt deel uit van de drukke verkeersas Tolhuislaan / Rodelijvekensstraat. Maar het verliest er zijn plein-effect en maakt in de beleving veeleer deel uit van de straat.</li><li>- Het plein ligt ingeklemd tussen (druk) verkeer</li></ul>
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- Strategische ligging: vormt een knooppunt.</li><li>- Verbinding met potentieel belangrijke as voor het speelweefsel 'kartuizerlaan'</li><li>- Verbinding met 'trage route' langs de ziekenhuissite.</li><li>- Historisch plein en als dusdanig nog steeds herkenbaar als centrale plek.</li></ul>



3



plein	Site Dok Noord - Carelsplein
typologie	Stenig plein
inplanting	<ul style="list-style-type: none"><li>- Onderdeel van site dok Noord</li><li>- Vormt een verbindende factor &gt; stapsteen tussen Dok-site en het woongebied ten zuiden van de Dok-site.</li></ul>
knelpunten	De huidige inrichting is weinig belevingsvol: stenige monotone vlakke.
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- Er is een herinrichting voorzien van dit plein, met meer inbreng van groen. Op die manier kan het een grotere geborgenheid hebben en beter scoren als jeugdriendelijke site.</li><li>- De inplanting (verbindende functie) maakt dat dit een belangrijke plek zal vormen in het speelweefsel.</li></ul>

4



plein	Site Dok-Noord - shoppingplein
typologie	winkelplein
inplanting	Deze ligt nadrukkelijk tussen de winkels in, en voelt dan ook aan als het voorplein van de winkels. De plek straalt uit dat men hier (slechts) komt indien men shopper is.
knelpunten	Een voorplein van winkels is vaak aantrekkelijk voor tieners en jongeren als rondhangplek. In principe worden ze er minder getolereerd: slechts in de mate dat ze ook effectief 'shoppers' zijn.
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ruimtelijk heeft deze plek beperkte potenties.</li> <li>- Het shoppingplein heeft een uitgesproken potentie als plek waar – uitzonderlijk – manifestaties (m.b.t. winkelen) worden opgezet.</li> <li>- Het plein heeft wel potenties als doorsteek</li> </ul>

*Inzichten uit de inspraak:*

- In de groene zones van Dok Noord (bestaand en in ontwikkeling) ziet jeugd veel kansen.
- Tieners : jongeren ervaren dat ze zich niet welkom voelen op het stedelijke shopping-plein van de Dok-Noord site.

5



plein	Pierre de Geysterstraat
typologie	Binnenpleintje / parking
inplanting	Binnenpleintje langs trage weg die sleepstraat met Rodelijvekensstraat verbindt.
knelpunten	- Ligt eerder ingesloten - Combinatie met parkeren beperkt de belevingswaarde van deze plek.
potenties	Plein met uitgesproken potentie voor een gewenst speelweefsel: - Rustig pleintje op passageplek-niveau, weg van verkeer. - Verbindende kwaliteiten naar Rodelijvekensstraat in een ontwerpend onderzoek "binnengebied sleepstraat – Kartuizerlaan" van 2017 worden mogelijke scenario's beschreven voor de verdere ontwikkeling van dit binnengebied. Deze plek kan mogelijkheden bieden voor de versterking van het speelweefsel.

### Inzichten uit de inspraak:

Dit is een pleintje met expliciet belang in het speelse weefsel.

- Het legt de verbinding tussen Sleepstraat, Rodelijvekensstraat en Kartuizerstraat.
- Ook volwassenen (per fiets, te voet) gebruiken de verbinding frequent.
- Het is een plek waar jongeren gebruik van maken.

6



# Bestaande verbindingen

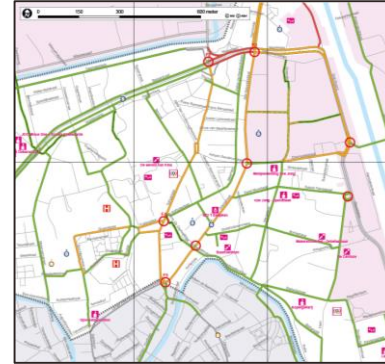


# Bestaande verbindingen

## Algemeen

De **schoolroutekaart** van het studiegebied brengt de strategische fietsverbindingen in beeld.

- Strategische wegen die beschouwd worden als aangewezen verbindingen (groene wegen)
- Strategische wegen, maar minder afgestemd op kinderen (oranje wegen)



Er is een eerder moeizame doorwaadbaarheid van de wijk. Dit omwille van een aantal strategische wegen die minder zijn afgestemd op kinderen (oranje wegen op de kaart) en de barrièrewerking van de ziekenhuissite.

De betreffende verbindingen die barrières vormen in het projectgebied zijn:

- Noord-zuid assen: **Tolhuislaan en Sint-Salvatorstraat/Sleepstraat**, deze straten bemoeilijken de oost-west bereikbaarheid van de wijk.
- **Doornzelestraat**: geeft geen optimale link tussen de noordelijke en zuidelijke kant van de wijk.



## Gevaarlijke, complexe kruispunten

Stedelijke kruispunten vormen in de regel potentiële barrières in het weefsel.

### Zeer gevaarlijke kruispunten aan de rand van het projectgebied.

Een aantal zeer gevaarlijke kruispunten liggen aan de rand van het projectgebied.

1. Kruispunt Neuseplein: Sint Salvatorstraat + R40
2. Tolpoort + N40
3. Dampoort

De mogelijkheden om deze barrières echt kindgericht aan te pakken zullen hier steeds beperkt blijven.

### Gevaarlijke kruispunten met grote complexiteit

Enkele van deze gevaarlijke kruispunten zijn zeer complex waardoor ze minder kansen bieden om écht kindgericht te functioneren.

4. Rotonde: Tolhuislaan + Jozef Van Crombrughestraat  
is een complex kruispunt met veel doorgaand verkeer (Tolhuislaan).
5. Sluizeken. Sleepstraat + Rodelijvekenstraat.  
Complex en druk kruispunt.  
Vormt een directe link naar historisch centrum, maar in functie van autonoom gebruik door kinderen is dit kruispunt toch minder evident.



## Verbindingen met strategische plaats in het weefsel

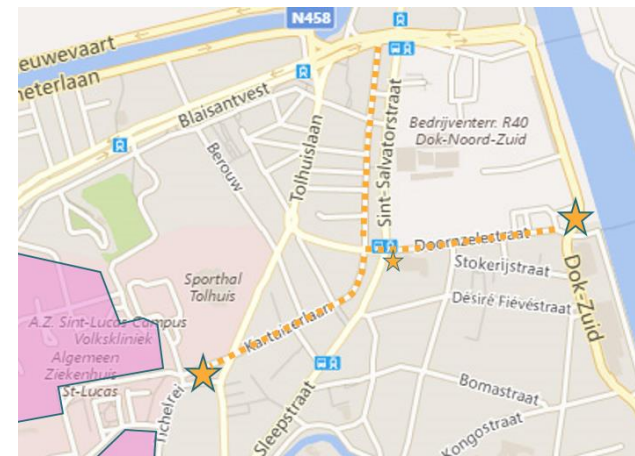
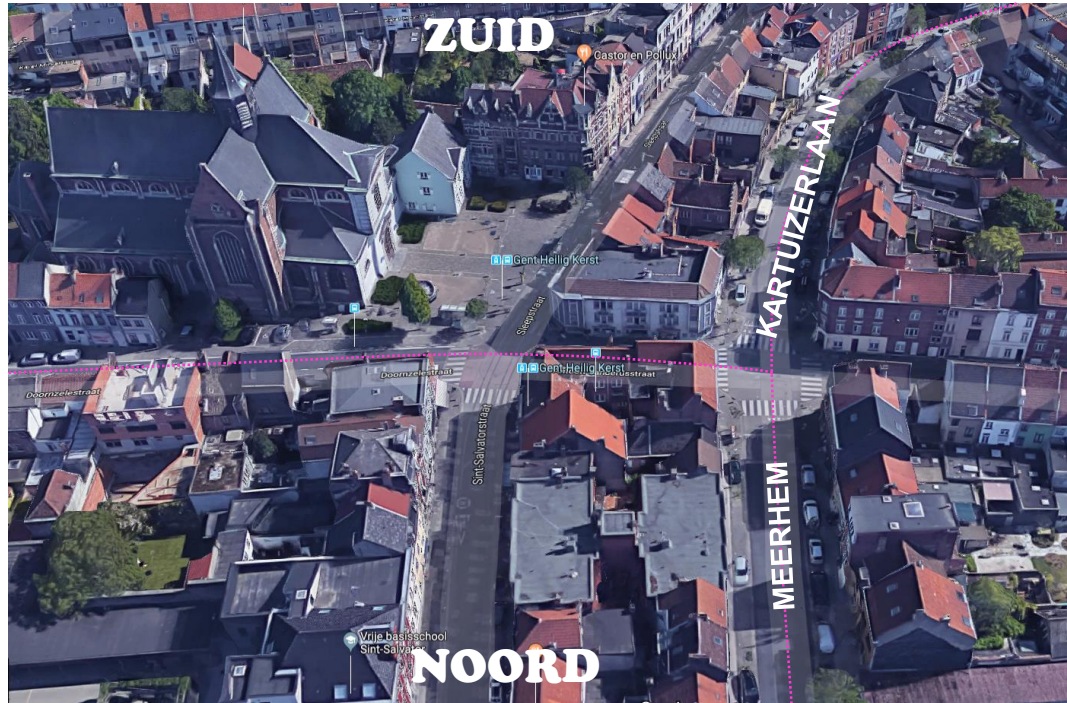
Naast de hiervoor benoemde kruispunten kent het studiegebied nog verbindingen en kruispunten die een strategische plaats innemen in het bestaande speelweefsel.

We bespreken hierna:

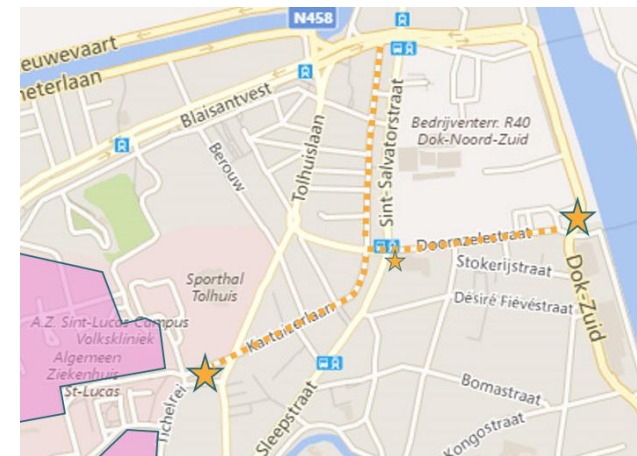
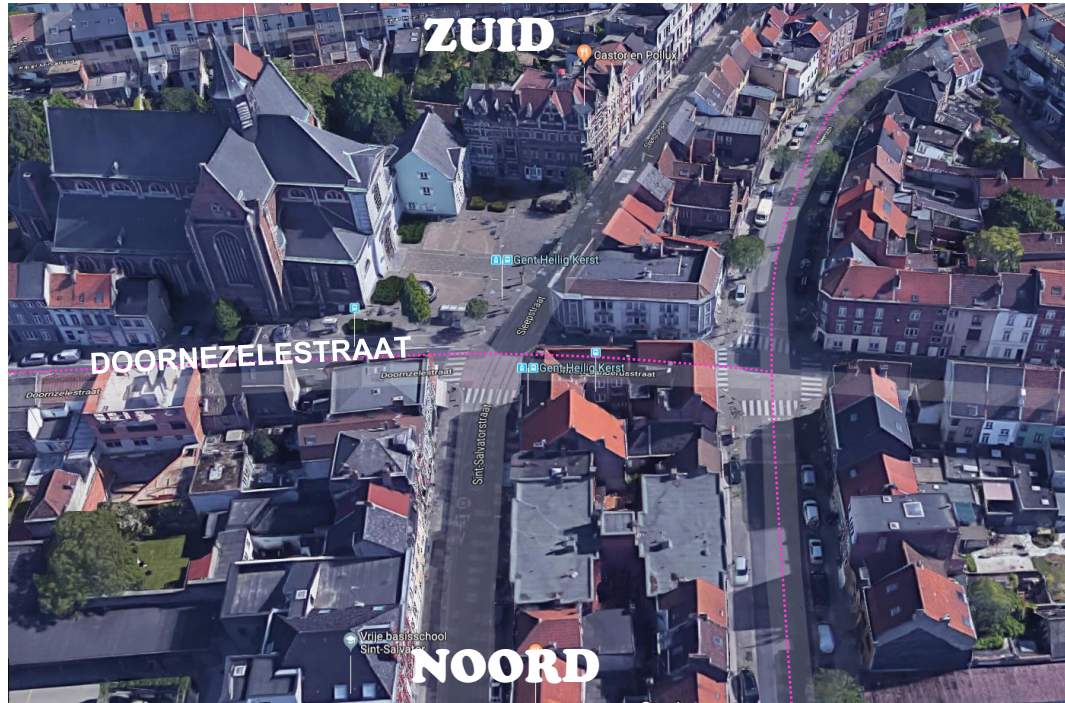
- Kartuizerlaan / Meerhem
- Doornzelestraat
- Kruispunt aan de Centrale
- Kruispunt Sleepstraat/Sint Salvatorstraat – Doornzelestraat
- Kruispunt Fratersplein / Tolhuislaan / Meerhem
- Kruispunt Stapelplein / Doornzelestraat
- Link naar Rabotpark ter hoogte van Biervlietstraat
- Barrière Blaisantvest ter hoogte van het zuidelijk deel van Rabotpark
- Noord-zuidas langs ziekenhuissite
- Link naar historische kern via Baudelopark

## Kartuizerlaan – Meerhem

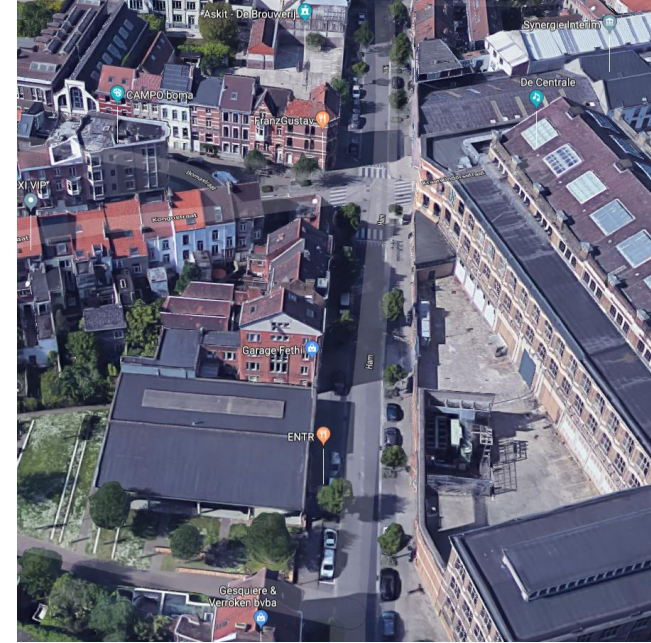
inplanting	Centraal gelegen in het projectgebied.
knelpunten	Belangrijk gelegen as die een ruggengraat kan vormen voor het weefsel maar onvoldoende is ingericht op kinderen
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Alternatief voor de drukke verbindingen van Tolhuislaan en Sleepstraat</li> <li>- Kindvriendelijke as die een strategische verbinding kan vormen in het speelweefsel van de wijk.</li> <li>- Potentieel strategische verbinding in het weefsel.</li> </ul>



Doornzelestraat	
inplanting	Centraal gelegen in het projectgebied.
knelpunten	Belangrijk gelegen assen die een ruggengraat kunnen vormen voor het weefsel maar onvoldoende zijn ingericht op kinderen
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Alternatief voor de drukke verbindingen van Tolhuislaan en Sleepstraat</li> <li>- Kindvriendelijke assen die een strategische verbinding kunnen vormen in het speelweefsel van de wijk.</li> <li>- Potentieel strategische verbinding in het weefsel.</li> </ul>



Kruispunt aan de Centrale	
typologie	Kruispunt en enkele wegstroken gelinkt aan socio-culturele voorziening.
inplanting	Strategische plek. Kruispunt aanliggend aan De Centrale, leg de link met voorziene brug over de dokken. Nabijheid van graspleintje Ham en overdekt gedeelte. Dit is een nadrukkelijke 'plek' in het lokale weefsel.
knelpunten	statuut van gebouw als bouwkundig erfgoed > betekent eventueel beperking van de mogelijkheden.
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De Centrale fungeert als cultuurhuis voor de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham (en voor de Oude dokken in de toekomst). De Centrale kan een belangrijke brug vormen tussen Oude Dokken en binnenstad.</li> <li>- De Kraankinderstraat ligt fysiek in het verlengde van de nieuw te realiseren fiets- en voetgangersbrug.</li> <li>- De binnenkoer van de centrale heeft de potentie om ruimtelijk de link te leggen tussen het kruispunt Kongostraat/Bomastraat / Ham en de publieke ruimte 'Ham' (graspleintje en overdekking).</li> </ul>

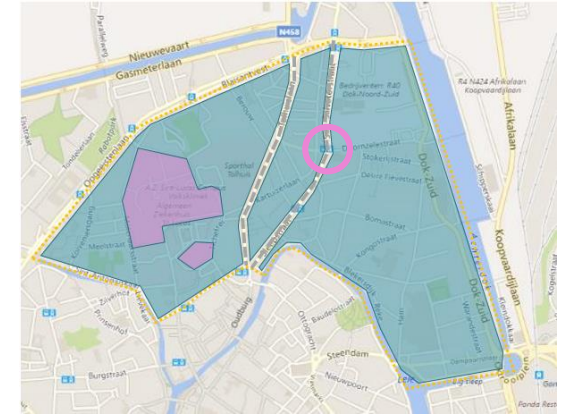


-  VOORZIENE BRUG
-  DE CENTRALE
-  BINNENKOER VAN DE CENTRALE
-  GRASPLEINTJE EN OVERDEKT DEEL HAM
-  POTENTIEEL BELANGRIJKE VERBINDING
-  POTENTIEEL BELANGRIJKE PUBLIEKE ZONE

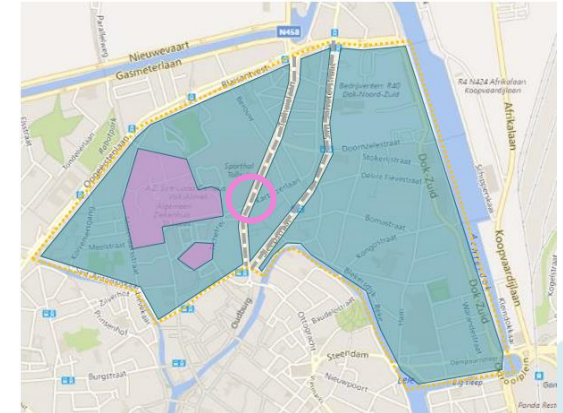
*zichten uit de inspraak:*

'buurttuin in Ham + terras. Jeugd ziet hier mogelijkheden voor ontmoeting. Deze plek wordt heden al veel gebruikt door jongeren.'

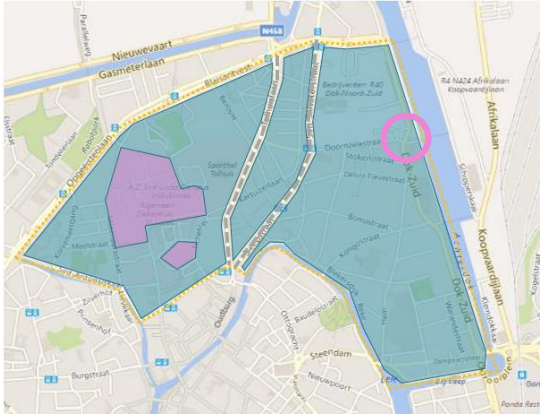
Kruispunt Sleepstraat/Sint Salvatorstraat - Doornzelestraat	
typologie	Kruispunt
inplanting	Aanliggend aan kerkplein en kerk
knelpunten	Doornzelestraat en Sint-Salvatorstraat/Sleepstraat zijn twee barrière-vormende wegen. Dit punt vormt de plek waar deze twee wegen elkaar kruisen.
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Dit kruispunt ligt op een zeer strategische plek in het weefsel (centraal – verbindende potentie)</li> <li>- Dit kruispunt kan een kindvriendelijke link vormen die deelgebieden met elkaar verbindt.</li> </ul>



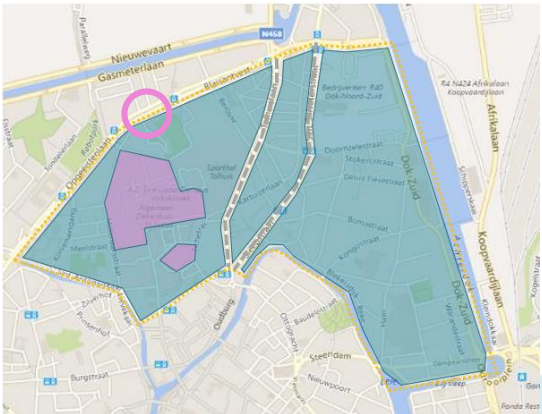
Kruispunt Fratersplein / Tolhuislaan / Meerhem	
typologie	Kruispunt dat deel uitmaakt van stedelijk plein (Fratersplein)
inplanting	Het kruispunt is aanliggend aan / maakt deel uit van het Fratersplein
knelpunten	Rodelijkensstraat en Tolhuislaan komen uit op het Fratersplein, maar in de verkeersstructuur is dat niet voelbaar, en lijkt het of de wegen naadloos langs het plein passeren. Het voelt aan alsof de de weg doorloopt, het pleineffect is niet zichtbaar
potenties	Kruispunt en Fratersplein zelf vormen een plek met strategische betekenis in het speelweefsel



Kruispunt Stapelplein / Doornzelestraat	
typologie	Kruispunt over plein
inplanting	Kruispunt legt link tussen Doornzelestraat en Bataviabrug en is gelegen op R40
knelpunten	Een plek zonder verblijfskarakter, het plein is een parking.
potenties	Kruispunt met strategische positie in het weefsel. Met het bouwproject van de oude dokken kan dit plein een sterke plaats innemen in het speelweefsel en een passende inrichting krijgen.

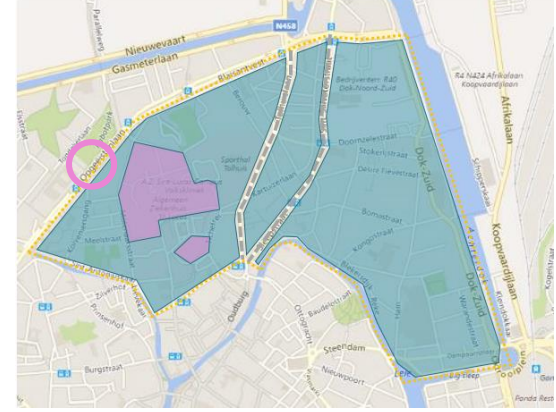


Link naar Rabotpark ter hoogte van Biervlietstraat	
typologie	Strategisch kruispunt
inplanting	Strategische inplanting van Biervlietstraat naar Rabotpark over de R40. Verbindt de zones Tolhuispark, Tuin van Kina, Vogelenzangpark enerzijds met de speelruimte van Rabotpark (schaalniveau wijk). Meest directe link tussen de wijk en de Rabotpark-speelruimte.
knelpunten	Deze oversteekplek is niet kindvriendelijk ingericht
potenties	Link tussen projectgebied en speelterrein 'Rabotpark'.



## Barrière Blaisantvest ter hoogte van het zuidelijk deel van Rabotpark

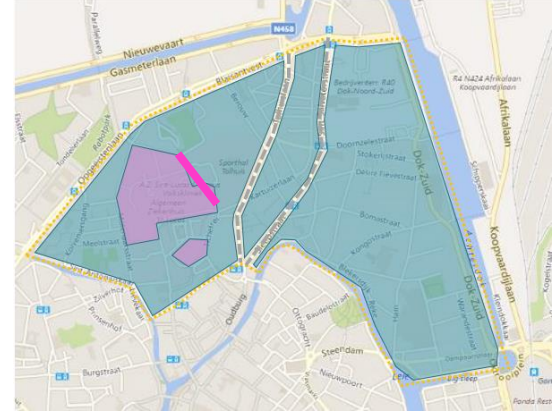
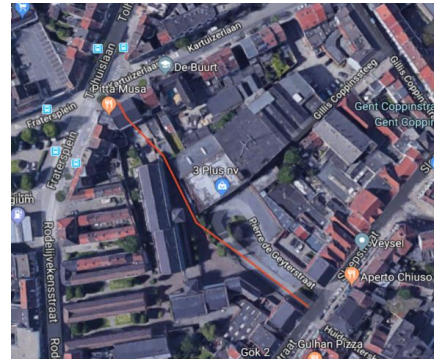
typologie	Potentieel strategisch kruispunt
inplanting	Meest directe link tussen de wijk 'Kolveniersweg' en het zuidelijk deel van het Rabotpark (speelzone voor kinderen) over de R40.
knelpunten	Hier is geen overstekmogelijkheid voorzien
potenties	Link realiseren tussen speelterrein 'Rabot' en uiterst westelijk deel van het projectgebied.



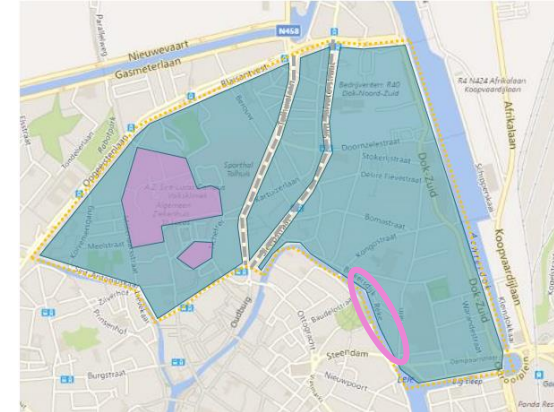


#### Noord-zuidas langs ziekenhuissite

inplanting	Langs de ziekensite loopt een fiets- en voetgangerverbinding.
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"><li>• Qua inrichting is deze verbinding absoluut niet helder, of duidelijk leesbaar.</li><li>• Het is geen echte trage weg omdat ook wagens i.f.v. het ziekenhuis ervan gebruik maken.</li><li>• Een deel van de verbinding vormt toegangsweg tot de parking.</li><li>• Het geheel is erg versnipperd.</li></ul>
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- Veelvuldig gebruikt</li><li>- Verbinding is strategisch gelegen, als noord-zuidas. Aanliggend aan geplande projecten.</li></ul>



Link naar historische kern via Baudelopark.	
typologie	Baudelopark is een (her in te richten) park op wijkniveau.
inplanting	Het park heeft een zeer strategische ligging (tussen projectgebied en historische stadskern). Het park is (na heraanleg) een jeugdgerichte bestemming én het vormt tegelijk een stapsteen voor de wijk naar de historische kern toe.
knelpunten	De huidige link tussen projectgebied en park kan worden geoptimaliseerd. In huidige context is de link niet optimaal.
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potentie als 'speels park' ,</li> <li>- Het park vormt een link naar de stadskern.</li> </ul> Vanuit de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham is het Baudelopark te bereiken via 2 bruggen: Brug Congostraat en brug Sint-Joriskaai. Deze bruggen (en hun aanliggende kruispunten) vormen stapstenen tussen het Baudelopark en het projectgebied. (Brug Congostraat legt ook de link naar het Industriemuseum) 2 bruggen dus met een zeer strategische ligging in het weefsel, en met kansen om via inrichtingsingrepen de link te versterken.



Rodetorenkaai passageplek en link naar Baudelopark



Brug en kruispunt Kongostraat

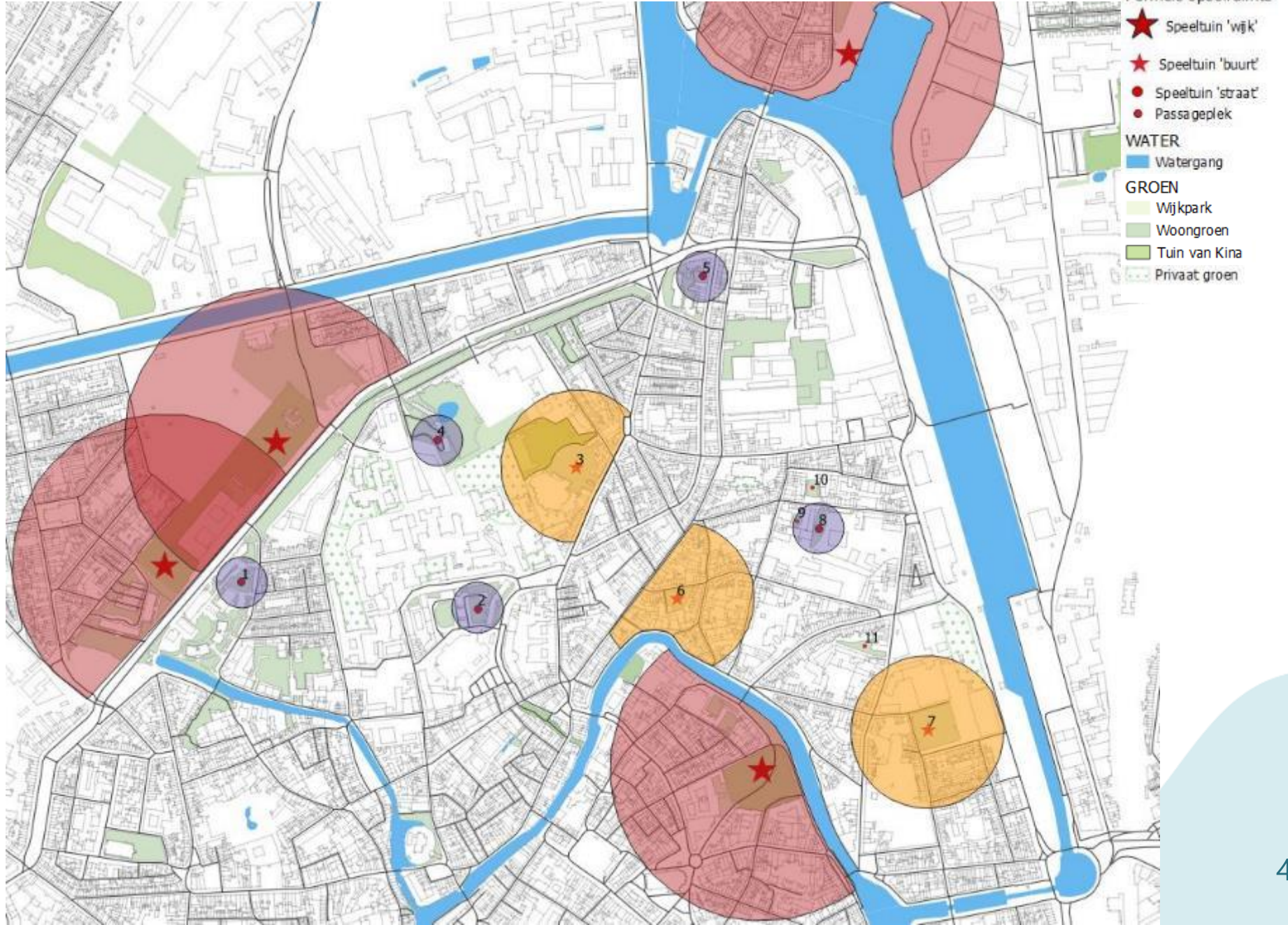


Brug Sint-Joriskaai	
typologie	Brug en complex kruispunt, incl. openbaar vervoer
inplanting	Toegang vanaf de historische stadskern tot het zuidelijk deel van de wijk. De brug vormt een strategisch Knooppunt voor ontsluiting van het studiegebied naar het stadscentrum (en verbinding naar Baudelopark (met gepland speelterrein op schaalniveau wijk). Tevens ligt het op een belangrijke openbaar vervoersas.
knelpunten	De brug is louter verkeersmatig aangepakt.
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Omwille van de afmetingen van de brug zit er nog wat 'speling' op.</li> <li>- Het zijgedeelte van de parking kan mee een rol spelen als speelse publieke ruimte.</li> <li>- Het kruispunt vormt een link naar de stadskern.</li> </ul>



## 2.3. Bestaande formele speelruimte

## Bestaande formele speelruimte



# Bestaande formele speelruimte

Bestaande formele speelruimte in het studiegebied (en aanliggend).  
Overzicht

Speelruimte op schaalniveau 'wijk' (diam. 600m)  
Geen

Speelruimte op schaalniveau 'buurt' (diam. 300m)

- Zondernaampark
- Godshuishammeke
- Tolhuislaan

Speelruimte op schaalniveau 'straat' (diam. 100m)

- Speeltuin Desiré Fievéstraat
- Speeltuin Kolveniersgang

Speelruimte op schaalniveau 'passageplek' (diam. 0m)

- Justus de Harduwijnlaan
- Vogelenzangpark.
- Speeltuin Groenebriel
- Speeltuin Nieuwland binnenkoer
- Grasveldje Desiré Fievéstraat
- Grasveldje Ham

Noot:

Er zijn 2 terreintjes die **geen echte speeluitrusting** hebben en wel formeel genoemd worden als 'speelterrein'.

- Groene zone achter entr. (Ham).
- Desiré Fievéstraat (aan de noordzijde van de straat).

speelterrein	Kolveniersgang
schaalniveau	straat
typologie	'speeltuín' – redelijk uitgebreid combinatiespeeltoestel
doelgroep	kinderen
inplanting	Eerder ruim grasveld aanliggend aan appartementsblokken. Daarbinnen is een zone aangeduid door enkele haagstructuren. Daarbinnen is een gedeelte zand voorzien als valbodem met daarin de speelcombinatie. Voldoende relatie met straat en tegelijk voldoende buffering.
knelpunten	Opnieuw openleggen van de waterstructuur is een kans om 'water' te combineren met speelkansen, maar het kan een maatschappelijk knelpunt vormen: volwassenen die geen voorstander zijn van 'water-in-combinatie-met-speelkansen'. Hier zal slim mee moeten worden omgegaan.
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Huidige uitstraling (ligging / inplanting / uitrusting) is op gepast voor schaalniveau straat.</li> <li>- Er ligt een ontwerp voor om het historische water aan de Kolveniersgang terug zichtbaar te maken en om de aanliggende straten her in te richten. Dit vormt een opportuniteit om de publieke ruimte (incl. de huidige speeltuin) aan de westzijde van de Kolveniersgang te betrekken in het project.</li> </ul>



speelsterrein	Groenebriel
schaalniveau	Straat
typologie	Groene zone aan de voet van gemeenschappelijke woningen. Ingeklemd tussen doodlopende straat die het grasveld als het ware 'omarmt'. Op dit grasveld zijn 2 vlekken voorzien met zand als valbodem, waarin enkele speeltoestellen voor kinderen zijn aangebracht. Beperkte uitrusting 'speeltuim'.
doelgroep	kinderen
inplanting	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Perceel ingeklemd tussen doodlopende straat en woningen.</li> <li>- Fratersplein in onmiddellijke omgeving.</li> <li>- Weinig of geen gevoel van buffering naar het wonen toe</li> <li>- Door ligging t.o.v. omwonenden = zeer veel sociale controle;</li> </ul>
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Huidige inrichting kent geen grondwerken (behalve voor de realisatie van valbodem.</li> <li>- Te beperkte groenvoorziening</li> <li>- Inplanting: nadrukkelijke sociale controle</li> </ul>
potenties	Kans om dit terrein een betere, meer geïntegreerde inrichting te geven.







speelsterrein	Tolhuis
schaalniveau	Buurt
typologie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- type 'speeltuin'. Met een verouderd, wat verwaarloosd effect. En een wat zwakke landschappelijke inrichting.</li> <li>- Met Buurtsport-voorziening.</li> </ul>
doelgroep	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kinderen</li> <li>- Tieners/jongeren</li> </ul>
inplanting	aanliggend aan sporthal. Aanliggend aan Kina De Tuin, maar zonder ruimtelijke link.
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Staat in de plannen van groendienst &gt; vervanging speeltoestellen. Hier lijkt echter meer aan de hand. T.t.z. het feit dat de toestellen verouderd / versleten zijn lijkt niet het fundamentele probleem. een inrichtingsvraagstuk i.p.v. Een uitrustingsvraagstuk</li> <li>- Te weinig programmatorische relatie tussen sporthal en speelsterrein.</li> <li>- Geen ruimtelijke relatie met De Tuin (waar nochtans een toekomstige doorwaadbaarheid is gepland).</li> <li>- Gebrek aan schaduw.</li> <li>- Gebrek aan groen (moeilijk op te lossen aangezien de ruimte zich bevindt boven ondergrondse parking).</li> <li>- Eigenaardige, niet functionele structuur van de verharding</li> </ul>
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Binnen de groendienst is voorzien om voor deze speelruimte een nieuw ontwerp te maken.</li> <li>- schaalniveau 'buurt' is ok. Omwille van inplanting in de wijk, beschikbare oppervlakte, bereikbaarheid vormt dit één der belangrijkste speelsterreinen van de wijk.</li> <li>- De verbinding van het Tolhuispark met de Tuin van Kina zou een mooie trage verbinding kunnen bieden tussen groene terreinen.</li> </ul>



### Inzichten uit de inspraak:

- Tolhuispark kent voornamelijk gebruikers van Bulgaarse afkomst.
- Grote diversiteit aan leeftijden: Kinderen, tieners, jongeren, mama's met baby's
- Inrichting: algemeen krijgt de inrichting een negatieve beoordeling.
  - kaal ogende uitstraling van het park, gebrek aan schaduw
  - Slechte inrichting: veel onbenutte ruimte, te zeer beperkt tot standaardspeeltoestellen
- Als knelpunten worden genoemd:
  - Claimgedrag van jongeren (sportvoorzieningen)
  - Afvalproblematiek
  - Gebrekkig onderhoud van toestellen en voetbalveld.
  - Gebruik van toiletten sporthal niet meer mogelijk.
  - Verlichting wordt niet aangezet 's winters. (vroeg donker)

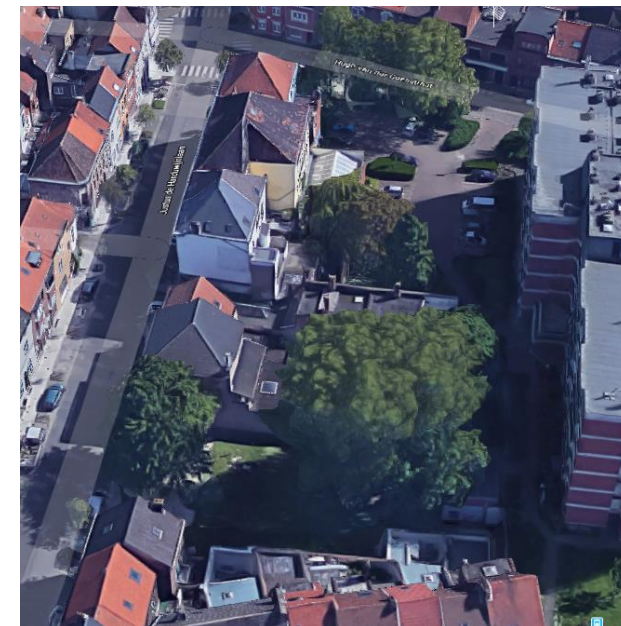
speelsterrein	Vogelenzangpark
schaalniveau	passageplek
typologie	'speeltuin' – feitelijk een combinatietoestel zonder meer. Iets wat zielig geplaatst in een parkachtig omgeving.
doelgroep	kinderen
inplanting	Speeltoestel ingeplant in een parkachtig aandoende zone. Nabijheid van toegang tot Ziekenhuissite Sint-Lucas. Weinig of geen bewoning rondom. Ligt wel op (trage en geplande) verbindingen naar de wijk toe.
knelpunt	Toegang tot de parking van ziekenhuissite houdt beperkingen in. Beperkt de potenties van dit terrein. Doelgroep kinderen woont hier niet meteen in de buurt. => beperkte betekenis in het speelweefsel
potenties	De geplande trage verbindingen kunnen dit terreintje – dat op heden weinig te bieden heeft (voegt weinig toe aan het speelweefsel) – meer functie geven. Als een passageplek. Ligging is interessant. Op vandaag niet zo voelbaar, maar vormt een stapsteen tussen Tolhuispark / Tuin van Kina enerzijds en de link met Blaisantvest.



## 2. Thematische analyse huidige situatie

### 2.3 bestaande formele speelruimte

speel terrein	Justus de Harduwijnlaan
schaalniveau	Straat / passageplek
typologie	Groene zone met zeer beperkte uitrusting 'speeltuin'
doelgroep	kinderen
inplanting	Perceel Ingeklemd tussen woningen Nabijheid buurthuis de Thuishaven. De waarde van het terrein zit in het feit dat het de link legt tussen de straat en het buurthuis
knelpunten	Op het perceel is een nieuwbouw voorzien met een sociale invulling: hulp voor drugsverslaafden. Hierdoor wordt de bestaande link straat- buurthuis (relatie met Sint-Salvatorstraat) volledig afgesneden en zal de functie van dit speelterrein grondig afnemen. Verder kan ook worden verwacht dat de functie van het gebouw een eerder negatief effect zal hebben op het gebruik van dit terreintje door kinderen.
kansen	Beperkte kansen – te downsizen tot 'passageplek'



speelterrein	Godshuishammeke
schaalniveau	Buurt
typologie	- <b>Landschappelijk ingerichte speeltuin.</b> Met groen (hoogstammen), verharde niveauverschillen, speeltoestellen (w.o. spinnenweb) en 'buurtsportkansen'.
doelgroep	Kinderen In mindere mate jongeren: 'sport' (maar eerder beperkt wegens gebrek aan buffering)
inplanting	- aanliggend aan buurtcentrum. Waardoor het hier als een soort voortuin fungeert. - Ingeklemd tussen wonen (geen buffering naar wonen).
knelpunten	- Er is een zone die verkeerdelijk gebruikt wordt om te parkeren. - Parkeernoden bedreigen mogelijks de bestaande speelruimte-oppervlakte.
potenties	- Functionerend terreintje. - Herinrichting is voorzien in de plannen van groendienst > verwijdering van verharding op de taluds.



### Inzichten uit de inspraak:

- Gebruikers van Godshuishammeke spelen op één en dezelfde plek en beschouwen deze vaak als hun tuin. Wanneer ze toch ergens anders gaan spelen is dat eerder buiten de eigen wijk. (vb. Baudelopark, Rabotpark, Rozebroeken). Ze zijn relatief tevreden over de speelse mogelijkheden. Er is vraag naar sporttoestellen om bijvoorbeeld te kunnen boksen.
- Godshuishammeke wordt voornamelijk bezocht door jeugd van Turkse afkomst. Velen zijn dagelijkse gebruikers van het terrein.
- Kinderen spelen hier in de regel zonder begeleiding of aanwezigheid van volwassenen.
- Het 'sportterreintje' wordt veel gebruikt (voetballen, maar ook om een praatje te maken)
- Meisjes maken gebruik van de aanwezige banken.
- Afvalproblematiek (ook regelrecht sluikstorten) wordt hier nadrukkelijk genoemd. Men formuleert een mogelijk idee ter oplossing: de aanleg van een verhard terras aan de ingang van het buurtcentrum. Hierdoor zou de sociale controle verhogen.

speel terrein	Zondernaampark
schaalniveau	Buurt
typologie	Parkachtig terreintje met daarin geïntegreerd: type 'speeltuín' en 'sportgerichte speelruimte'. Het geheel heeft een eenvoudige uitstraling.
doelgroep	Kinderen Tieners/jongeren
inplanting	aanliggend aan straatkant. Sportschuur in nabijheid. Verder een onopvallende ligging. 'je moet het weten liggen of je vindt het niet'.
knelpunten	bepaalde aanwezigheid van drugsgebruik
potenties	Functionerend terreintje op schaalniveau buurt.



### Inzichten uit de inspraak:

- Gebruikers van Godshuishammeke spelen op één en dezelfde plek en beschouwen deze vaak als hun tuin. Wanneer ze toch ergens anders gaan spelen is dat eerder buiten de eigen wijk. (vb. Baudelopark, Rabotpark, Rozebroeken).
- Hier komen veel mama's en kinderen. Veel kinderen zijn er onder begeleiding.
- Er is algemeen een grote tevredenheid over het speelterrein.
- Er zijn goede voetbalvoorzieningen, de speeltoestellen worden druk bespeeld.
- Als knelpunten worden aangehaald;
  - Een te onveilige verkeerssituatie in de zondernaamstraat (te snel rijden).
  - Het claimedrag door jongeren (sportvoorzieningen).
  - Drugsproblematiek: het feit dat deze ruimte ook een rol speelt in drugsgebruik/-handel.

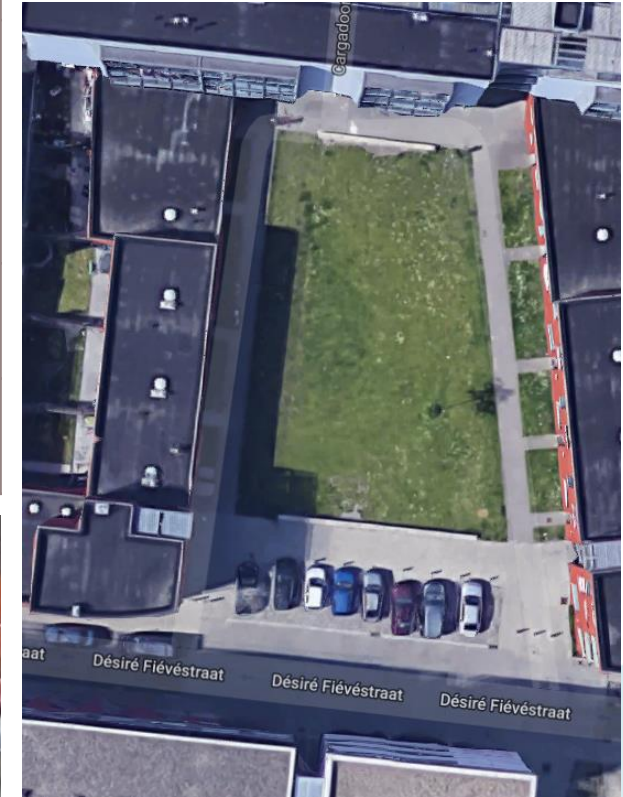
speelsterrein	Désiré Fiévéstraat
schaalniveau	Straat - passageplek
typologie	Speeltuin (met beperkte landschappelijke aanpak).
doelgroep	- Kinderen - Jongeren (lange bank)
inplanting	- Huidige inplanting is enigszins ingeklemd tussen gebouwen en muur. - Op een zeer toegankelijke manier aanliggend aan de straat - Legt link met grasveldje aan de overzijde van de straat
knelpunten	- door het ingeklemde effect voelt de plek op vandaag eerder aan als restruimte.
potenties	De ontwikkeling van het aanliggende geplande project (zie 'ruimtelijke ontwikkelingen – project wijkpark en school) scheidt hier totaal andere perspectieven. De bestaande groene plek zal dan geïntegreerd deel uitmaken van de nieuw te ontwikkelen groene zone



speel terrein	Nieuwland 'binnenkoer'
schaalniveau	passageplek
typologie	Speeltuin. Met hogere heuvel als centraal gegeven.
doelgroep	Kinderen (uitrusting). Tieners/Jongeren (vzw Jong) zijn hier echter ook gebruiker.
inplanting	<ul style="list-style-type: none"><li>- Perceel van beperkte oppervlakte, ingeklemd tussen Buurtvoorziening (vzw Jong) en woonblok.</li><li>- Een poort geeft toegang tot de ruimte, in combinatie met de specifieke ligging (sterk ingesloten effect) straalt de plek een eerder semi-publiek karakter uit.</li><li>- De beschikbare buitenruimte biedt ook parkeerzone en speelzone, dit zonder echte buffering tussen speelkansen en parkeren.</li></ul>
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"><li>- Het afwezig blijven van enige buffering (combinatie parkeren / spelen) beperkt de mogelijkheden hier.</li><li>- De hoge heuvel biedt in de specifieke ingesloten omstandigheid onvoldoende speelkansen. Hij is in de gegeven omstandigheid eerder ruimte-innemend dan speelkansen-bieden.</li></ul>
potenties	Dit terrein biedt eerder beperkte kansen, omwille van schaal en besloten karakter. Tegelijk is die beslotenheid ook een troef (geborgen karakter van de plek).



speelterrein	Désiré Fiévéstraat (noordelijke straatzijde)
schaalniveau	passageplek
typologie	Grasveld (speelruimte zonder uitrusting).
doelgroep	onbepaald
inplanting	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Grasveldje dat ingeklemd ligt tussen kleine woningen.</li> <li>- Het terreintje vormt een verbinding (is een stapsteen) naar het noordelijk deel van de woonwijk, en naar Dok Noord.</li> <li>- Er is geen buffering t.o.v. het wonen. Het grasveldje ligt als het ware van gevel tot gevel</li> <li>- Aan de straatkant zijn enkele parkeerplaatsen voorzien. Ook hier is geen buffering tussen grasveld en parkeren.</li> </ul>
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Door de aanwezige vlakke karakter nodigt dit grasveld erg uit tot shotten. Echter: het totale gebrek aan buffering kan hier overlastgevoel oproepen.</li> <li>- De combinatie parkeren / spelen vormt een aandachtspunt</li> </ul>
potenties	<p>Kansen zijn er, maar hierbij moet worden uitgegaan van</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Het beperkte schaalniveau</li> <li>- Het verbeteren van buffering.</li> </ul>





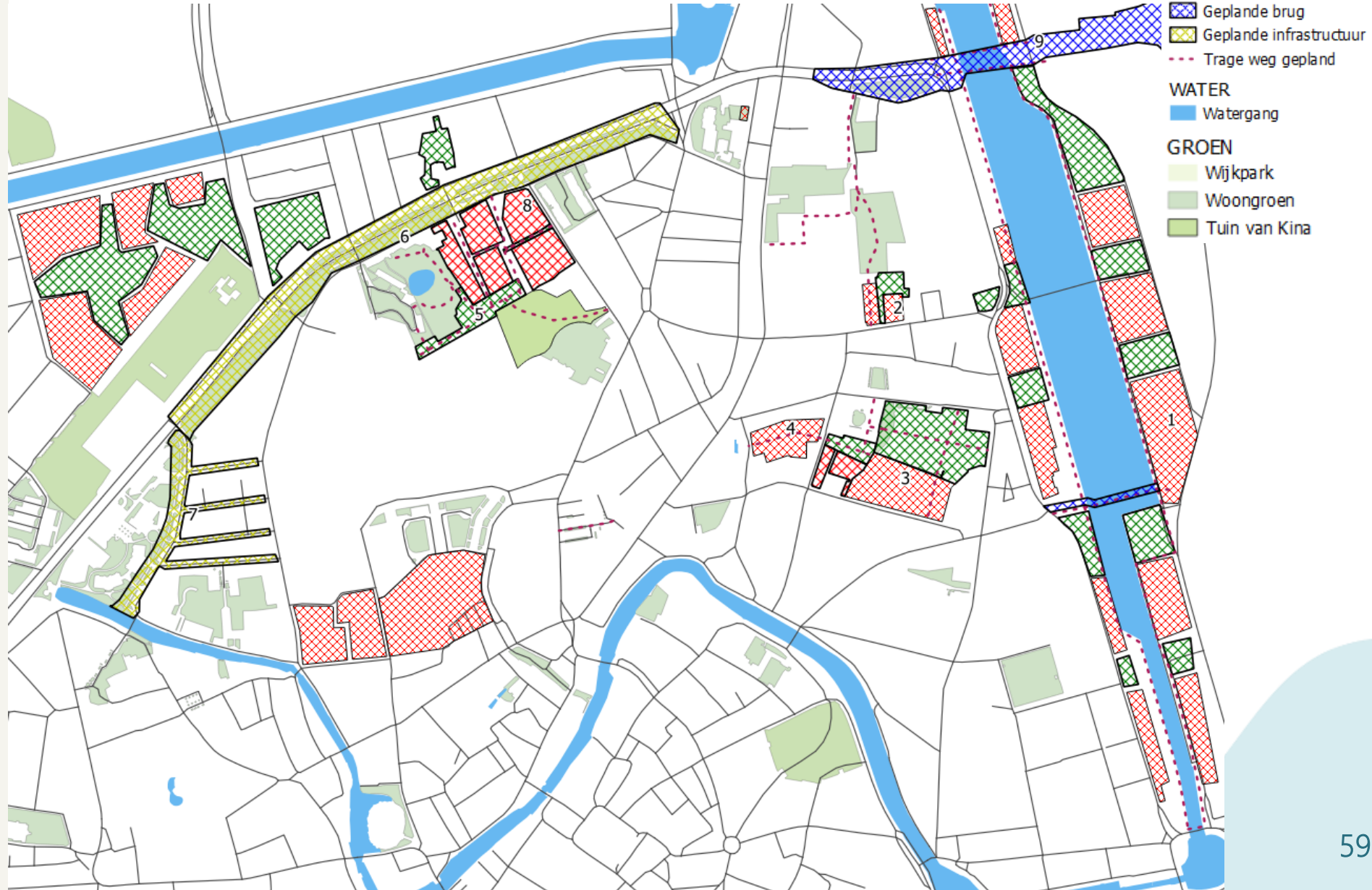
speelterrein	Ham
schaalniveau	passageplek
typologie	Grasveld met speelse aanleidingen
doelgroep	onbepaald
inplanting	<ul style="list-style-type: none"><li>- Grasveldje dat ingeklemd ligt tussen achterkanten van kleine woningen enerzijds en parkeergarages anderzijds.</li><li>- Eveneens aanliggend is een overdekte ruimte</li><li>- Het geheel ligt vlakbij de Centrale</li></ul>
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"><li>- Door het ingeklemde effect en de geringe mogelijkheid tot buffering is het schaalniveau van dit terreintje beperkt (passageplek). Het is zaak hier alle ingrepen te vermijden die de uitstraling naar een hoger schaalniveau zouden tillen.</li></ul>
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- Nabijheid van de Centrale</li><li>- Inplanting: de directe omgeving van de Centrale geeft het terreintje een extra waarde en betekenis</li><li>- Het overdekt gedeelte vormt een troef – extra gebruikskansen</li></ul>





## 2.4. Geplande ruimtelijke ontwikkelingen

# Geplande ruimtelijke ontwikkelingen



## Verbindingen binnen woonproject 'Oude dokken'.

typologie	Trage verbinding. Link tussen projectgebied en nieuw te ontwikkelen stadsgedeelte. Het nieuwe woonproject oude dokken zal (omwille van de recreatieve uitstraling) een aantrekkingskracht hebben op de jeugd van de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham. De voorziene fiets- en voetgangersbruggen zullen hier een sterke rol in meespelen.
inplanting	Handelsdok en Achterdok zijn nu nog gescheiden van het projectgebied door de ring.
knelpunten	/
potenties	In de toekomst is voorzien dat de ringweg zal worden verlegd, met name aan de oostelijke zijde van de genoemde dokken. Hierdoor komt op termijn, heel wat oppervlakte beschikbaar (waarbij de weg nog slechts voor plaatselijk ontsluitingsverkeer en openbaar vervoer moet dienen). Hierdoor ook zal de publieke ruimte substantieel kunnen toenemen. Dit biedt expliciet kansen voor het toekomstige speelweefsel. Al is er wel de bedenking bij te maken dat de nabijheid van de dokken een potentieel gevaar inhoudt voor kleinere kinderen.

1



*Inzichten uit de inspraak:  
jeugd uit het projectgebied vreest dat het project 'Oude dokken' een gebied zou kunnen worden waar ze eerder worden 'buiten gekeken'.*

**KADES, BRUGGEN en RELICTEN**

**GROENZONES**

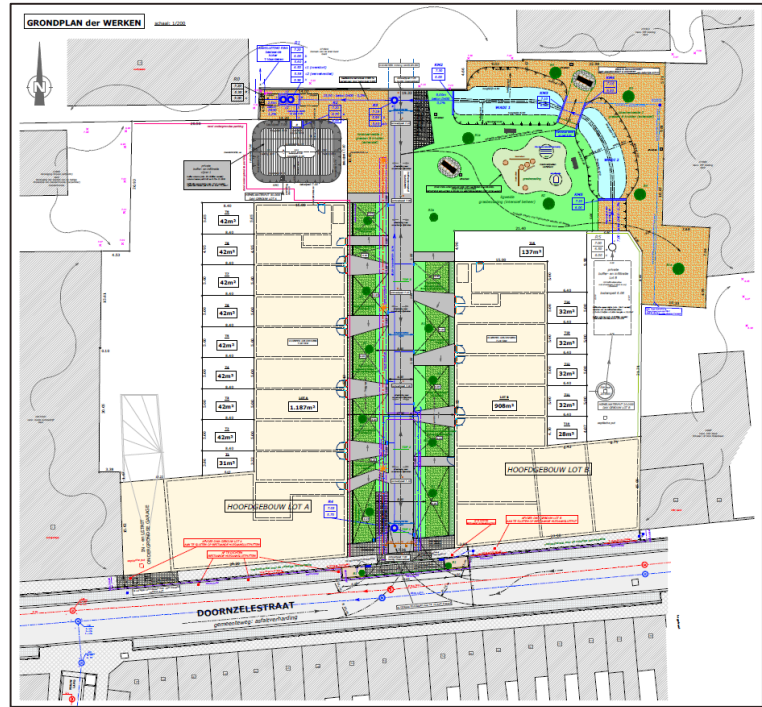
**Oude Dokken  
Recreatieve Structuur  
Programma & beeldtaal**

12 februari 2014 - versie 1.000  
Ouderraadslidingscommissie Oude Dokken



## woonproject verkaveling Doornzelestraat 23-31

typologie	Woonproject in ontwikkeling, met geïntegreerde parkje / speelruimte op schaalniveau straat
inplanting	<ul style="list-style-type: none"><li>- De verkaveling legt de verbinding tussen de Doornzelestraat (en de ten zuiden gelegen woongebieden) enerzijds en het project Dok-Noord.</li><li>- parkje zal meteen aanliggend zijn aan het Carelsplein.</li><li>- Er is ook een ruimtelijke link met de Vrije basisschool Sint-Salvator</li></ul>
knelpunten	Beperkte potentie van het voorziene speelterrein.
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- Het verbindend karakter van de verkaveling (Noord-zuidverbinding tussen Doornzelestraat en Dok-Noord is een kwaliteit met het oog op speelweefsel.</li><li>- Deze site is voorzien als drager van een speelterrein (zie verder 'geplande formele speelruimte'.</li></ul>



2



## Project wijkpark en school

typologie	Project publieke voorzieningen in ontwikkeling, met centraal daarbinnen formele speelkansen
inplanting	Strategisch in de wijk. Centraal in de oostelijke zone van de wijk.
knelpunten	Gesloten scenario is goedkoper, maar met uitgesproken minder kansen i.f.v. het speelweefsel.
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Drager van formele speelkansen.</li> <li>- 2 scenario's worden voorgesteld.</li> <li>➤ Gesloten scenario (goedkoper, en minder ingezet op publieke ruimte.)</li> <li>➤ Open scenario waarbij meer is uitgegaan van optimaliseren van publieke ruimte structuur.</li> </ul> <p>Gezien</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>* het aanwezige tekort van groen in het projectgebied</li> <li>* De mogelijkheid om bij het open scenario speelkansen op schaalniveau wijk te integreren. (beschikbare oppervlakte &gt;10.000m<sup>2</sup> groene ruimte.</li> <li>* de potenties m.b.t. doorwaadbaarheid van de wijk</li> </ul> <p>is het vanzelfsprekend dat het open scenario een voorkeur geniet.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De publieke ruimte in dit project maakt verbindingen in Noord-zuidas en oost-westas mogelijk.</li> </ul>

3



### Inzichten uit de inspraak:

Hier bestaat de vrees dat deze nieuwe ontwikkeling een 'duurdere uitstraling' zal hebben en dat de publieke ruimte niet 'op maat' zal zijn van de jeugd uit de wijk.

### Gesloten scenario



### Open scenario



Ontwerpend onderzoek site EANDIS Bomastraat/Ham – Gent wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham - Nieuwland en omgeving in ruimtelijke samenhang met de sites ex-wegendepot en ex-Van Landschoot

Project Nieuwland	
typologie	Woonproject in ontwikkeling. In nauwe samenhang te beschouwen met project 'wijkpark en school'
inplanting	Aanliggend aan project 'wijkpark en school'
knelpunten	Beperkte buffering m.b.t. aanliggende woningen
potenties	<p><b>Link met project 'wijkpark en school'.</b> Dit project zal een geheel vormen met het aanliggende project. Er is bij het ontwerp dan ook veel aandacht besteed aan de doorwaadbaarheid van deze site, aan de link met het geplande project 'wijkpark en school'.</p> <p><b>Kansen om plekken te creëren in het gewenste speelweefsel.</b> Hier zal moeten rekening worden gehouden met de eerder beperkte afmetingen van de publieke ruimte, en de bufferloze verbinding met het wonen. Plekken zullen enkel op 'passageplek-niveau mogen worden ingericht en uitgerust. Waar de publieke ruimte aanliggend is aan tuinen adviseren we om speeltoestellen (omvang, hoogte) in de publieke ruimte te beperken. Dit omwille van gebrek aan buffering.</p> <p><b>Extra: tijdelijk project.</b> Hier wordt een project van tijdelijke vergroening gezien. Er is m.b.t. de inrichting van deze tijdelijke plek een participatief traject met de buurt uitgevoerd.</p>

4



**Inzichten uit de inspraak:**

*Tijdelijke invulling van loodsen aan Nieuwland. De aanliggende organisaties willen hieraan meewerken. Dit is overigens ook een kans voor de organisaties om de jongeren toe te leiden naar hun aanbod*

## Groen op schaal van de wijk met 'tuin villa Voortman – vogelenzangpark – Wereld van Kina 'De Tuin' – speelterrein Tolhuis.

typologie	Creëren van een groenzone op schaal 'wijkpark' door het strategisch koppelen van bestaande groene ruimte, en met aandacht voor trage verbindingen.
inplanting	Geheel van groene plekken die de link leggen tussen Tolhuislaan en Blaisantvest
knelpunten	Acties om deze groene plekken beleidsmatig te beschouwen als een geheel zullen beperkingen kennen omwille van het uitgesproken 'parkachtig' karakter (verminderde toegankelijkheid) van de 'Tuin van Kina' die centraal gelegen is in de groenstructuur..
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- Kansen om een fijnmazig traag weefsel met toegevoegde trage verbindingen te realiseren.</li><li>- Kansen om speelse passageplekken in de structuur te voorzien.</li><li>- Kans om een link tussen Kina de Tuin en speelterrein Tolhuis te realiseren</li><li>- Kans om de link te maken naar de groene zone 'Rabotpark' (aanliggend, buiten projectgebied)</li></ul>

5



- Geplande projecten**
- Geplande bouwprojecten
  - Geplande infrastructuur
  - Gepland groen
  - Geplande trage weg
- WATER**
- Watergang
- GROEN**
- Wijkpark
  - Woongroen
  - Tuin van Kina





Project vergroening Blaisantvest-Muidelaan	
typologie	ringverbinding
inplanting	Noordelijke stadsring (binnenring). Grenslijn van het projectgebied.
knelpunten	Geringe beleefbaarheid van het groen
potenties	Blaisantvest vormt een grote troef als kernstedelijke groencorridor. <ul style="list-style-type: none"><li>- Potentiële verbinder tussen projectgebied aan noordelijk gelegen gebied.</li><li>- Bestaande situatie heeft sterke groen-potentie &gt; versterken van de huidige groenstructuur en verbinden van versnipperde aanliggende groenstructuren.</li></ul>



6



*Sferbeeld van Blaisantvest als kernstedelijke groencorridor*

## Project Kolveniersweg

typologie	- Openlegging van historische waterloop - (gedeeltelijke) heraanleg van woonstraten
inplanting	Kolveniersweg vormt de hoofdvas van het uiterst westelijk gelegen deel van het projectgebied.
knelpunten	Het voorliggende ontwerp versterkt de beleefbaarheid van het gebied. De publieke ruimte ten westen van de openlegging is evenwel niet inbegrepen in het voorliggende ontwerp.
potenties	- Het creëren van een groenblauwe structuur is een potentie voor verbeterde publieke ruimte - De voorziene heraanleg van de straten biedt de potentie om de autonome mobiliteit voor kinderen in die buurt te bevorderen. - Indien de publieke-ruimte-aanleg deel zou uitmaken van het project kan dit een versterking van het speelweefsel betekenen.

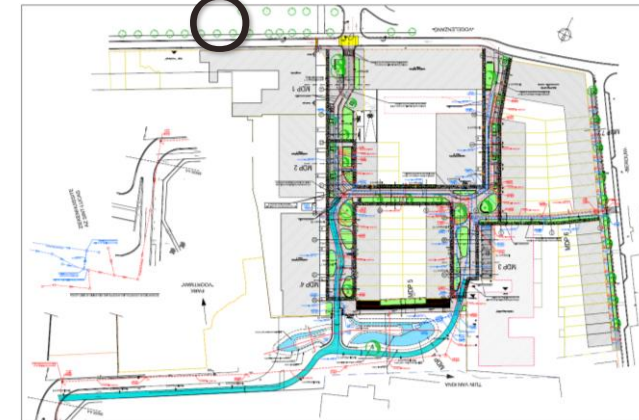


7



## Project Verkaveling Voortman – Vogelenzang 22 23 24

typologie	Woonproject met verbindende publieke ruimte.
inplanting	Het project zit gevat tussen Blaisantvest en Berouw enerzijds, en de groenzones Villa Voortman, park Vogelenzang, Kina 'de Tuin' en Tolhuis.
knelpunten	/
potenties	- Ontsluiting van woongebied in ontwikkeling - Verbindende kwaliteit i.f.v. de aanliggende groene zones. Bereikbaarheid versterkt.

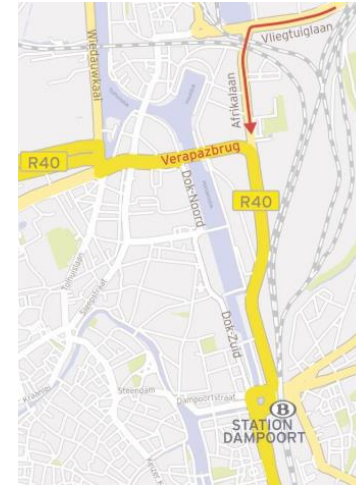


8

### Inzichten uit de inspraak:

Dit verbindingsnetwerk ziet jeugd als een opportuniteit.

Project Verapazbrug	
typologie	Brug
inplanting	De toekomstige Verapazbrug zal de Muidelaan over het water heen met de Afrikalaan verbinden. Hierdoor zal de kleine stadsring via de Afrikalaan naar de Dampoort lopen.
knelpunten	/
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- De verkeerssituatie aan Dok Noord, Stapelplein en Dok Zuid zal verbeteren.</li><li>- Door verleggen van de ringweg wordt de bestaande ring een as met bestemmingsverkeer wat nadrukkelijk kansen biedt voor een recreatiemogelijkheden op deze as.</li><li>- Er wordt een onderdoorgang voorzien waardoor de link wordt gelegd tussen Voormuide en studiegebied</li></ul>



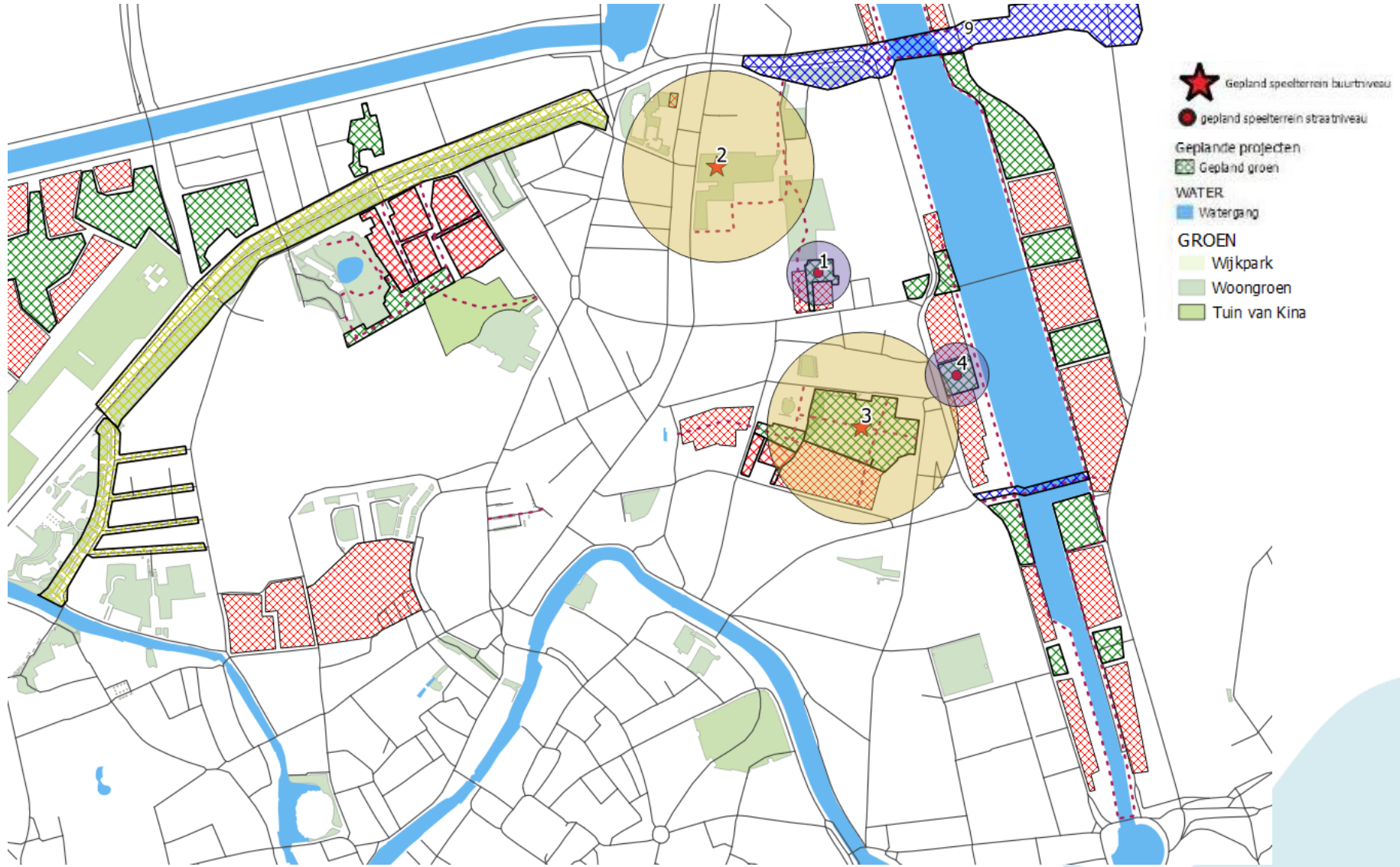
9



## 2.5. Geplande formele speelruimte

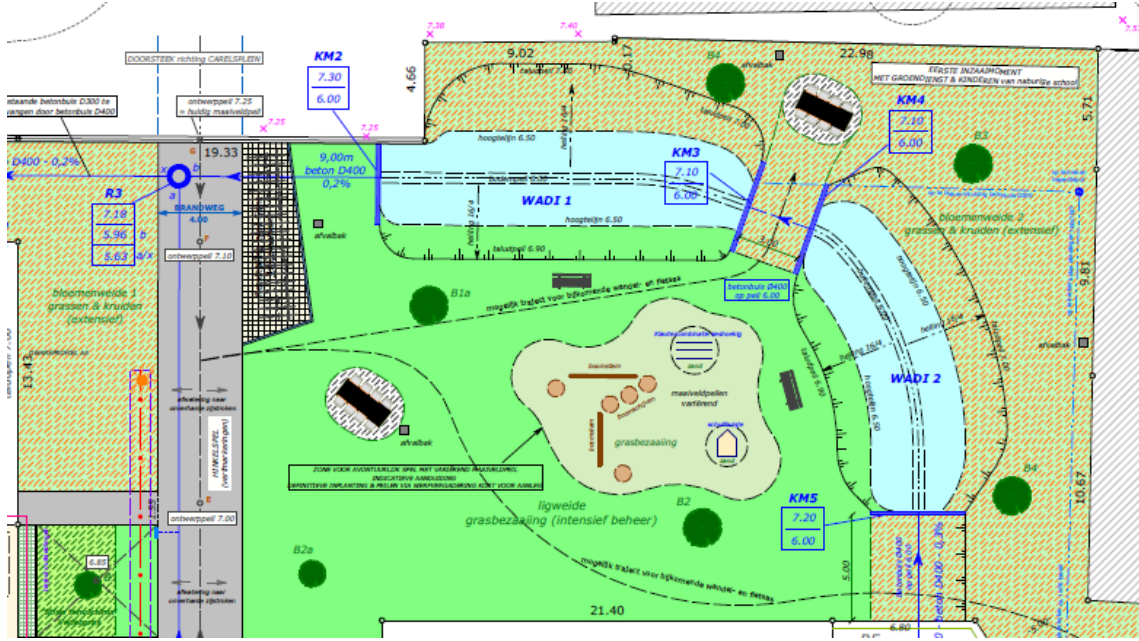


# Geplande formele speelruimte



Speelterrein in geplande verkaveling Doornzelestraat 23-31	
typologie	Speelruimte op schaalniveau 'straat'.
inplanting	Speelruimte als onderdeel van woonproject (in ontwikkeling).
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Beperkte oppervlakte van publieke ruimte, weinig kans tot buffering t.o.v. geplande wonen.</li> <li>- Ontwerp heeft onvoldoende rekening gehouden met potentieel schaalniveau van de ruimte. (minimale oppervlakte, minimale buffering t.o.v. wonen.)</li> </ul>
potenties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- inplanting: terrein aanliggend aan trage verbinding</li> <li>- Ontwerp heeft landschappelijke kwaliteiten. Onder meer de verweving van wadi, bloemenweide, zit- en speelkansen bepaalt de kwaliteit.</li> <li>- Het water kan nog sterker worden betrokken op de speelkansen.</li> </ul>

1



Bestaande ontwerp groenzone



Bestaande ontwerp



Speelterrein op gepland Van Crombrughepark (site dok Noord)	
typologie	(voorzien) park op schaalniveau 'buurt' met daarin geïntegreerde speelkansen.
inplanting	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Park vormt onderdeel van de publieke ruimtes van site Dok Noord.</li> <li>- Legt de ruimtelijke link met Sint-Salvatorstraat.</li> </ul>
knelpunten	<p>Park vorm onderdeel van site Dok-Noord en legt de link met Sint-Salvatorstraat</p> <p>Op vandaag is de site van het park niet goed verbonden met de straat. Het is aanliggend, maar onder meer door de bestaande muur keert de site als het ware haar rug naar de sint Salvatorstraat.</p>
potenties	<p>Het slim toepassen van perforaties in de muur vormt een potentie. Link naar sint-Salvatorstraat is en potentie.</p> <p>De beschikbare oppervlakte (ca 60 x 140 m) = een oppervlakte die ruim drager kan zijn van speelkansen op 'buurniveau'.</p>

2



Speelruimte in te ontwikkelen project 'Wijkpark en school'	
typologie	Speelruimte die ingepland zal worden in wijkpark, (ambitie is er om er een wijkpark van te maken.) Het wijkpark zal niet integraal als een speelruimte worden ingericht. Het beoogde schaalniveau van het speelterrein is schaalniveau 'buurt'.
inplanting	aanliggend aan school.
knelpunten	<ul style="list-style-type: none"><li>- De beschikbare oppervlakte is eerder minimaal voor voorzieningen op schaalniveau 'wijkpark'. Dat heeft (beperkende) gevolgen voor het schaalniveau van de toekomstige speelruimte.</li><li>- Hier zal een gepaste aandacht dienen te gaan naar buffering.</li><li>- Indien gekozen wordt voor 'gesloten scenario' van de groene site zou dat de potenties van deze ruimte (als speelruimte, als verbindende plek in het weefsel) sterk hypothekeren.</li></ul>
potenties	<ul style="list-style-type: none"><li>- De ligging in het weefsel = strategische plek om een speelruimte in te brengen.</li><li>- De aanliggende te ontwikkelen school &gt; grotere betekenis van deze ruimte</li><li>- De verbindende mogelijkheden (trage wegen)</li><li>- Voor deze speelruimte moet nog een ontwerp worden gemaakt = kans om het park vrijwel integraal in te richten en uit te rusten als speelruimte.</li></ul>

Bestaande ontwerpschets  
open scenario



3







4



## Speelruimte in te ontwikkelen project 'oude dokken'

typologie	Speelruimte met speeltuinkarakter, gericht op peuters/kleuters
inplanting	Deze plek is deel uitmakend van woonproject oude dokken, gelegen langs de westzijde van het handelsdok.
knelpunten	De voorziene spelcombinatie is gericht op 0-6 jaar. De westelijke zijde van het handelsdok zal eerder moeizaam een diversiteit aan leeftijdsgroepen bereiken.
potenties	De plek maakt deel uit van een recreatief geheel, een route. Met een diversiteit aan ingrepen kan dit een heel belevingsvolle en speelgerichte route vormen.

### Bestaande ontwerpschets

KADES, BRUGGEN en RELICTEN

not:   
 - Speelruimte: idee om deze te geven in de publieke ruimte als belevingsruimte voor de omgeving  
 - De speelruimte van binnen, de buitenruimte en andere structuren kunnen met het centrale kadeplan.  
 - Een speelruimte kan ingezet worden op de laatste inplantingspunten  
 - Hoopvolle ontwikkeling van het water maken geen deel uit van dit plan

GROENZONES

Oude Dokken  
 Recreatieve Structuur  
 Programma & beeldentaal  
 © Mei 2014 - versie 1.005  
 Ontwerpers: Augustinus / Oud Gen.

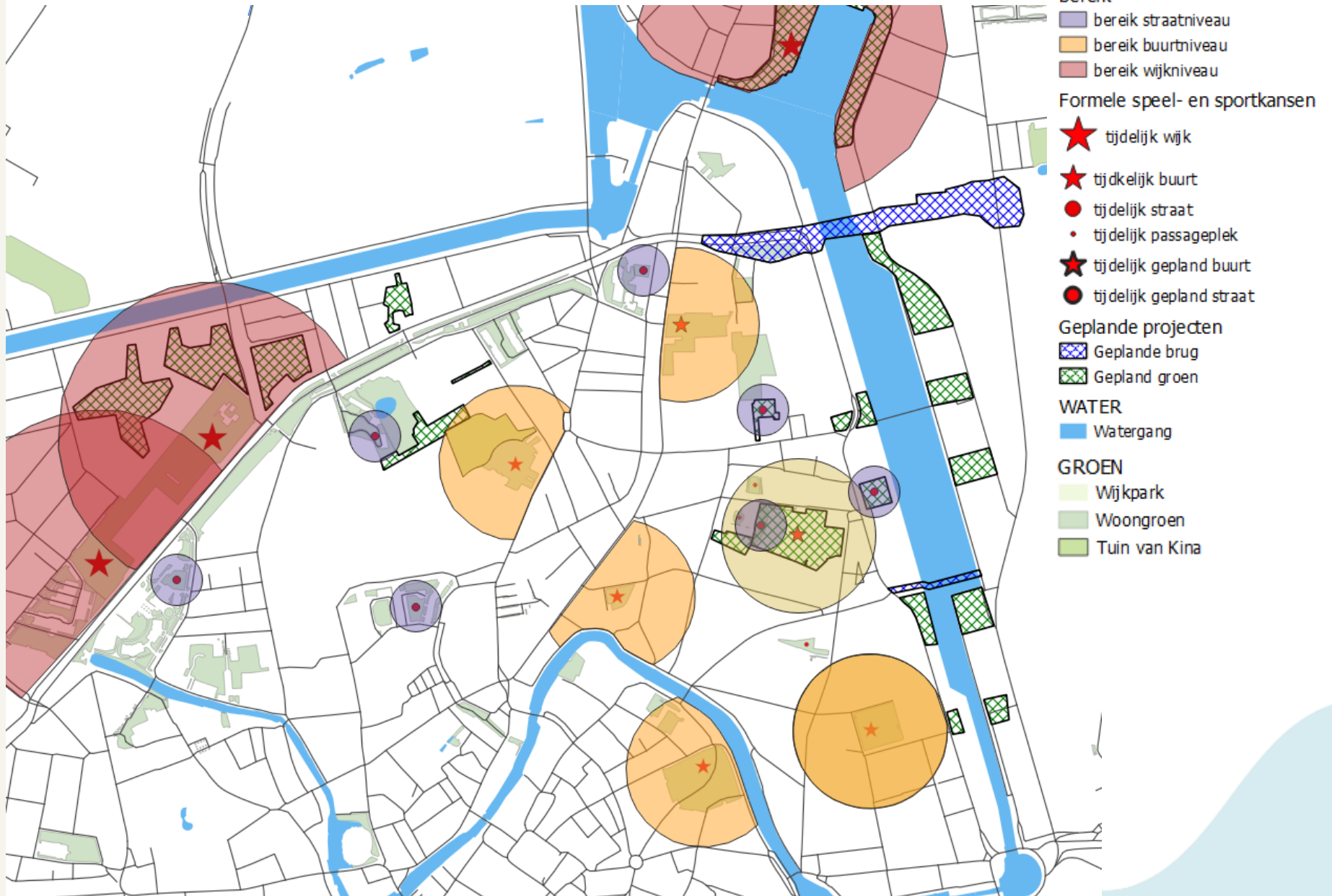
### Voorziene spelcombinaties, gericht op 0-6 jaar



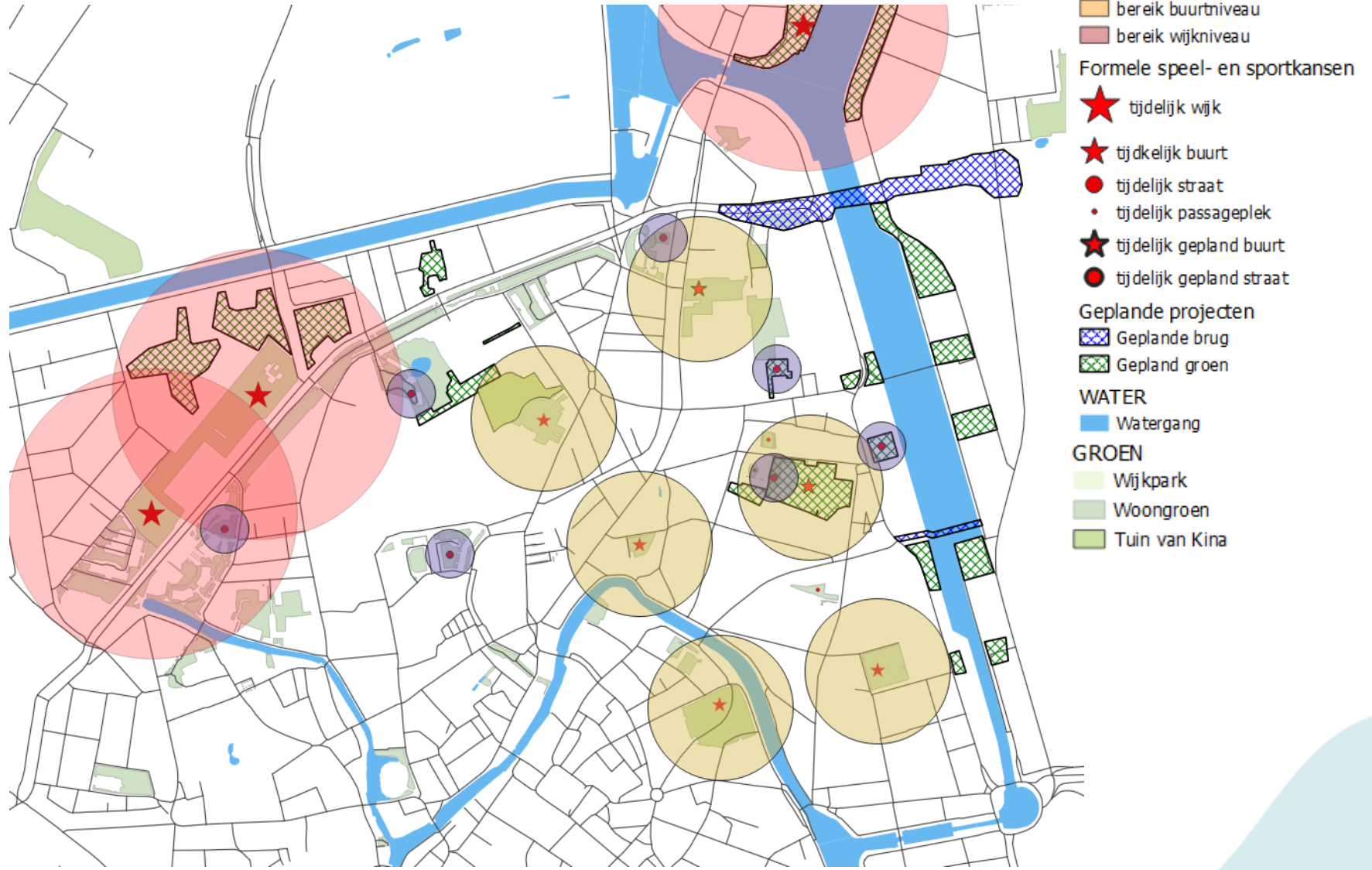


## 2.6. formele speelruimte en leeftijdsdoelgroepen

## Bestaande en geplande formele speelruimtes kinderen



# Bestaande en geplande formele speelruimtes tieners



## Toelichtingen bij de kaartjes van de vorige pagina:

De kaartjes brengen de (bestaande en concreet geplande) formele speelruimte in beeld.

### Schaalniveau van een speelterrein

De bereikcirkels geven een idee van het schaalniveau van de speelruimte

Zoals eerder aangegeven hanteren we volgende maten:.

- Speelruimte op schaalniveau 'Wijk' heeft een 'aantrekkingskracht' van diameter 600 m.
- Speelruimte op schaalniveau 'buurt' heeft een 'aantrekkingskracht' van diameter 300 m.
- Speelruimte op schaalniveau 'straat' heeft een 'aantrekkingskracht' van diameter 100 m.
- Speelruimte op schaalniveau 'passageplek' heeft een 'aantrekkingskracht' van diameter 0m.

### Kaart tieners

- Wat betreft inrichting van bestaande speelruimte: Slechts de 3 'buurtspeelterreinen' van de wijk (Godshuishammeke, Tolhuis, Zondernaampark) hebben enige voorzieningen die expliciet inspelen op tieners / jongeren.
- De andere formele speelruimte heeft weinig of geen inrichting die écht inspeelt op noden van tieners / jongeren.
- Tieners kunnen in redelijke mate aanliggende speelruimte bereiken. Ze beheersen de barrières.

### Kaart kinderen

Op de kaart i.f.v. kinderen zijn de bereikcirkels niet gewoon rond. Ze 'botsen' op barrières. Barrières zorgen er voor dat een plek moeilijker of niet bereikbaar wordt.

### Gebieden zonder formele speelruimte.

Wat niet bedekt is door bereikcirkels zijn gebieden die geen formele speelruimte hebben. Voor deze 'witte vlekken' dienen in de gewenste toestand oplossingen te worden uitgewerkt.



# 3. Perspectief van jeugd op speelkansen in de wijk



# Perspectief van jeugd op bestaande weefsel

In het kader van deze studie deed de stedelijke jeugddienst diverse observaties en gesprekken op het veld. Hieronder geven we een overzicht van de vaststellingen en inzichten die daarbij werden opgedaan.

## Algemeen

### Keuze van een terrein

Kinderen en jongeren blijken zich bij de 'keuze' van een publieke ruimte vaak te beperken tot één park of plein. Dit geldt zeker voor de speelterreinen 'Godshuishammeke' en het 'Zondernaampark'. Ze spelen op één en dezelfde plek en beschouwen die vaak als hun tuin. Wanneer ze toch ergens anders gaan spelen is dat vaak buiten de eigen wijk. (vb. Baudelopark, Rabotpark, Rozebroeken). Velen maken daarbij gebruik van het openbaar vervoer.

De 'keuze' van een terrein wordt niet enkel ingegeven door nabijheid. Ook de etnische achtergrond van de gebruikers van het terrein speelt een rol. Zo worden bijvoorbeeld 'Godshuishammeke' en 'Zondernaampark' voornamelijk bezocht door jeugd van Turkse afkomst. Het Tolhuispark kent dan weer voornamelijk gebruikers van Bulgaarse afkomst. Contact tussen 'andere' groepen wordt vaak als moeilijk en negatief ervaren.

### Gewenste inrichting van ruimte

De 'Rozebroeken' worden door jeugd vaak als voorbeeld aangehaald. Uiteraard speelt de beschikbare oppervlakte hierbij een duidelijke rol (een ruimtelijke situatie die zomaar niet 'vertaalbaar' is naar andere plekken). Maar de oppervlakte buiten beschouwing gelaten worden volgende facetten aangehaald die een rol spelen bij een goede gewenste inrichting van ruimte:

- Leuke speeltoestellen
- Natuurlijke speelkansen
- Voldoende zitplekken
- Plek om te sporten



## Welke sporten?

Er zijn telkens enkele sporten die terug komen in de gesprekken met kinderen en jongeren: voetballen, boksen en skaten (uitspraken van jongens)

## Algemeen aangehaalde knelpunten

### Claimgedrag

Kinderen en jongeren ondervinden veel claimgedrag bij bepaalde terreinen. Voornamelijk gaat het hier over sportveldjes, en meer specifiek over een voor de hand liggend knelpunt: wanneer grotere kinderen op het terrein aankomen moeten de kleineren plaats maken. Kleinere kinderen voelen zich geïntimideerd door de ouderen. Door een uitgesproken gebrek aan sportgerichte voorzieningen in de wijk is dat soort 'claimgedrag' eerder voor de hand liggend. Wanneer er te weinig ruimte is, zijn er te veel kinderen die op één terrein samen moeten spelen.

### Zwerfvuilproblematiek

De zwerfvuilproblematiek wordt voornamelijk aangehaald door jongere kinderen. Daarbij klagen ze niet enkel over 'gewoon zwerfvuil'. Het gaat ook over regelrecht sluikestorten.

### Drukke verkeerssituatie en te snel rijden

Er zijn bepaalde straten die vaak aangehaald worden door de jeugd. De Sleepstraat komt bijvoorbeeld vaak terug, net als de Zondernaamstraat.

Kinderen halen ook de verkeersmoeilijkheden aan in straten waar scholen liggen. Als oplossing noemen ze het voorzien van goede fietspaden.





## Niet infrastructureel knelpunt

Knelpunten blijken niet enkel een kwestie van infrastructuur. Programmatorische knelpunten worden evenzeer aangehaald, ook al is er alsnog eerder voldoende activiteitsaanbod in de wijk.

- Er heerst het gevoel dat er meer afstemming zou kunnen zijn tussen de programma's van de verschillende aanbieders
  - Gebrek aan samenwerking tussen organisaties en actoren die zich richten op jongeren.
  - Gebrek aan kennis van het aanbod van de anderen.
  - Gebrek aan afstemming.
- Er zou meer kunnen worden ingezet op de toeleiding van de kinderen naar de activiteiten.
- Aanbod van laagdrempelige huiswerkmogelijkheid ontbreekt.

## Beleving van specifieke formele speelterreinen

Bij de inspraakacties zijn ook gegevens verzameld van specifieke plekken (Godshuishammeke, Zondernaampark, Tolhuispark, binnenpleintje Pierre de Geyterstraat). Ze worden verder in dit rapport beschreven.

## Bij de gesprekken met jeugd en lokale werkingen werden nog volgende opportuniteiten genoemd:

- Proeftraject rond pleinverantwoordelijken 'animator in de publieke ruimte'. Kans om een harmonischer gebruik van speelterreinen na te streven.
- Tijdelijke invulling van loodsen aan Nieuwland. De aanliggende organisaties willen hieraan meewerken. Dit is overigens ook een kans voor de organisaties om de jongeren toe te leiden naar hun aanbod.
- Er zijn groene zones aan Dok Noord gepland. Daar zien jongeren veel potentie in.
- Een verbindingsnetwerk tussen Berouw en de Biervlietstraat. Langsheen Tuin van Kina en het Vogelenzangpark dat wordt heraangelegd.
- De buurttuin in Ham + terras. Dit geeft mogelijkheden voor ontmoeting en wordt op heden al veel gebruikt door jongeren.



Tijdens de inspraakacties werd duidelijk dat kinderen en tieners soms andere noden en wensen hebben.

#### Visie van kinderen

- De speelterreinen worden momenteel (overdag) vooral gebruikt door jongere kinderen (tussen 7 en 12 jaar). Wel geven ze aan dat er veel claimedrag is van oudere kinderen en jongeren waardoor ze op een bepaald uur niet echt meer welkom zijn om het speelterreintje.
- Kinderen vinden overlast erg lastig. Zij noemen zwerfvuil, sluikestorten en drugsgebruik (in het Zondernaampark).
- Het is niet altijd eenvoudig om je als kind door de wijk te bewegen. Er is veel verkeer en ze hebben nood aan echt fietspaden bij de scholen.
- Kinderen geven als sporten aan dat ze graag voetballen, boksen en skaten.
- Het is voor kinderen niet evident om naar speelterreinen buiten de wijk te gaan.

#### Visie van tieners

- Ook tieners gebruiken de speelterreinen in de wijk. Jongeren trekken altijd naar een bepaald speelterrein, dat is echt hun afspreekplek.
- Er zijn weinig informele speelplekken voor de tieners. Nieuwland wordt wel genoemd als hangplek, maar daar is dan weer veel vuil te vinden.
- Voor tieners is het makkelijker om zich door de wijk te bewegen. De drukke straten zijn voor hen iets eenvoudiger om over te steken dan voor de kinderen.
- De buurt zou graag meer laagdrempelige ontmoetingsruimte hebben waar de jongeren hun huiswerk kunnen maken.
- Er is weinig afstemming en samenwerking tussen de in de wijk aanwezige organisaties en actoren die zich richten op jongeren.



# 4. SWOT-analyse

## SWOT-analyse

Hier brengen we op een compacte manier sterktes, knelpunten, kansen en bedreigingen op begrip. Ze vormen de basis voor de ontwikkeling van het gewenste speelweefsel.

# Sterktes

Sluizeken Tolhuis Ham is een dense wijk met een grote culturele diversiteit.

Er zijn scholen, socio-culturele en sociaal-artistieke werkingen die de wijk tot een levendige en verscheiden buurt maken.

- Basisschool Sint-Salvator
- Basisschool de Triangel
- Methodeschool de Buurt
- Middelbare school Sint-Vincentius Campus Molenaarsstraat
- Jes Gent
- Jong – meisjeswerking Sluizeken-Tolhuis –ham
- Jong – kinderwerking Sluizeken
- Grafitti vzw
- Kopergieterij
- Theater Box
- Jeugdtheaterhuis Larf
- De Centrale
- Wisper vzw
- Buurtcentrum Sluizeken
- Buuthuis de Thuishaven
- Wijkgezondheidscentrum De Sleep

Er zijn veel geplande projecten in het openbaar domein. Deze bieden mogelijkheden voor een verbeterd speelweefsel. In meerdere van deze projecten is er reeds actief aandacht voor speelnoden van jeugd.

Speelruimte is in zekere mate aanwezig. De ligging van deze terreinen is in de regel goed. Er is met name een goede relatie tussen de bestaande terreinen en het wonen.

Op tal van publieke ruimtes kunnen, met minimale ingrepen bijkomende “informele” speelplekken worden gerealiseerd.

Waar water in het projectgebied is kan deze een rol spelen in een sterkere beleving en beter speelweefsel.

Aanliggend aan het projectgebied zijn zeer interessante voorzieningen, die voor de inwoners van het projectgebied van groot belang zijn.

# Knelpunten

## KNELPUNTEN M.B.T. PUBLIEKE RUIMTE

De wijk kent weinig privétuinen.

Er is zeer weinig publieke ruimte met recreatieve waarde. Veel bestaande pleinen hebben geen identiteit als belevingsplek. Ze zijn ingenomen voor parkeren of niet ingericht op spelen. Het is niet evident voor jongeren om gewoon te verblijven in de openbare ruimte.

In het deelgebied tussen Tolhuislaan en Sleepstraat is (behalve de straten) geen publieke ruimte (en ook geen speelse voorzieningen). Het gebied kent wel een centrale ligging in de wijk, en tevens zijn er scholen gelegen. Door de centrale ligging is deze zone erg belangrijk als spil / draaischijf in het weefsel.

Meisjes blijken in het studiegebied zeer moeizaam de publieke ruimte in te nemen.

## KNELPUNTEN M.B.T. MOBILITEIT

Langzaam verkeer komt niet op de eerste plaats in Sluizeken Tolhuis Ham. Het openbaar domein behoort grotendeels toe aan de auto. zone 30 wordt in veel straten moeizaam gerespecteerd.

Het weefsel wordt doorsneden door enkele straten (Tolhuislaan en Sleepstraat /sint-Salvatorstraat,...) die sterke barrières vormen binnen het projectgebied.

Pleinen die een strategisch punt vormen in het weefsel zijn niet kindgericht en hebben een moeizame bereikbaarheid.

De wijk kent veel kruispunten die strategisch gelegen zijn in het weefsel en toch barrières vormen.

Ouders ervaren dat er weinig ruimtelijke kansen zijn om te leren fietsen.



## KNELPUNTEN M.B.T. GROEN

De wijk kent te weinig publiek groen

Ondanks inspanningen om binnen een aantal ontwikkelingen nieuwe publieke ruimte te voorzien (het verbindingspark binnen de Sint-Lucas ontwikkeling, het Sassevaartpark en Crombrughe park binnen de DOK ontwikkeling), blijft de wijk kampen met een te intensief gebruik van de huidige en op middellange termijn geplande wijkparken (een groentekort van 5.58 m<sup>2</sup> wijkpark/inwoner ten opzichte van de Gentse doelstelling van 10 m<sup>2</sup> wijk/inwoner).

Er is een tekort aan groen op schaalniveau "wijkpark" in de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham.

Groen is de voornaamste drager van formele speelkansen. Als gevolg van de beperktheid aan groen is er een evident tekort aan speelruimte. Het huidige groen kent geen sterke structuur. Het weinige groen is veeleer versnipperd, kleinschalig, en het ontbreekt aan samenhang. Door het tekort aan groen kunnen we ook niet spreken over een goede spreiding over de wijk en zijn bepaalde groengebieden moeilijk bereikbaar door barrières in de wijk.

## KNELPUNTEN M.B.T. OPENSTELLING SCHOOLSPEELPLAATSEN

Openstelling van schoolspeelplaatsen en gedeeld gebruik van ruimtes is een terechte doelstelling in het algemene Gentse speelruimtebeleid. Voor wat betreft de bestaande scholen zijn de kansen in het studiegebied evenwel beperkt. De bestaande scholen hebben schoolspeelplaatsen met een zeer ingesloten karakter. De ruimtelijke relatie met de omliggende publieke ruimte ontbreekt, en dat is steeds een belangrijke voorwaarde om een succesvolle openstelling te realiseren.

## KNELPUNTEN M.B.T. FORMELE SPEELRUIMTE

### Speelruimte en inrichting

De speelterreinen zijn minder doordacht qua typologie. In het projectgebied Sluizeken-Tolhuis-Ham kent de inrichting van de speelterreinen eerder weinig verscheidenheid én terreinen met een écht kwaliteitsvolle inrichting ontbreken. De bestaande speelruimte kent een weinig geïnspireerde inrichting. Ze zijn teveel 'speeltoestellen op een valbodemp'.

- Er is geen speelruimte op schaalniveau wijk.
- Er zijn weinig voorzieningen gericht op sportachtig spel. De nood aan sportgericht speelruimte blijkt in het projectgebied groter dan het aanbod
- Er zijn weinig voorzieningen die expliciet kansen bieden voor kleuters.
- In het projectgebied komt de typologie **speelnatuur** niet voor.

### Speelruimte spreiding en gebiedsdekkendheid.

- Bestaande speelruimte – zelfs al wordt de geplande speelruimte meegerekend - is niet gebiedsdekkend
- In de wijk zijn er duidelijk witte vlekken te vinden. De capaciteit van speelterreinen is te klein en kinderen uit sommige buurten kunnen moeilijk zelfstandig een speelterrein bezoeken, vanwege de barrières.
- Scholen hebben een beperkte buitenruimte. Deze zijn eerder moeizaam te integreren (open te stellen) in de publieke ruimte.



# Kansen

## KANSEN M.B.T. PUBLIEKE RUIMTE

Er staan veel **geplande ingrepen in het openbaar domein** op stapel. Sommige daarvan zijn zeer concreet, andere zijn nog abstracter of vormen verdere toekomstplannen. Hieronder vallen ook private ontwikkelingen met aandacht voor het openbaar domein. Alle zijn ze te beschouwen als troeven in het gewenste speelweefsel.

- Potenties aansnijden groen, private gebieden, parkings, ...
- Private ontwikkelingen (vb. bouwprojecten), maar ook private parkings, tuinen, ... inzetten als strategie om het gewenste speelweefsel te ontwikkelen.

Naast de stadseigendommen zijn er nog **gronden van andere publieke eigenaars** waarmee misschien kan worden onderhandeld.

Hoewel het projectgebied op dit moment grotendeels toegespitst is op de auto, zijn er toch kansen om **meer voetgangersdomein** te realiseren, om meer het STOP-principe toe te passen. En om zo een betere doorwaadbaarheid, en een meer autonome mobiliteit voor kinderen te realiseren.

Het **deelgebied tussen Tolhuislaan en Sleepstraat** (Dat helaas een gebied is zonder speelse voorzieningen) kent wel een **centrale ligging in de wijk**, en tevens zijn er scholen gelegen. Het gebied is belangrijk als spil / draaischijf in het weefsel!

### De stedelijke projecten inzetten als instrument om het speelweefsel te versterken

De geplande projecten dienen beschouwd als de werkelijke troeven om in deze wijk het gewenst speelweefsel te realiseren.: een verbeterde publieke ruimtestructuur, met geïntegreerd speelweefsel. Onder meer: verfijnen van verbindingen, creëren van beleefbare ruimte (informele speelkansen) en extra speelruimte.

## KANSEN M.B.T. VERBINDEN

- **Deelgebieden linken.** In de bestaande toestand is er een sterk verdeeld effect omwille van het barriere-effect van de Tolhuislaan / sleepstraat en Sint-Salvatorstraat. Hier is de mogelijkheid om de barriere-effecten weg te werken, zodat niet meer de drie deelgebieden op zich belangrijk zijn, maar het gebied veeleer als één geheel kan functioneren voor kinderen.
- **De doorwaadbaarheid van het centrale deelgebied versterken.** Op dit ogenblik vormt dit wijkgedeelte een barriere in het speelweefsel van de wijk. Als kansen zien we:
  - Betere verbinding oost-west realiseren
  - De noord-zuid verbinding via Kartuizerstraat- Meerhem optimaliserenKruispunten die daarbij aan de orde kunnen zijn:
  - Kruispunten-complex Antoon Sanderusstraat, Gerard mercatorstraat Tolhuislaan Berouw
  - Antoon Sanderusstraat (verlengde van Doornezelestraat)
  - Kartuizerlaan (en zuidelijk stuk Meerhem)
- **Verbindingen realiseren met omliggende deelgebieden.** Het projectgebied is niet te beschouwen als een geïsoleerde wijk, maar als deel van een groter geheel. Gezien het uitgesproken belang van enkele aanliggende sites is er de kans om de grenslijnen, op strategische plekken voldoende 'oversteekbaar' te maken (vb. Blaisantvest, ...)
- **Relatie met voorzieningen die aanliggend zijn aan de wijk.** Aanliggend aan de wijk zijn meerdere voorzieningen met een sterke potentie / aantrekkingskracht voor de doelgroepen (speelruimte op wijkniveau, stadscentrum, nieuwe woonwijken in ontwikkeling, ... De bereikbaarheid van deze voorzieningen vormt een expliciete doelstelling.
- In een dense wijk met weinig groen bieden **straten** mogelijkheden **als publieke ruimte**. Het herinrichten van straten biedt een sterke potentie om de verblijfskwaliteit in het studiegebied te verhogen. Kansen om betekenisvolle verbindingen en herinrichting van straten te realiseren. O.m. door speelse aanleidingen (passageplekken) in te voegen bij voetpaden en langs strategische routes in het speelweefsel, als stapstenen tussen plekken van betekenis, nabij voorzieningen, ...

## KANSEN M.B.T. KWALITEITSVOLLE INRICHTING VAN SPEELRUIMTE

In het studiegebied liggen kansen om de inrichting van formele speelruimte te verbeteren. Dat kan door het consequent toepassen van typologieën. (verscheidenheid qua type inrichting, specificering van schaalniveau)  
'Typologieën' strategisch en doelbewust aanwenden in spreiding en inrichting en uitrusting.

- **schaalniveau** (Oppervlakte, buffering t.o.v. wonen, relatie met voorzieningen, uitrusting)
  - Bewaken van het beoogde schaalniveau van elk speelterrein. Inrichting, uitrusting en buffering zorgvuldig afstemmen op het beoogde schaalniveau.
  - Aan elk nieuw te ontwikkelen speelterrein een gepast schaalniveau toekennen.
- **Kwaliteitsvolle inplanting van speelruimte.**
  - Relatie tot wonen, tot publieke voorzieningen, tot traag netwerk (bereikbaarheid)
  - Rekening houden met spreiding van formele speelruimte
- **Kwaliteitsvolle landschappelijke inrichting van speelruimte.**
  - Inzetten op verbeterde inrichting van bestaande speelterreinen, zodat deze qua inrichting een voorbeeldfunctie krijgen.
  - Vermijden om speelterreinen te realiseren die 'niet méér zijn dan standaard speeltoestellen op valbodem'.
  - Bewust bepalen of er leeftijdsgroepen zijn waar expliciet moet worden op ingezet. Specifieke aandacht gaat hier naar peuters/kleuters en tieners.

## Knelpunten

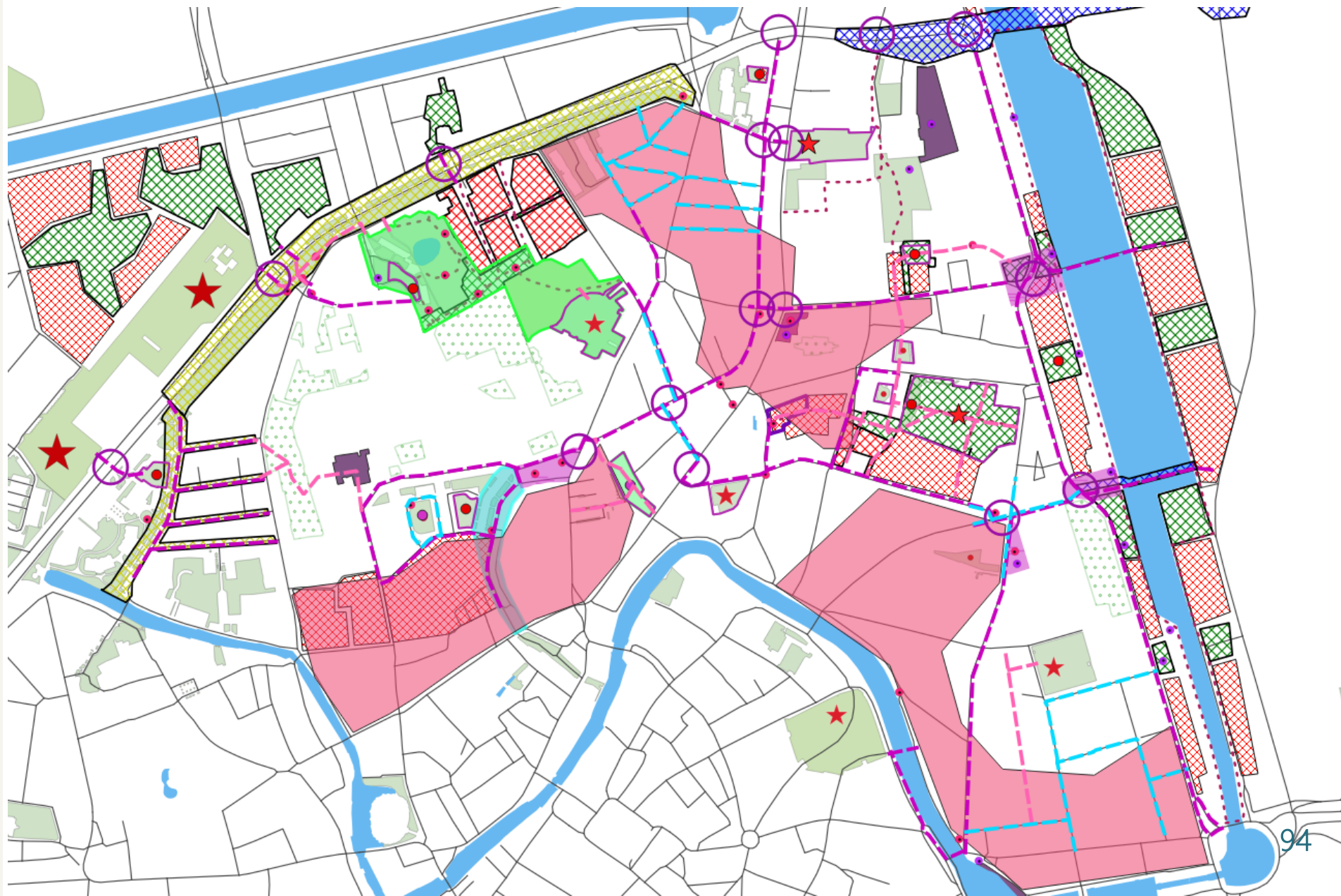
Ondanks veel ruimtelijke ontwikkelingen en projecten bestaat de kans dat jeugd meer en meer teruggedrongen zou worden in 'geïsoleerde, exclusieve ruimtes' en dat speelkansen die naadloos verweven zijn in de publieke ruimte minder kansen krijgen.

Door de beperkte publieke ruimte, de beperkte straatbreedtes en de verkeersdruk is het verleidelijk om verkeersinfrastructuren louter verkeerstechnisch (een goede verkeersafwisseling) te beschouwen, waardoor ingrepen die mikken op het versterken van het verblijfskarakter minder kansen zouden krijgen.



# 5. Gewenst speelweefsel

# Gewenst speelweefsel



# Legende gewenst speelweefsel

## Formele speel- en sportkansen



Speelterrein wijkniveau



Speelterrein buurniveau



Speelterrein straatniveau



Passageplek

— Trage weg

## Gewenste kindverbindingen



gewenst strategisch knooppunt

— Aanpassing weginfrastructuur

— Gewenst woonerf

— Gewenste trage weg

## Gewenste speelkansen



zoekzones voor speelkansen



Gewenste aanpassing speelkans



Gewenst speelterrein



Speelaanleiding



Tieneraanleiding

## kindvriendelijke publieke ruimte



Gewenst kindvriendelijk plein



Gewenste tijdelijke invulling



Gewenst groen



gewenste watergang

## Geplande projecten



Geplande brug



Geplande infrastructuur



Gepland gebouw



Gepland groen

- - - Geplande trage weg

## WATER



Watergang

## Pleinen



Publiek toegankelijk plein

## GROEN



Wijkpark



Woongroen



Tuin van Kina



Privaat groen



### De thema's die hier volgen zijn:

#### 1. Gewenste formele speelruimte.

In essentie is dit:

- kwaliteitsvoller inrichten van bestaande
- zoekgebieden aanduiden voor de ontwikkeling van bijkomende speelruimte

#### 2. Gewenste strategische verbindingen.

De gewenste strategische verbindingen vormen het gewenste weefsel. De gewenste kindvriendelijke verkeersstructuur die de plekken van betekenis met elkaar verbindt.

#### 3. Gewenste informele speelruimte (kindvriendelijke pleinen)

In essentie is dit: selecteren van bestaande pleinen die strategisch gelegen zijn voor de ontwikkeling van het gewenst weefsel, en concrete inrichtingsideeën voor 'informele speelkansen' en/of versterken van de veiligheid.

#### 4. Een fijnmazig rooster van speelaanleidingen

Dit zijn voorzieningen op schaalniveau 'passageplek'. Het zijn ingrepen (bij voorkeur drie-dimensionaal) die in de publieke ruimte worden ingebracht om 'puntsgewijs' speelse accenten aan het speelweefsel toe te voegen.



## Expliciete aandacht voor leeftijdsgroepen.

In de concrete acties die we hierna beschrijven voorzien we telkens een icoon die verwijst naar 'leeftijdscategorieën'. Het is belangrijk om in specifieke situaties een meer uitgesproken aandacht te hebben voor welbepaalde leeftijdsgroepen.

We gaan uit van volgende vooronderstelling:

De lagere school is een evidente doelgroep voor het speelweefsel. Of, met andere woorden, ingrepen voor een speelweefsel zullen in principe steeds inspelen op noden van lagere-school-kinderen. Voor de leeftijdsgroepen *peuters/kleuters* en zeker voor *tieners* is dat minder evident. Nochtans maken deze doelgroepen onmiskenbaar deel uit van de doelgroep.

Bij projecten waar op een heel expliciete manier aandacht moet gaan naar 'Kleuters', 'Tieners', of 'Kleuters & tieners', plaatsen we een specifiek icoon.



Expliciete ingrepen voor  
Kleuters (0-6 jaar)  
gewenst



Expliciete ingrepen voor  
tieners (12 - 18 jaar)  
gewenst



Expliciete ingrepen voor  
Kleuters & tieners  
gewenst

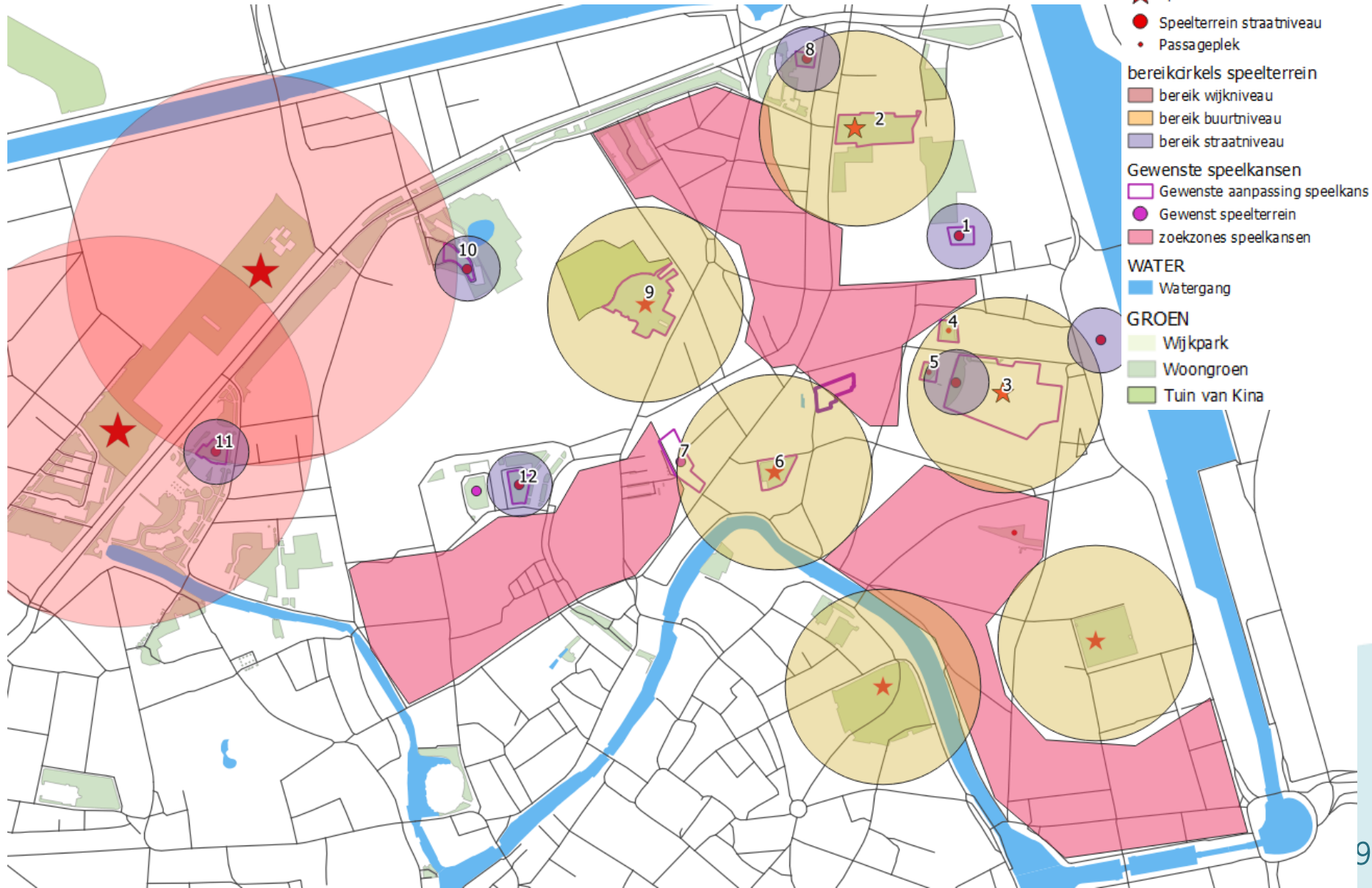


Vergt geen expliciete  
ingrepen i.f.v. tieners of  
kleuters



# 5.1. gewenste formele speelruimte

# Gewenste formele speelruimte



# Gewenste formele speelruimte

Voorgestelde acties met het oog op het ontwikkelen van gewenste formele speelruimte

## Zoekgebieden voor nieuwe speelruimte.

Een toename van het aantal speelruimtes in de wijk is noodzakelijk. Nieuwe speelruimten zijn bij voorkeur te ontwikkelen in de aangeduide zoekgebieden.

Het creëren van nieuwe formele speelruimte kan op meerdere manieren:

- Groenzones die publiek worden gemaakt, en die drager worden van formele speelruimte.
- 'Zuurstof in de wijk creëren' Het ontwikkelen van nieuwe onbebouwde ruimte als drager van speelruimte
- Het herbestemmen van parkeerplekken > drager van speelruimte
- ...

## Het uitvoeren van de geplande speelruimten

De geplande speelruimten kennen een strategische ligging en bieden sterke potenties voor het gewenst speelweefsel. Het is dan ook belangrijk dat ze zonder terughoudendheid worden gerealiseerd.

- woonproject verkaveling Doornzelestraat 23-31
- Site Dok Noord – Van Crombrughepark
- Nieuw project Wijkpark en school

## Het creëren van publieke ruimte met geïntegreerde speelruimte in de Pierre De Geyterstraat

Voor de site van de Pierre De Geyterstraat is een studie gebeurd (2012) die aanstuurt op de ontwikkeling van publieke ruimte. Deze site ligt in een zoekgebied voor formele speelruimte. Het is aangewezen hier, bij ontwikkelingen, sterk in te zetten op 'formele speelruimte'.



# Gewenste formele speelruimte

## het kwalitatief versterken van de bestaande speelruimte

Gezien het feit dat de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham weinig of geen sterk ingerichte speelruimtes kent is het zinvol en aangewezen om ook in te zetten op een betere inrichting van bestaande speelruimte.

Deze terreinen zijn:

- Speelterrein bij verkaveling Doornzelestraat
- Site Dok-Noord Van Crombrugghepark
- Nieuw project wijkpark en school met geïntegreerde speelruimte
- Desiré Fiévestraat (noordelijke straatzijde)
- Nieuwland binnenkoer
- Speelterrein Godshuishammeke
  
- Speelterrein in Pierre De Geyterstraat
- Speelterrein Justus de Harduwijnlaan
  
- Speelplein Tolhuis
- Speelterrein Vogelenzangpark
- Speelterrein Kolveniersgang
- Speelterrein Winston Churchillplein

Ze worden hierna nader beschreven.



## Speelterrein bij verkaveling Doornzelestraat 23-31 -> voorziene speelterrein: suggesties bij gemaakte ontwerp

1



Voorziene inplanting.

De verkaveling zal de verbinding leggen tussen de Doornzelestraat (en de ten zuiden gelegen woongebieden) enerzijds en het project Dok-Noord. Het speelse parkje zal meteen aanliggend zijn aan het Carelsplein. Er is ook een ruimtelijke link met de Vrije basisschool Sint-Salvator

Bestaande ontwerp speelruimte

het voorliggende ontwerp heeft kwaliteiten als speelse inrichting. Maar er is onvoldoende rekening gehouden met de beperktheid van het schaalniveau (minimale oppervlakte, minimale buffering t.o.v. wonen.) De groene zone heeft een beperkte oppervlakte (ca. 30x40). Hierdoor is het gewenste schaalniveau maximum 'straat'. De voorziene uitrusting overstijgt het potentiële schaalniveau.

Gewenste situatie: Suggesties voor verbetering van het voorliggende ontwerp.

- Downgraden van de uitrusting
- Water nog sterker betrekken bij de speelkansen
- Verweving van wadi bloemenweide, zit- en speelkansen
- Speelplaats van de Sint-Salvatorschool is aanliggend aan dit terrein: hier kan een ruimtelijke link worden voorzien. (gedeeld gebruik van publieke ruimte / schoolspeelplaats)

*Suggestie, ter inspiratie*



Boomstam

Rotsblok

Stapblokken

Vlonder



Hogere speeltoestellen niet te plaatsen. I.v.m. beklimmen en privacy met omliggende wonen.



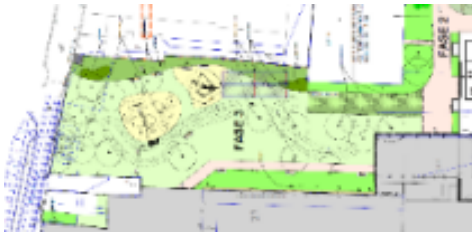


## Site Dok Noord – Van Crombrughepark

2



### Bestaande ontwerp



#### Algemeen:

Park vorm onderdeel van site Dok-Noord en legt de link met Sint-Salvatorstraat. Op vandaag is de site van het park niet goed verbonden met de straat. Het is aanliggend, maar onder meer door de bestaande muur keert de site als het ware haar rug naar de Sint-Salvatorstraat. Het slim toepassen van perforaties in de muur vormt een potentie.

De beschikbare oppervlakte (ca 60 x 140 m) is groot genoeg om drager te zijn van speelkansen op 'buurniveau'.

#### Ingreep: hier wordt voorgesteld het bestaande ontwerp licht bij te sturen.

Het geheel is landschappelijk vorm gegeven: de combinatie van taluds en hoogstammen zal een beleefbaar speellandschap opleveren.

Toch zijn er enkele bedenkingen te formuleren:

#### Gewenste situatie: suggesties.

- Minder aandacht voor de doorwaadbaarheid van het park = het park als link tussen Sint-Salvatorstraat en Dok Noord.
- Er is een nogal nadrukkelijke groepering van de speeltoestellen. Het vormt te zeer 2 speelzones met toestellen. De voorziene uitrusting zou meer kunnen worden 'gespreid' in de ruimte, in het gehele ontwerp. (ook niet elk toestel moet zand als valbodem hebben, kan ook op gazon bijvoorbeeld).
- Er zijn geen voorzieningen i.f.v. sportgericht spel. Een eenvoudige voetbalvoorziening zou hier op zijn plaats zijn.
- De pergola is vrij uitgebreid met beperkte betekenis i.f.v. spelen, ook met een niet optimale relatie met de speelzones.

Zo mogelijk kan dit ontwerp nog enigszins worden bijgestuurd.





## Nieuw project Wijkpark en school met geïntegreerde speelruimte

3



Bestaande ontwerp

**Algemeen:** In het project 'wijkpark en school' wordt een substantiële groene ruimte voorzien. Daarin wordt speelruimte geïntegreerd.

**Ingrep :** Er dient een kwaliteitsvol ontwerp te worden ontwikkeld voor een speelruimte op schaalniveau 'buurt'.

**Gewenste situatie: ontwerp voor speelruimte.**

Hier stellen we voor een ontwerp op te maken waarbij de groene ruimte vrijwel integraal als speelruimte is ingericht (met aandacht voor zachte recreatie voor volwassenen).

- Ontwerp met grondwerken (diversiteit bodembedekkingen, niveauverschillen) en groenaanplant (struiken, hoogstammen), waardoor een gezoned effect wordt gecreëerd.
- Daarbij rekening houden met doorwaadbaarheid van de site en bereikbaarheid van de aanliggende voorzieningen. Een geïntegreerde padenstructuur speelt in op deze looplijnen.
- Zoning speelkansen
  - Sporten. doelgroep tieners/jongeren > onderzoeken of een combinatieterrein basket/voetbal in het ontwerp kan worden geïntegreerd. Enige verharding kan mogelijk worden geïntegreerd met oog op basketbal.
  - Een kleiner veldje (gazon) met minivoetbalgoaltjes
  - Zone met speeltuinkarakter. Doelgroep: 6-12 jarigen.
  - Zone met speeltuinkarakter. Doelgroep: 0-6 jarigen.
- Schaalniveau: gezien de aanliggendheid van woningen en de begrenzingen van de beschikbare oppervlakte is het aangewezen dit speelterrein niet te beschouwen als een speelterrein op schaalniveau 'wijk', maar eerder op schaalniveau 'buurt'.







## Desiré Fiévestraat (noordelijke straatzijde)

4

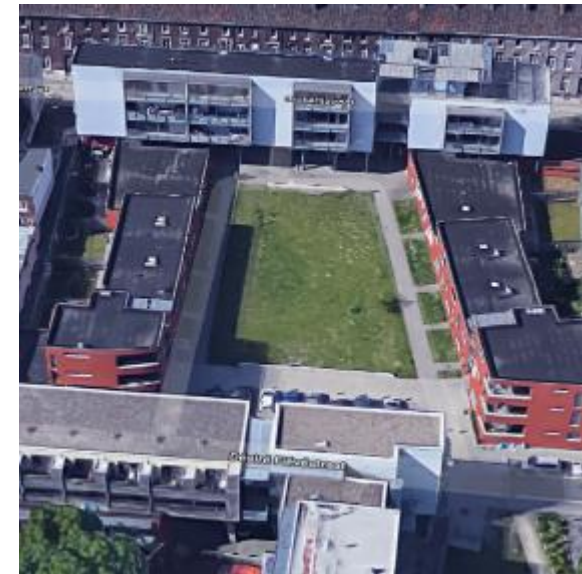
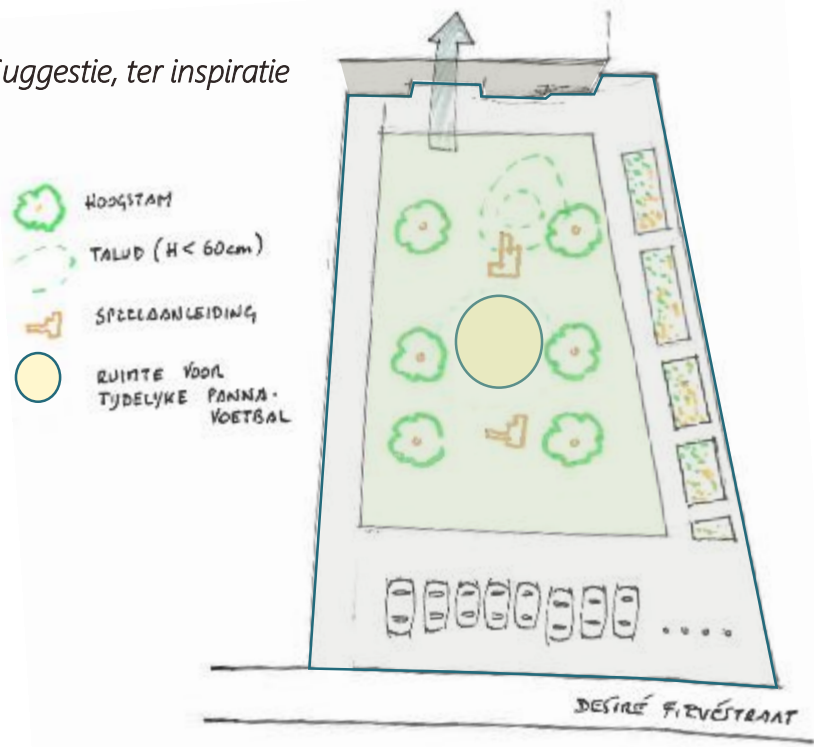


**Algemeen:** Knelpunt: door het aanwezige vlakke karakter nodigt dit grasveld erg uit tot shotten. Het totale gebrek aan buffering kan hier overlastgevoel oproepen. In de gewenste situatie is de buffering verbeterd waardoor shotten van gevel tot gevel niet meer mogelijk is.

**Ingreep:** Herinrichting van bestaand grasveldje, zodat het voetballen van gevel tot gevel niet langer mogelijk is.

**Gewenste situatie :** herinrichting. Speelplek op schaalniveau 'passageplek'  
Bestaande passageplek als Grasveld (speelruimte zonder uitrusting).  
Strategisch gelegen in het weefsel.

*Suggestie, ter inspiratie*





## Nieuwland binnenkoer

5



**Algemeen:** De relatie met andere speelplekken en met vzw Jong maakt dat dit een plekje is van waarde. Er moet echter rekening gehouden worden met de zeer specifieke beperkingen (sterk ingesloten effect, geparkeerde auto's, ..). Hier wordt voorgesteld het terreintje te behouden als speelruimte (op passageplek-niveau).

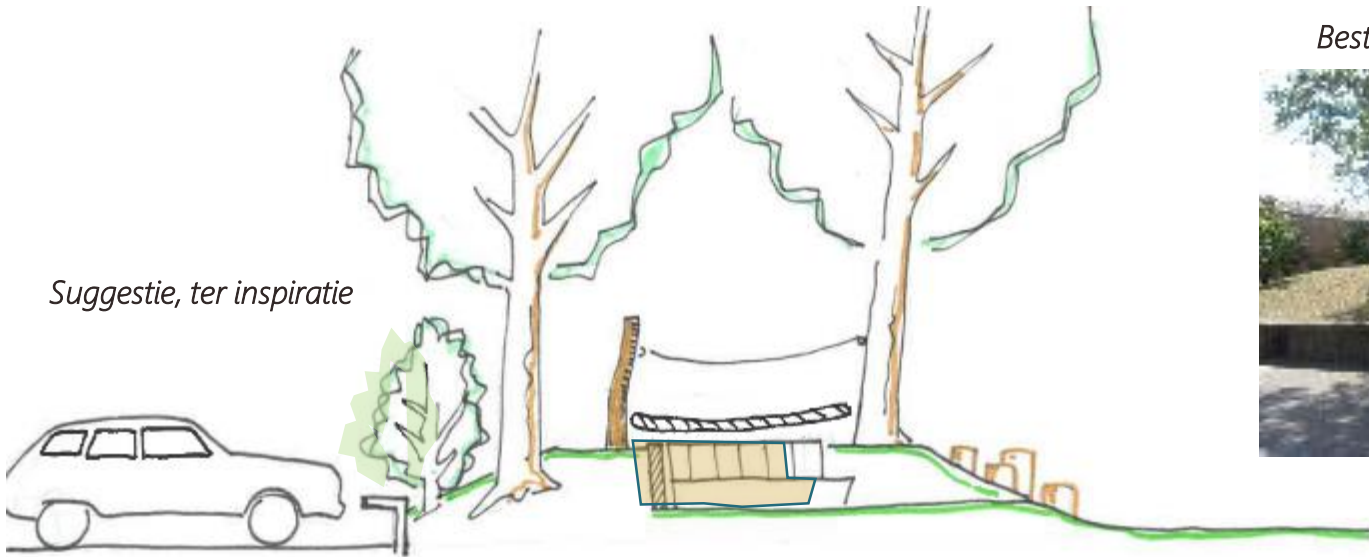
**Ingrep:** bestaande ontwerp herinrichten, door de heuvel bruikbaar te maken. Hierbij nadrukkelijk rekening houdend met het beperkte schaalniveau van het terrein.

### Gewenste situatie: bestaande situatie herinrichten

Speelheuvel. Ondanks het feit dat niveauverschillen een kwaliteitskenmerk betekenen voor speelruimte biedt de bestaande hoge heuvel, in de specifieke ingesloten omstandigheid, onvoldoende speelkansen. Er wordt geadviseerd om de heuvel te verlagen en 'uit te hollen'. Op die manier kan hij prima drager zijn van enkele eenvoudige bewegingselementen en van zitmogelijkheid. (zie illustratie)

Ook: iets meer buffering aanbrengen tussen geparkeerde auto's en speelzone (minimale groenbuffer)

*Suggestie, ter inspiratie*



*Bestaande situatie*





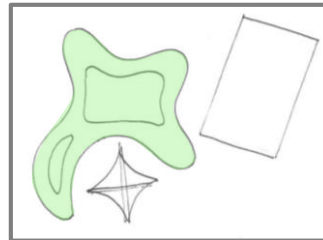
Bestaande situatie



Algemeen:

Ruimtelijk functioneert de bestaande inrichting behoorlijk.

De verouderde, verharde taluds worden als een knelpunt ervaren.



Gewenste situatie:

Voorstel: Vervangen van de verharde taluds door een groene talud.

- Het niveauverschil van de taluds kan als afboording fungeren van de valbodem voor het spinnenweb.
- De nieuwe talud kan op zijn beurt drager zijn van enkele goed gekozen speelaanleidingen of eenvoudige speeltoestellen (zie foto's hierboven). Doelgroep: Kleuters / familie





## Speelruimte voorzien in de te ontwikkelen publieke ruimte in Pierre De Geyterstraat

7



**Algemeen:** Bij de ontwikkeling van publieke ruimte in de Pierre De Geyterstraat kan deze drager zijn van speelruimte op schaalniveau 'straat'.

**Ingreep:** Indien het binnengebied Pierre De Geyterstraat wordt ingericht (zie studie "binnengebied Sleepstraat – Kartuizerlaan" door dienst stedenbouw en ruimtelijke planning van augustus 2017) vormt dat een interessante opportuniteit om nieuwe groene, publieke ruimte te creëren in dit centrale deelgebied.



### Gewenste situatie

Een groen binnengebied, een parkruimte die door de aanliggende school, tijdens schooluren kan worden gebruikt om buiten de schooltijd als openbaar park te fungeren.

De parkruimte zou expliciet als een speelgericht park moeten worden ingericht. Een landschappelijk ontwerp met

- grondwerken en groenaanplant die bewust impulsen inhouden voor kinderspel
- installaties die geen (of zeer beperkt) speeltoestellen zijn.

Het ontwerp dient tot stand te komen in samenspraak met de aanliggende school (het groengebied vormt immers een opportuniteit voor 'méér schoolspeelplaats').





## Downgraden speelterrein Justus De Harduwijnlaan

8



**Algemeen:** met de voorziene bouw van een hulpverleningsgebouw zal de potentie van dit speelterreintje verminderen.

**Ingreep:** De investeringen in dit terrein worden afgebouwd.

**Gewenste situatie:** Op het perceel is een nieuwbouw voorzien (zie schematische illustratie hiernaast) met een sociale invulling, met name hulp voor drugsverslaafden. Hierdoor wordt de bestaande link straat- buurthuis (relatie met Sint-Salvatorstraat) volledig afgesneden en zal de functie van dit speelterrein grondig afnemen. Verder kan ook worden verwacht dat de functie van het nieuwe gebouw een eerder negatief effect zal hebben op het gebruik van dit terreintje door kinderen.

Het terrein zal in de toekomst nog slechts beperkte functie hebben als speelplek – te downsizen tot ‘passageplek’.





## Speelplein Tolhuis. (1/2)

9



**Algemeen:** Een nieuw ontwerp mag zich niet beperken tot 'uitrusting', er dient een herinrichtingsontwerp te worden opgemaakt om de bestaande speelkansen te verbeteren.

- Betere inrichting en typologie
- Beter inspelen op doelgroepen
- Specifieke knelpunten wegwerken
- Inspelen op specifieke kansen

### Ingrep:

- Het maken van een ontwerp met grondwerken en groenaanplant, daarbij rekening houdend met de onder het terrein gesitueerde parking.
- Gebruik maken van het groen van het aanliggende park (Kina) als schaduwvoorziening.
- Meer gezoned effect creëren door groenaanplant en niveauverschillen
- Onderzoeken of hoogstammen (waar, hoe, welke) kunnen worden ingebracht in het ontwerp.
- Centrale verharding beter te integreren in nieuw ontwerp
- Onderzoeken hoe meer schaduw kan worden gecreëerd op het terrein
- participatie: 2 momenten opzetten. 1. bepalen van bouwprogramma en aanzet van ontwerpideeën. 2. ontwerpvergadering: bespreken van voorgelegde ontwerpideeën.



*Bestaande situatie*

  
Speelplein Tolhuis. (2/2)

9



Gewenste situatie

- ✓ Zonering / structurering van de speelzones.
  - Zonering speelkansen
    - Sporten. doelgroep tieners/jongeren > combinatie basket/voetbal  
Sporten doelgroep kinderen. 2-tal kleine veldjes met minivoetbalgoaltjes
    - Zone met speeltuinkarakter. Doelgroep: 6-12 jarigen.
    - Zone met speeltuinkarakter. Doelgroep: 0-6 jarigen. Wellicht kan de ligging van de huidige zone behouden blijven.
    - Verbindende zones met natuurrijk karakter
  
- ✓ Verbindingen
  - Aanhouden van de 2 bestaande toegangen.
  - Verbinding realiseren met aanliggend park (wereld van Kina, de Tuin); doorgang dient 'bromfiets-onvriendelijk' te zijn.
  - Aanhouden van bestaande rondgang. Hier op inspelen bij het creëren van zones op de site.

REFERENTIEBEELDEN



*Aanbrengen van gespreide taluds i.f.v. zonering*



*Zonering met groot gevoel voor geborgenheid (d.m.v. inbrengen van groen, gevarieerde bodembedekkingen, speelaanleidingen die een landschap creëren).*



*Gevarieerd speellandschap: zonering, niveaunderschillen, speeltoestellen, speelaanleidingen.*



*Eenvoudige sportvoorziening i.f.v. jongere kinderen.*





*Bestaande situatie*



**Algemeen:** Op vandaag een niet zo betekenisvolle ligging. En een eerder banale inrichting, Maar het is een plek met uitgesproken potenties. in de toekomst wordt deze plek belangrijker als drager van speelruimte. Hier dient een betere speelruimte ontwikkeld.

**Ingrep:** Hier wordt voorgesteld een ontwerp te maken voor een geheel nieuw speelterrein.

**Gewenste situatie:** Een nieuwe inrichting, gericht op 'familiale speelruimte'. Doelgroep kleinere kinderen, met zit en rust i.f.v. volwassenen. Het geheel dient nadrukkelijk een landschappelijke aanpak te krijgen.

Qua uitrusting hoeft er geen uitgebreid aanbod te worden voorzien, wel een uniek aanbod op maat, dat zich optimaal verweeft met het park. Zie onderstaande afbeeldingen.

*gewenste inrichting – enkele referentiebeelden*





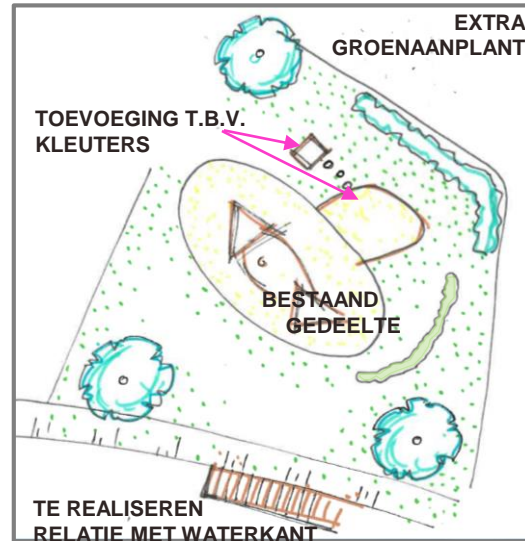


*Bestaande situatie*



Speelterrein op schaalniveau straat.  
Zinnvolle inplanting t.o.v. wonen.  
**Ingrep:** Opportuniteit om de bestaande 'gewone' inrichting te verbeteren door heraanleg te linken aan project voorziene werken Kolveniersgang.

*Gewenst: suggestie, ter inspiratie*



*gewenste situatie*

- Kans om een mooie relatie tussen waterkant en speelkansen te realiseren
- Kans om het speelterrein qua inrichting en uitrusting te verbeteren.
  - beter af te stemmen op doelgroepen. Met name kan hier beter worden ingespeeld op leeftijdsgroep kleuters.
  - Door het integreren van groen (bomen, struiken) een sterker landschappelijk geheel realiseren.



Bestaande situatie



gewenste situatie



Suggestie, ter inspiratie

**Algemeen:** Dit terrein is geen kwaliteitsvol voorbeeld van inrichting. Het is integendeel veeleer een veld met enkele verspreide speeltoestellen (op valbodem). Ook een gevoel van buffering (de inkijk van het omliggende wonen is te absoluut), kan beter worden verzacht.

**Ingreep:** hier wordt voorgesteld een nieuw, meer landschappelijk ontwerp te maken.

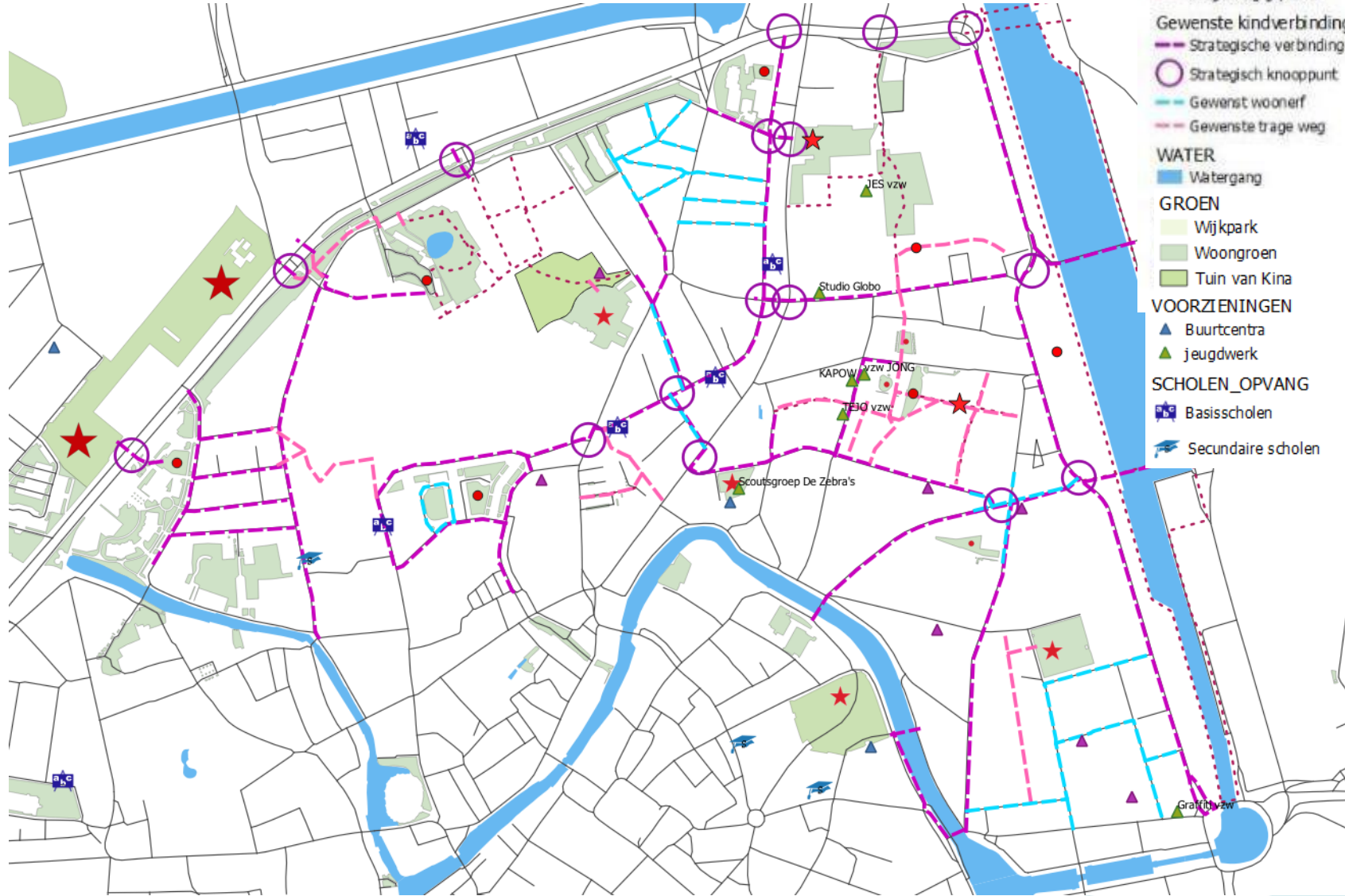
**Gewenste situatie:** Meer landschappelijke inrichting creëren. Enkele mogelijkheden:

- Bomen en struiken invoegen als zacht scherm t.o.v. onmiddellijke omgeving
- Glooiingen voorzien in speelzone niveaunderschillen (omwille van d hoogteverschillen op zich, en met het oog op speelse zonering § (meer kamergevoel creëren)
- Variatie aan bodembedekkingen: intensief gemaaid gras, extensief gazon (bij voorkeur op een talud) houtschors, zand, (noot: speeltoestellen met beperkte valhoogte (<120cm) kunnen op een valbodem van gras staan.



## 5.2. gewenste strategische verbindingen

# Gewenste strategische verbindingen



- Bestaande en geplande trage wegen
  - Trage weg
  - Trage weg gepland
- Gewenste kindverbindingen
  - Strategische verbindingen in het speelweefsel
  - Strategisch knooppunt
  - Gewenst woonef
  - Gewenste trage weg
- WATER
  - Watergang
- GROEN
  - Wijkpark
  - Woongroen
  - Tuin van Kina
- VOORZIENINGEN
  - Buurtcentra
  - jeugdwerk
- SCHOLEN\_OPVANG
  - Basisscholen
  - Secundaire scholen

# Gewenste strategische verbindingen

Voorgestelde acties met het oog op het ontwikkelen van gewenste verbidingsstructuur

## Betere relatie creëren met sites die aanliggend zijn aan het studiegebied.

Belangrijke aanliggende troeven. Kindgerichte bereikbaarheid van deze sites is een belangrijk streefdoel.

Volgende acties worden voorgesteld:

- Link naar Rabotpark t.h.v. zuidelijk deel Rabot
- Link naar Rabotpark t.h.v. Biervlietstraat
- Link van Vogelenzangpark naar Maria Goretti
- Link naar Voormuide
- Strategische link naar Baudelopark

## Creëren van strategische kindvriendelijke assen in het speelweefsel

Enkele strategische wegen die de ruggengraat voor de wijk vormen;

- Doornzelestraat
- Kartuizerlaan – Meerhem – Justus de Harduwijnlaan

## Strategisch inbrengen van woonerf

Plekken waar het inbrengen van het woonerfprincipe het weefsel strategisch versterkt.

- Directe omgeving van de Centrale
- Woonbuurt tussen Geuzenberg, Tolhuislaan, Berouw
- Woonstraten gelegen tussen Dampoortstraat en Zondernaampark

## Aanpakken van missing-link in het projectgebied

- Link Groenebriel – Gerststraat
- Link tussen Tolhuispark en Tuin van Kina



## Link naar Rabotpark t.h.v. het zuidelijk deel van Rabotpark



*Bestaande situatie*



Algemeen: Een betere relatie creëren met sites die aanliggend zijn aan het studiegebied.

**Ingreep:**

Een link creëren tussen speelterrein Rabot (aanliggend aan het projectgebied) en speelterrein Kolveniersgang door de forse barrière-werking van de Opgeëistenlaan aan te pakken.

**Gewenste situatie:**

Hier wordt voorgesteld een oversteekbaarheid op maat van kinderen te realiseren.

*Gewenste situatie*





## Link naar Rabotpark t.h.v. Biervlietstraat

**Algemeen:** Een betere relatie creëren met sites die aanliggend zijn aan het studiegebied.

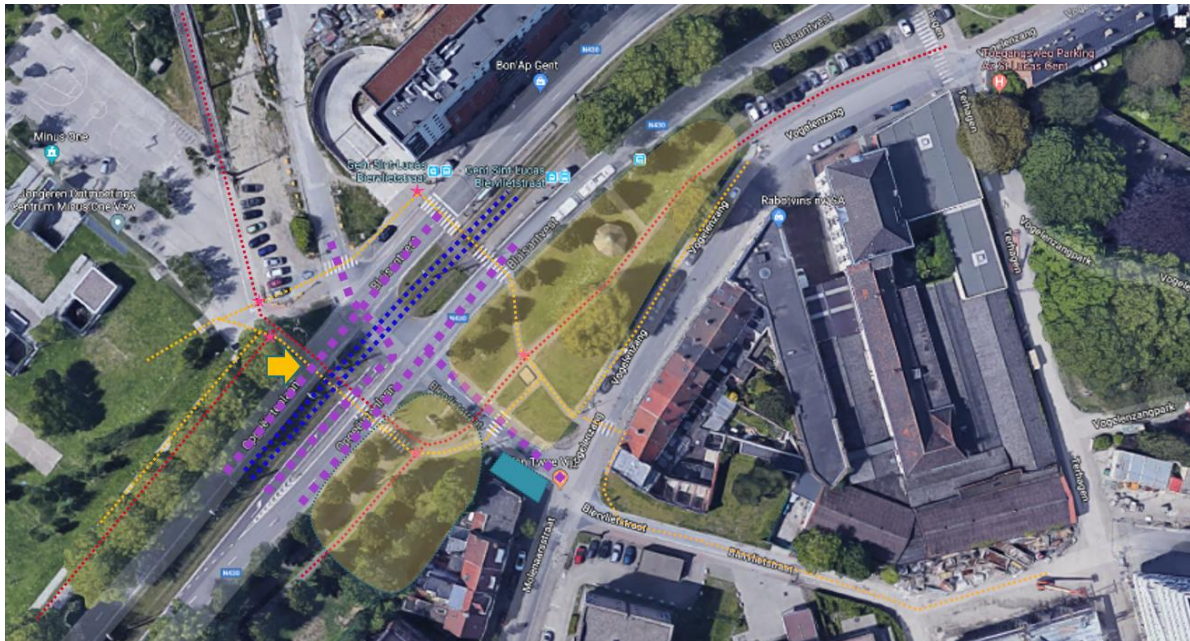
Dit is de belangrijkste, meeste strategische verbinding om de link te leggen tussen projectgebied en speelterrein Rabotpark. Er zijn echter teveel (en elkaar opvolgende) conflicten op deze oversteek. Moeilijk ontcijferbare combinatie van kruisingen (fietsers, voetgangers, auto's, tram, ...) en combinatie van kruispunten. De barrière-werking van de Opgeëistenlaan is hier extreem. > Bereikbaarheid van het Rabotpark realiseren.

**Ingreep:**

Een betere, betere leesbare oversteek realiseren op maat van kinderen.

**Gewenste situatie:**

Hier wordt voorgesteld een oversteekbaarheid op maat van kinderen te realiseren.





## Link van Vogelenzangpark naar 'Maria Goretti'

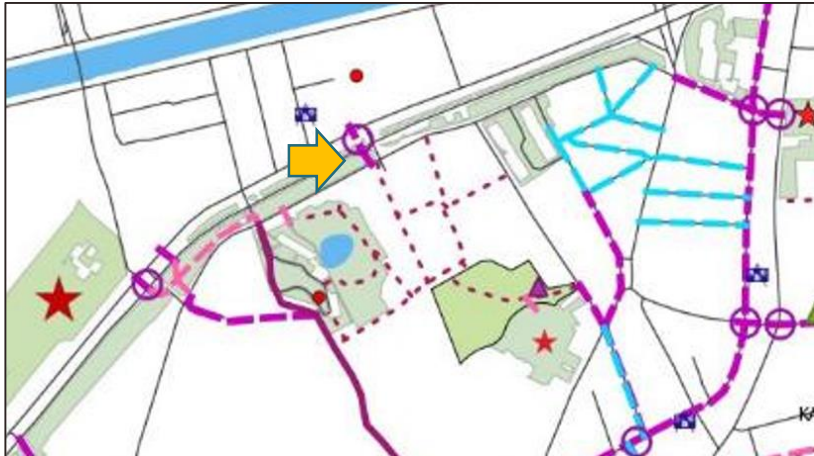
Algemeen: Een betere relatie creëren met sites die aanliggend zijn aan het studiegebied.

**Ingrep:**

Een link creëren tussen Vogelenzangpark en de groene site 'Maria Goretti' (aanliggend aan het projectgebied). De barrière-werking van de Blaisantvest dient daarbij te worden aangepakt.

**Gewenste situatie:**

Hier wordt voorgesteld een oversteekbaarheid op maat van kinderen te realiseren.







## Link naar Voormuide

**Algemeen:** Een betere relatie creëren met sites die aanliggend zijn aan het studiegebied.

Tussen het projectgebied en Muide liggen een aantal moeilijk leesbare oversteekplaatsen. De Blaisantvest vormt een stevige barrière. Tegelijkertijd komen er een aantal strategische routes voor kinderen op deze knooppunten uit. Er kan gekozen worden om de drie knooppunten aan te pakken of één van de drie als strategische kindvriendelijk knooppunt te kiezen. Ook aan de oversteek aan de kant van Muide kunnen er beter weginfrastructuur voor voetgangers en fietsers aangelegd worden waardoor de verbinding logischer zal lijken. Op termijn zal ook de brug naar het Handelsdok een betere fiets- en verbinding vormen.

**Ingrep:**

Een studie opzetten over een betere leesbare oversteek realiseren op maat van kinderen.

**Gewenste situatie:**

Hier wordt voorgesteld een oversteekbaarheid op maat van kinderen te realiseren.





## Strategische link naar Baudelopark

Algemeen: Een betere relatie creëren met sites die aanliggend zijn aan het studiegebied.  
Baudelopark als belangrijke speelruimte aanliggend aan het studiegebied.

Ingreep:

Een brug creëren over de bestaande sluisenstructuur waardoor een rechtstreeks ontstaat naar het Baudelopark.

Gewenste situatie:

*Bestaande situatie*



*gewenste situatie*





## Ingrepen Doornzelestraat

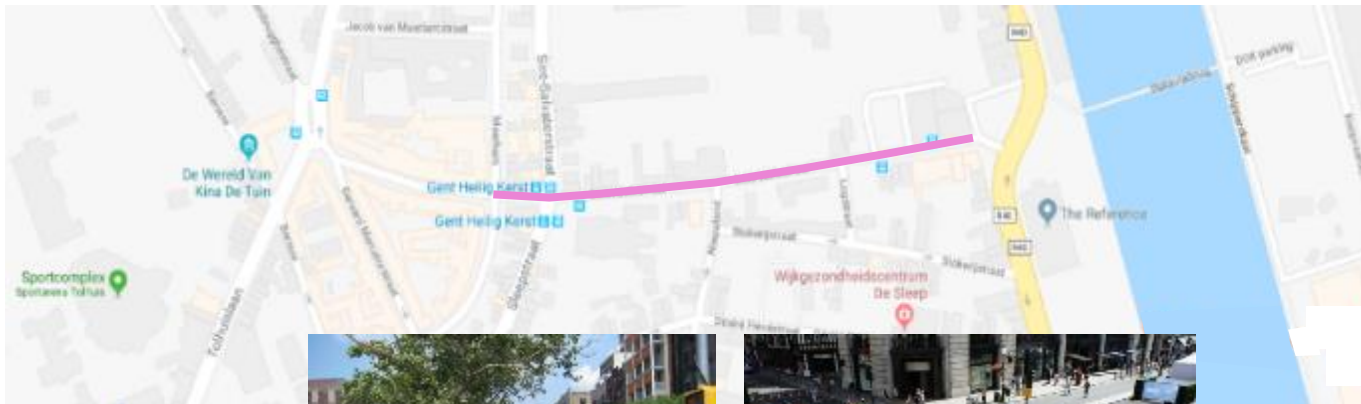


**Algemeen:** Creëren van een strategische, kindvriendelijke as in het speelweefsel.

Deze straat is een strategisch gelegen en vormt hierdoor onderdeel van de ruggengraat van de wijk. Deze verbinding is op dit moment louter verkeerstechnisch aangelegd, en onvoldoende veilig als strategische verbinding voor kinderen.

**Ingreep:** Hier wordt een nieuwe inrichting voorgesteld (vergelijkbaar met aanpak Rode Loper in Brugse poort) met een diversiteit aan ingrepen (asverschuiving, wegversmalling, voetpadverbredingen, groenaanplant, herorganiseren van parkeren, inbrengen van speelse aanleidingen, ...). Volgens STOP-principe.

**Gewenste situatie:** betere oversteekbaarheid, ruimte voor meer activiteiten, zones met meer verblijfskarakter, ...Op die manier vormt deze verbinding de ruggengraat van een kindvriendelijke oost-westverbinding in het projectgebied.



Enkele referentiebeelden





## Ingrepen Kartuizerlaan – Meerhem – Justus de Harduwijnlaan



**Algemeen:** Creëren van een strategische, kindvriendelijke as in het speelweefsel. Deze straat is strategisch gelegen binnen de wijk, ze linkt diverse publieke voorzieningen en vormt hierdoor de ruggengraat van de wijk. Deze verbinding is op dit moment louter verkeerstechnisch aangelegd, en onvoldoende veilig als strategische verbinding voor kinderen. Een kindgerichte aanleg van deze as is cruciaal in het gewenste speelweefsel.

**Ingreep:** Hier wordt een nieuwe inrichting voorgesteld (vergelijkbaar met aanpak Rode Loper in Brugse poort) met een diversiteit aan ingrepen (asverschuiving, wegversmalling, voetpadverbredingen, groenaanplant, herorganiseren van parkeren, inbrengen van speelse aanleidingen, ...). Volgens STOP-principe.

**Gewenste situatie:** betere oversteekbaarheid, ruimte voor meer activiteiten, zones met meer verblijfskarakter, ...Op die manier vormt deze verbinding de ruggengraat van een kindvriendelijke oost-westverbinding in het projectgebied.

Enkele referentiebeelden





## Directe omgeving van de Centrale

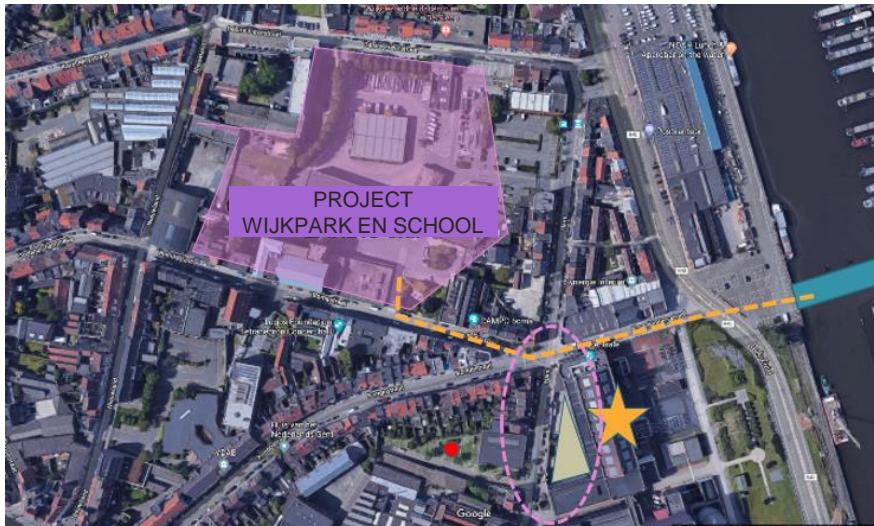


**Algemeen:** Strategisch inbrengen van woonerf.

Dit kruispunt en straatgedeelte is strategisch gelegen (aanliggend aan Centrale, nabijheid van geplande trage-weg-brug)

**Ingreep:** Deze verbinding is op dit moment louter verkeerstechnisch aangelegd, en speelt onvoldoende in op het belang van de Centrale plek. Hier wordt voorgesteld een strategische, kindvriendelijk kruispunt in het speelweefsel te creëren en de Centrale hieraan te linken. (Tevens dient onderzocht of de afgesloten koer van de Centrale ook in de publieke ruimte kan worden betrokken. Zie deel 6.3. Gewenste publieke ruimte)

**Gewenste situatie:** Een woonerf-inrichting met uitgesproken verblijfskwaliteiten. De binnenkoer van de Centrale heeft een publiek karakter en legt ruimtelijk de link te leggen tussen het kruispunt Kongostraat/Bomastraat / Ham en de publieke ruimte 'Ham' (graspleintje en overdekking).



- VOORZIENE BRUG
- DE CENTRALE
- BINNENKOER VAN DE CENTRALE
- GRASPLEINTJE EN OVERDEKT DEEL HAM
- POTENTIEEL BELANGRIJKE VERBINDING
- POTENTIEEL BELANGRIJKE PUBLIEKE ZONE





## Woonbuurt tussen Geuzenberg, Tolhuislaan en Berouw



**Algemeen:** Strategisch inbrengen van woonerf.

Deze woonbuurt (Desiderius Erasmusstraat, Frans Rensstraat, Jan Baptist Davidstraat, Jozef Van Crombrugghestraat, Lambert Queteletstraat ) wordt gekenmerkt door smalle straten, wonen op hoge dichtheid in 19<sup>e</sup> eeuwse arbeiderswoningen, en heeft verder weinig potenties m.b.t. publieke ruimte. Anderzijds vormt deze buurt een vrij rustig binnengebied met louter bestemmingsverkeer.

**Ingreep:** Om enige beleefbaarheid en speelsheid in dit stratengeheel te ontwikkelen wordt voorgesteld de straten te bestemmen en in te richten als 'woonerf'.

**Gewenste situatie:** Een woonerf-inrichting met uitgesproken verblijfskwaliteiten. Specifieke plekken krijgen daarbij een nieuwe inrichting, waardoor ze een zeer expliciet verblijfskarakter krijgen. Deze kunnen worden geaccentueerd met groen, zitgelegenheden en speelse aanleidingen.





## Woonstraten gelegen tussen Dampoortstraat en Zondernaampark

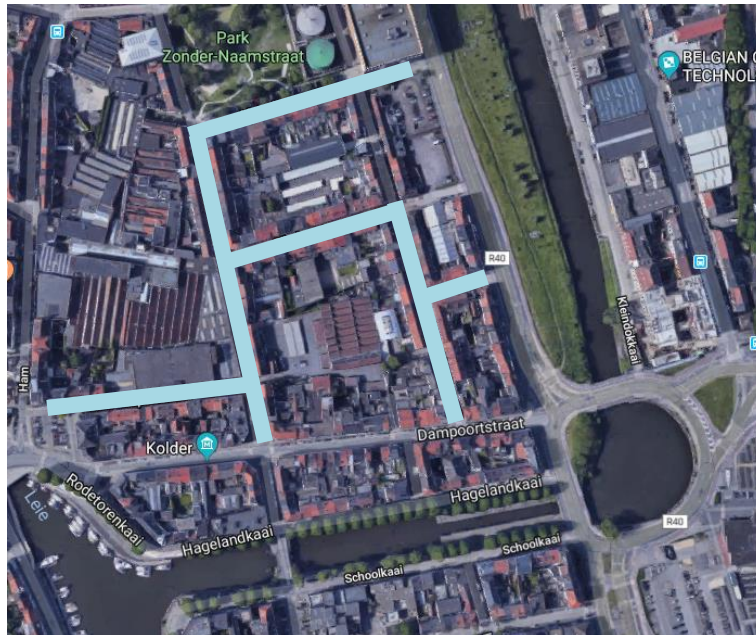


**Algemeen:** Strategisch inbrengen van woonerf.

Deze woonbuurt wordt gekenmerkt door smalle straten, wonen op hoge dichtheid in 19<sup>e</sup> eeuwse arbeiderswoningen, en heeft verder weinig potenties m.b.t. publieke ruimte (met uitzondering van de knip die gemaakt is in de .... Straat). Anderzijds vormt deze buurt een vrij rustig binnengebied met louter bestemmingsverkeer.

**Ingrep:** Om enige beleefbaarheid en speelsheid in dit stratengeheel te ontwikkelen wordt voorgesteld de straten te bestemmen en in te richten als 'woonerf'.

**Gewenste situatie:** Een woonerfinrichting met uitgesproken verblijfskwaliteiten. Specifieke plekken krijgen daarbij een nieuwe inrichting, waardoor ze een zeer expliciet verblijfskarakter krijgen. Deze kunnen worden geaccentueerd met groen, zitgelegenheden en speelse aanleidingen.





## Groenebriel – Gerststraat – link.



**Algemeen:** Aanpakken van missing-links in het projectgebied

Het westelijk deel van het projectgebied (Kolveniersgang en de aanliggende straten Kluizenaarsstraat, Gerststraat, Tarwestraat, Meelstraat) is erg weinig gelinkt met de rest. De aanwezige schoolinfrastructuur en ziekenhuisinfrastructuur verhinderen deze rechtstreekse link en brengen zo dit deelgebied in een geïsoleerde context.

**Ingreep:** Om de samenhang en fijnmazigheid van het gewenste speelweefsel te realiseren dient te worden onderzocht of er een rechtstreekse trage verbinding zou kunnen worden gemaakt tussen Groenebriel en Gerststraat.

De bestaande groene zone van de Sint-Lucassite zou hier een strategische rol in kunnen spelen.

**Gewenste situatie:** een logische trage verbinding tussen de Kolveniersgang en de Groenebriel.

*gewenste situatie*







## Link tussen Tolhuispark en Tuin van Kina



### Algemeen: Aanpakken van missing-links in het projectgebied

Het Tolhuispark maakt in de geplande aanpak deel uit van een groter groengeheel (Tuin villa Voortman, Vogelenzangpark, Wereld van Kina 'de Tuin', speelterrein Tolhuis). Tegelijk ligt het Tolhuispark echter afgesneden van de rest van dit groengebiet. Het is zinvol de speelruimte 'Tolhuispark' ruimtelijk te verbinden met het geheel.

**Ingreep:** Om de samenhang en fijnmazigheid van het gewenste speelweefsel te realiseren kan een doorgang, een perforatie in de bestaande muur, tussen Tolhuispark en Tuin van Kina, worden gerealiseerd

**Gewenste situatie:** voetgangers en fietsers kunnen via een doorgang door de muur, van Tolhuispark, via de tuin van Kina naar het noordelijk gedeelte van het studiegebied.

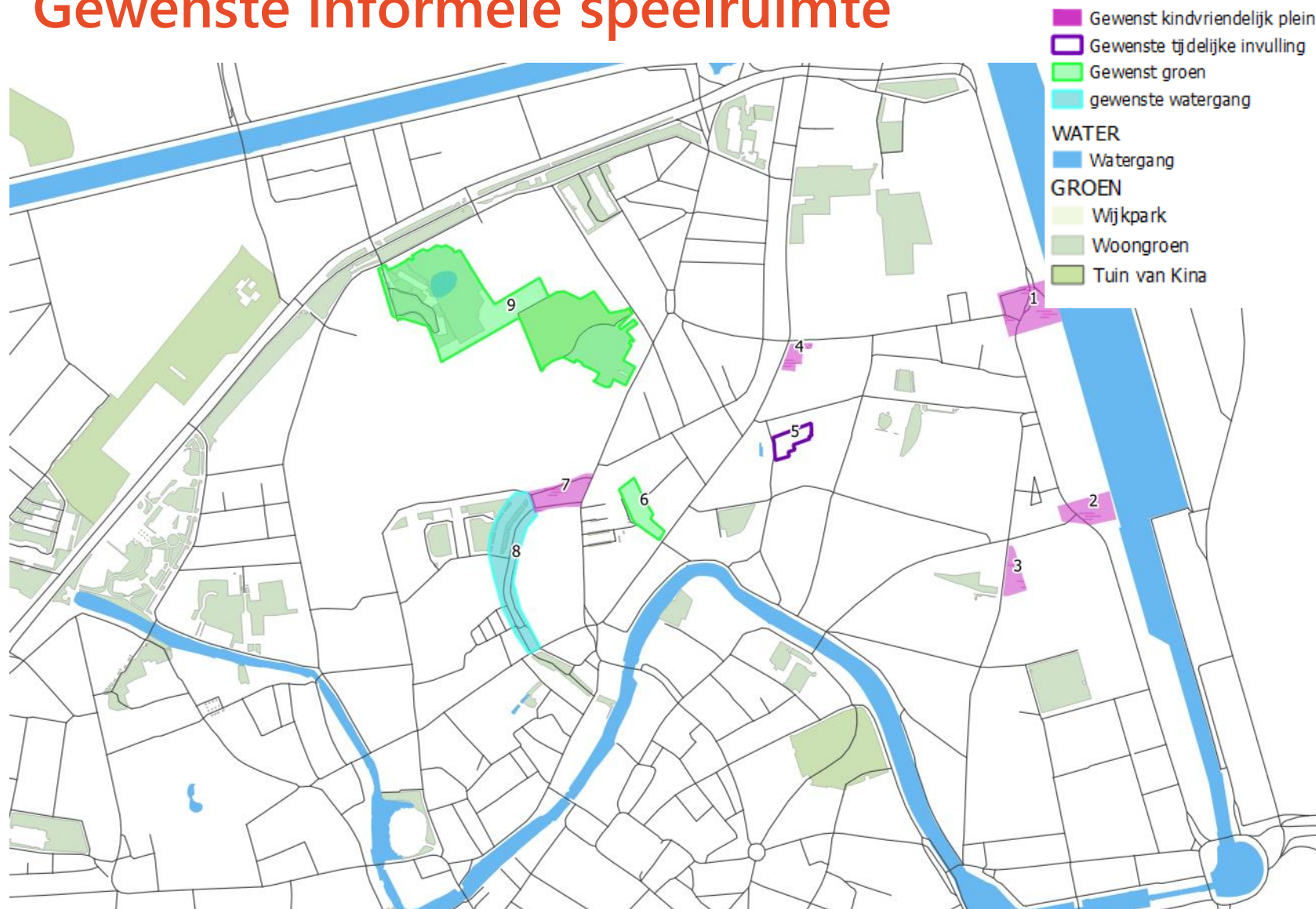
*gewenste situatie*



## 5.3. gewenste informele speelruimte



# Gewenste informele speelruimte



# Gewenste informele speelruimte

Voorgestelde acties met het oog op het ontwikkelen van gewenste speelse publieke ruimte

In dit deel hebben we plekken uitgelicht die strategische sites kunnen vormen als beleefbaar, kindvriendelijk stedelijk plein. Deze publieke ruimtes hoeven hierbij geen drager te worden van formele speelruimte.

1. Stapelplein omvormen tot een beleefbaar stedelijk plein
2. Plein aan Kraankindersstraat omvormen tot een beleefbaar stedelijk plein
3. Openstelling koer van 'De Centrale'
4. Inrichting Sint-Salvatorplein
5. Ontwikkelen van tijdelijke groene site op site Huidevetterken;
6. Nieuwe ontwikkelingen in Pierre De Geyterstraat
7. Fratersplein
8. Omgeving van de Tichelrei
9. Groen op schaal van de wijk met 'tuin villa Voortman – Vogelenzangpark – Wereld van Kina 'De Tuin' – speelterrein Tolhuis.





## Stapelplein – beleefbaar stedelijk plein.

1



### Algemeen:

Het Stapelplein is op vandaag louter verkeerstechnisch aangelegd, met veel restruimte die als versnipperde parking is ingericht. Een strategische plek: Door de Bataviabrug ligt het Stapelplein op een sleutelplek tussen de wijk Sluizeken-Tolhuis-Ham enerzijds en het nieuwe woonproject anderzijds. Het plein biedt een directe fiets- en wandelrelatie met plein Heilig Kerst (als knooppunt in de wijk), met het project wijkpark en school, en met de site Dok Noord (en de verschillende publieke ruimtes die erin zijn verwerkt).

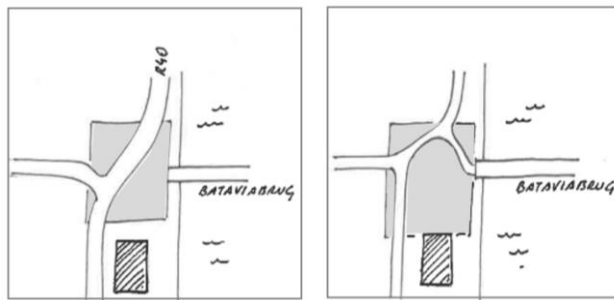
**Ingreep:** ombuigen van bestaande plein tot beleefbaar stedelijk plein op strategische plek in het weefsel.

- Specifieke knelpunten wegwerken
- Inspelen op specifieke kansen

### Gewenste situatie

- Het vergroten van de pleinruimte. Door de weg compacter aan te leggen en af te buigen. Een nieuwe inrichting kan één grote centrale ruimte opleveren..
- Toekomstige herinrichting, meer als een verblijfsplek, met: Groen, Zitruimte (zie referentiebeeld Bargiebrug Gent)
- Daarbij is het mogelijk om op het plein speelkansen te realiseren informeel: met speelse aanleidingen, formeel: door het inbrengen van formele sport- of speluitrusting.

Gezien de ligging kan hier ook gemikt worden op plaats voor jongeren.  
(hangplek, sportfuncties integreren).

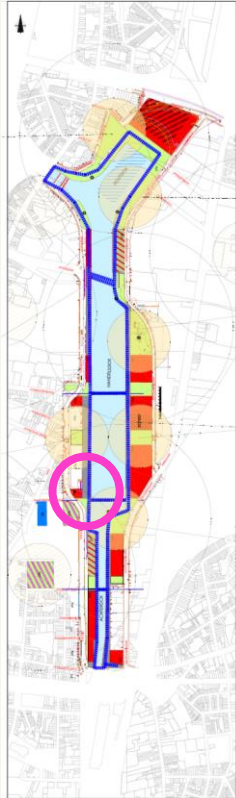


Referentiebeeld: Bargiebrug



Referentiebeeld: Voorbeeld van speelse aanleiding Visserskaai Oostende





## Plein aan Kraankindersstraat – beleefbaar stedelijk plein.

### Algemeen:

Dit plein zal met de ontwikkeling van het project 'Oude Dokken' (en zeker met de toekomstige ontwikkeling van een extra fietsers- en voetgangersbrug) stevig aan belang toenemen. Een opportuniteit om dit plein een andere uitstraling en functie te geven: stapsteen tussen het project 'Oude dokken' en de bestaande wijk.

### Ingreep:

Hier wordt voorgesteld dit plein analoog aan het Stapelplein aan te pakken. Het creëren van een beleefbaar en kindvriendelijk stedelijk plein op deze strategische plek in het weefsel.

### Gewenste situatie

Toekomstige inrichting met:

- Groen
- Alternatieve zitmogelijkheden
- Zicht op te ontwikkelen woonproject

Daarbij is het mogelijk om op het plein informele speelkansen te realiseren, met speelse aanleidingen





## Openstelling koer van 'De Centrale'

3



Algemeen: het publiek maken van de koer van 'de Centrale'.

**Ingreep:** Hier wordt voorgesteld om de straat 'Ham' meer in te richten als verblijfsruimte (woonerf), en daarbij de bestaande niet publieke koer van de Centrale te betrekken.

### Gewenste situatie

- Het onbebouwd gedeelte van de Centrale wordt hierbij meer geïntegreerd in de publieke ruimte.
- Door toepassing van een woonerf-oplossing wordt het verblijfskarakter van deze omgeving versterkt



Bestaande situatie





## Inrichting Sint Salvatorplein (kerkplein Heilig Kerst)

4



**Algemeen:** Centrale ligging, strategisch kruispunt.

Oogt weinig belevingsvol (ondanks de boot die er geïnstalleerd staat, en die blijkbaar niet functioneert als passageplek).

**Ingrep:** Hier wordt voorgesteld de ruimte subtiel verder in te richten met specifieke aandacht voor zonering die een hogere intimiteit, geborgenheid zou realiseren.

De relatie met de 'boot' dient hierbij bewust verder uitgewerkt te worden.

**Gewenste situatie:** een belevingsvol plein met geborgenheid en zonering, alternatieve zitmogelijkheden.

*Bestaande situatie*



*Enkele referentiebeelden*





## Ontwikkelen van tijdelijke groene site aan ‘Huidevetterke’

### Bestaande situatie



Voorplein – parkeerstrook als voorplein bij stedelijke loodsen aan de straat ‘Huidevetterke’.

**Algemeen:** Tijdelijke site die in de nabije toekomst zal worden ontwikkeld. Ideeën voor de inrichting van deze tijdelijke site zijn tot stand gekomen via een participatietraject. Opvolgen van de kindgerichtheid van deze tijdelijke site.

**Ingrep:** opvolgen van het gebruik en hier eventueel op inspelen door meer kindgerichte elementen in te brengen.

**Gewenste situatie:** een ruimte met initiatieven die actief inspeelt op noden van spelende kinderen. En hier eventueel nieuwe impulsen invoegen.



### Mogelijkheid in te voegen: functie ‘Bouwspeelplaats’





## Nieuwe ontwikkeling in de Pierre De Geyterstraat

**Algemeen:** Gezien het scherpe tekort aan publieke ruimte in het centrale deelgebied is deze plek een opportuniteit om het bestaande speelweefsel te versterken, door de ontwikkeling van dit binnengebied.

**Ingreep:** Hier wordt voorgesteld de ruimte in te richten met maximaal creëren van open ruimte, dus zonder het behoud van het hoofdbouw en zonder het creëren van een nieuwe woonsteeg.

**Gewenste situatie:** een belevingsvol plein met geborgenheid en zonering, alternatieve zitmogelijkheden, en formele speelkansen. **Aandachtspunten:** Deze publieke ruimte kan eveneens expliciet inspelen op de noden van de school, toch voor wat de schoolspeelplaats betreft. In die zin is er een goede link met scenario 4, m.b.t. noden i.v.m. toename van de speelplaats. Gezien de ligging van het gebied -aanliggend aan achterkanten van woningen – moet rekening worden gehouden met een enige beperking van de draagkracht.



*Uit ontwerpend onderzoek  
"binnengebied Sleepstraat –  
Kartuizerlaan" – april 2013  
**Scenario 2**  
Creëren van overzichtig parkgebied*



## Fratersplein als belevingsvol historisch buurtplein

**Algemeen:** het bestaande plein (parkeerplek en verder eerder betekenisloze plek) herbestemmen als verblijfsruimte en het zo een echt knooppunt laten vormen in het speelweefsel.

**Ingreep:** Hier wordt voorgesteld een meer pleinvormige herinrichting op schaal van de buurt te realiseren, met een meer kwalitatieve verblijfsruimte, zodat het plein een échte rol kan spelen als stedelijk buurtplein.

### Gewenste situatie:

- wijzigingen in de verkeerssituatie realiseren om zo bijkomende verblijfsruimte te creëren. Dit is uiteraard op ruimere schaal te bekijken.
- Het parkeren (eventueel gedeeltelijk) uit dit plein halen.
- Creëren van verkeersstructuur waarbij de Rodelijvekenstraat en Tolhuislaan voelbaar op het Fratersplein uitkomen. Bijvoorbeeld door op de oostelijke zijde verhoogde aanleg voorzien met de integreerde busstrook.
- Speelaanleidingen integreren in het plein. Deze hoeven niet expliciet gericht worden op kinderen.



## Omgeving van de Tichelrei



**Algemeen:** De brede laan die de Tichelrei is herontwerpen tot een beleefbare plek waarbij de groene ruimte tussen de flatgebouwen sterker gelinkt wordt. De Tichelrei zou, als voormalige waterloop, opnieuw water in zijn ontwerp kunnen hebben.

**Ingreep:** Hier wordt voorgesteld een nieuw ontwerp voor de Tichelrei te maken waarbij de potenties voor publieke ruimte meer uitgebuit worden.

**Gewenste situatie:**

- Met heraanleg kan
  - o het Fratersplein beter gelinkt worden aan de Tichelrei
  - o De groene ruimte tussen de flatgebouwen sterker gelinkt worden aan de Tichelrei; (de ruimtelijke link met het speelterrein Winston Churchillplein kan erdoor worden versterkt;
- De Tichelrei – voormalige waterloop. Mocht deze terug open gelegd worden zit hier een expliciete kans om er – met het oog op gewenst speelweefsel – op in te spelen en er meer beleefbare publieke ruimte van te maken.



## Groen op schaal van de wijk met 'tuin villa Voortman – vogelenzangpark – Wereld van Kina 'De Tuin' – speelterrein Tolhuis.

### Algemeen:

De beleidskeuze om de 4 aanliggende groenzones 'Tuin Villa Voortman', 'Vogelenzangpark', 'Wereld van Kina 'de tuin' en speelterrein Tolhuis' beleidsmatig meer als een geheel te beschouwen biedt concreet kansen om op microschaal een belevingsvol weefsel te maken (met trage verbindingen, passageplekken, speelruimte).

### Ingreep:

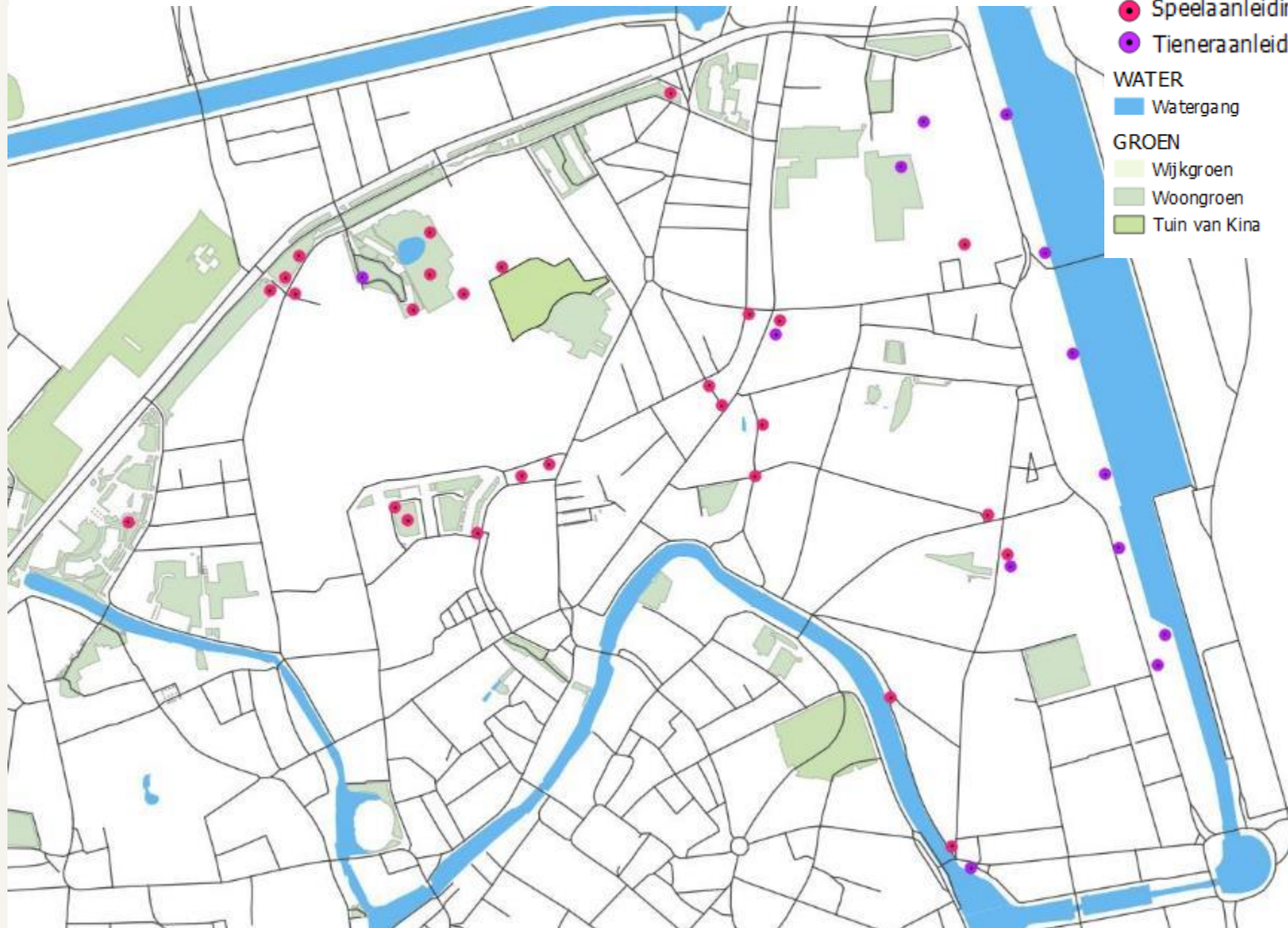
Hier wordt voorgesteld een doorwaadbaar geheel te creëren met trage wegen, en met geïntegreerde speelruimte en kindvriendelijke passageplekken in de groenzones.

### Gewenste situatie

- Rechtstreekse verbinding tussen speelterrein Tolhuis en Wereld van Kina de tuin;
- Inbreng van speelaanleidingen op de route die doorheen deze groenzones loopt
- Linken van het speelterrein 'Vogelenzangpark' met de in de toekomst aan te leggen groenzone langs Blaisantvest;

## 5.4. gewenste laag 'passageplekken'

# Gewenste laag passageplekken



# Gewenste laag passageplekken

Voorgestelde acties met het oog op het ontwikkelen van 'passageplekken' door het inbrengen van speelaanleidingen / tienerspots in de gewenste publieke ruimte

Deze laag vormt een overkoepelende laag, over de andere lagen heen.

Het is een laag die een grotere fijnmazigheid in het weefsel inbrengt, door het voorzien van ankerpunten / stapstenen die de wijk leesbaarder maken en meer 'informele speelplekken' creëren. Ze zijn ingeplant op strategische punten en langs betekenisvolle verbindingen. Voor hun plaatsing kan worden ingespeeld op specifieke opportuniteiten.

**Inplanting van speelaanleidingen.**

De kaart laat een fijnmazig, puntsgewijs weefsel zien.

De punten zijn op strategische plekken in het weefsel ingebracht.

- Op kruispunten
- Op punten die zich bevinden tussen 2 plekken van betekenis (als stapstenen tussenbeide)
- Op plekken die een baken kunnen vormen in het weefsel.
- Potentiële plekken (vb. stenige pleinen) opladen en zo extra betekenis geven;
- ...

**Types speelaanleidingen.**

- Zonering van de ruimte – "kamers" creëren
- Speels zitten
- Ritmes van 3-dimensionale effecten
- Alternatieve sportmogelijkheden
- Objecten die aanzetten tot spelen
- Kunst door en voor jeugd

**Speelaanleidingen en doelgroepen.**

De tienerspots (spots waar specifiek gemikt wordt op doelgroep tieners) wordt aangeduid speelaanleidingen die potentieel interessant zijn om passageplekken te maken in functie van tieners worden aangeduid met specifiek icoon.

Op de volgende pagina's, een overzicht met referentiebeelden





# Speel- en tieneraanleidingen - Referentiebeelden

Zonering van de ruimte "kamers" creëren.



# Speel- en tieneraanleidingen - Referentiebeelden



Speels zitten



Ritmes van 3-dimensionale effecten



Alternatieve sportmogelijkheden



# Speel- en tieneraanleidingen - Referentiebeelden

Objecten die aanzetten tot spelen

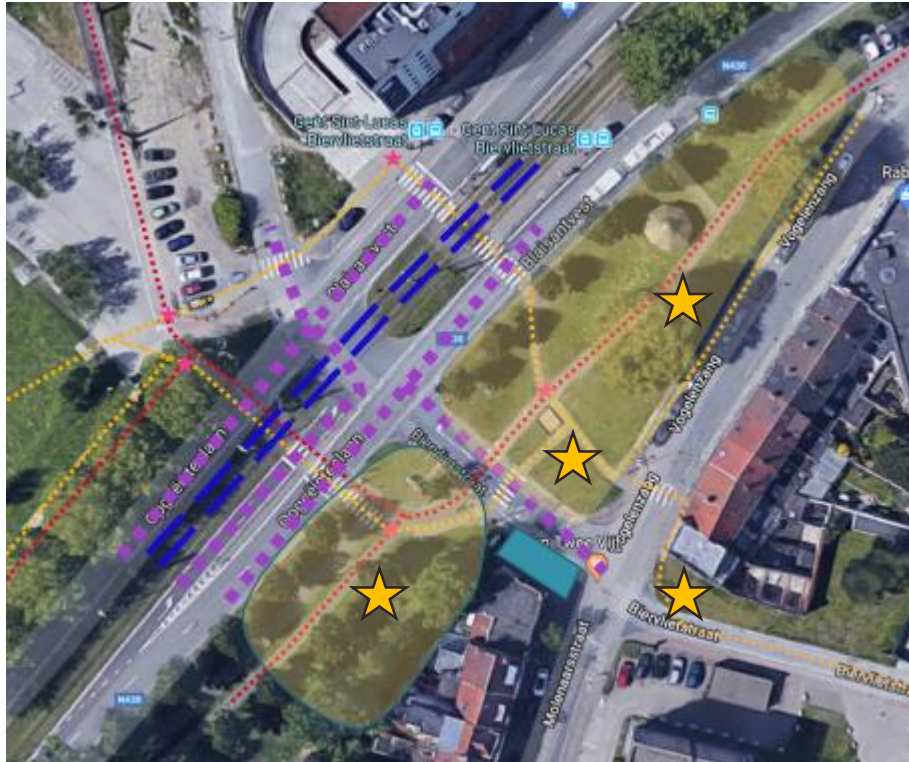


Kunst door / voor kinderen



# Speel- en tieneraanleidingen - Referentiebeelden

Vb. speelaanleidingen, verwerkt in de groene zone waar Biervlietstraat uitkomt op de Blaisantvest





# 6. Actieplan

## Gewenste ontwikkeling van nieuwe speelruimte

deelgebied	Locatie	actie	termijn
/	De aangeduide zoekzones in het hele studiegebied	<p>Nieuwe speelruimte ontwikkelen in de aangeduide zoekgebieden.</p> <p>Opportunities aanwenden -&gt; Verwerving van private groenzones, parkings...</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o publiek maken</li> <li>o herinrichting met integratie van formele speelruimte</li> </ul>	/
/	De aangeduide zoekzones in het hele studiegebied	<p>Nieuwe speelruimte ontwikkelen in de aangeduide zoekgebieden.</p> <p>'Zuurstof in de wijk creëren' -&gt; Het ontwikkelen van nieuwe onbebouwde ruimte als drager van speelruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>o Verwerving van eigendommen</li> <li>o Open ruimte creëren</li> <li>o Publiek ruimteontwerp met integratie van formele speelruimte</li> </ul>	/

## Gewenste uitvoering van geplande speelruimte

deelgebied	Locatie	actie	termijn
oost	Speelterrein bij verkaveling Doornzelestraat 23-31	Aanpassing van het bestaande plan. -> Opmaak van alternatief plan op basis van de gemaakte suggesties.	Kort
oost	Site Dok Noord – Van Crombrugghepark	Aanleg speelruimte/groengebied 'Van Crombrugghepark'. Aanpassing van het bestaande plan.	Kort
oost	Nieuw project Wijkpark en school	Nieuw speelruimteontwerp te maken. - Besluitvorming m.b.t. open of gesloten scenario. (open scenario heeft de voorkeur) - Op basis van dit besluit speelruimteontwerp maken (speelruimte op schaalniveau buurt) waarbij de integrale ruimte als speelterrein wordt ingericht (incl. trage verbindingen)	Kort

## Gewenste herinrichting van bestaande formele speelruimte

deelgebied	Locatie	actie	termijn
oost	Desiré Fiévestraat (noordelijke straatzijde)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Herinrichting: Groene zone wordt formeel speelterrein. Meer landschappelijke inrichting, (niveauverschil, hoogstammen, ...)</li> <li>- Participatie: ontwerp te maken op het veld met gebruikers</li> <li>- Experimenteren met verplaatsbare panna-voetbal</li> </ul>	Kort
oost	Nieuwland binnenkoer	Heraanleg bestaand speelterrein: functioneler maken van speelkansen. Met participatietraject via vzw Jong.	
oost	Speelterrein Godshuishammeke	Heraanleg bestaand speelterrein: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nieuw ontwerp te maken</li> <li>- Participatietraject met de buurt</li> </ul>	Kort
midden	Speelterrein Justus de Harduwijnlaan	Downgraden bestaande speelterrein tot passageplek	Middellang
west	Speelplein Tolhuis	Totale herinrichting bestaand speelterrein: Nieuw ontwerp te maken (inrichting, niet enkel uitrusting), met participatietraject	Kort
west	Speelterrein Vogelenzangpark	Nieuw ontwerp, upgraden en herinrichting bestaand speelterrein	kort
west	Speelterrein Kolveniersgang	Uitbreiden (upgraden) en integreren in voorziene heraanleg van de Kolveniersgang en aanliggende straten. Opportuniteit: inspelen op plannen en timing van heraanleg Kolveniersgang.	Middellang
west	Speelterrein Winston Churchillplein	Nieuw ontwerp en uitbreiden (upgraden en landschappelijker maken) van bestaand speelterrein. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Participatietraject met de buurt</li> <li>- Nieuw ontwerp te maken</li> </ul>	Middellang





## Gewenste strategische verbindingen

deelgebied	Locatie	actie	termijn
west	Blaisantvest – oversteek ter hoogte van speelplein Rabot.	Creëren van verkeersveilige oversteek naar speelterrein Rabot	Middellang
west	Blaisantvest – oversteek ter hoogte van Biervlietstraat	Creëren van verkeersveilige oversteek naar Rabotpark ter hoogte van Biervlietstraat.	Lang
oost	Link naar woongebied wijk Muide	Betere relatie creëren met sites die aanliggend zijn aan het studiegebied. Mogelijkheden onderzoeken	kort
oost	Link Baudelopark	Betere relatie creëren met site Baudelopark die aanliggend is aan het studiegebied. Oversteekbaarheid bij sluizen te onderzoeken	kort
oost	Doornzelestraat	Creëren van strategische kindvriendelijke as in het speelweefsel	Kort
midden	Kartuizerlaan – Meerhem – Justus de Harduwijnlaan	Creëren van strategische kindvriendelijke as in het speelweefsel Herinrichting tot beleefbare, verkeersveilige verbinding	Middellang
oost	Directe omgeving Centrale	Strategisch inbrengen van woonerf Aanpassing van verkeersinfrastructuur (woonerf) en creëren van publieke ruimte.	Middellang
west	Woonbuurt tussen Geuzenberg, Tolhuislaan en Berouw	Strategisch inbrengen van woonerf Heraanleg tot 'woonerf'.	Lang
west	Link Groenebriel - Gerststraat	Aanpakken van missing link in het projectgebied. De mogelijkheden onderzoeken om hier een verbinding te realiseren. O.a. onderzoeken publiek maken van het groen	Kort



## Gewenste publieke ruimte

deelgebied	Locatie	actie	termijn
oost	Stapelplein	Heraanleg tot 'beleefbaar stedelijk plein' met verblijfskarakter	Opportuniteit project Oude dokken.
oost	Kraankindersstraat	Heraanleg tot 'beleefbaar stedelijke plein' met verblijfskarakter	
west	Groene site 'Villa Voortman – Vogelenzangpark – Wereld van Kina – speelterrein Tolhuis	Samenhangend weefsel creëren	Kort
oost	Openstelling koer 'de Centrale'	Onderzoeken op welke manier een openstelling van de koer gerealiseerd kan worden	Kort
oost	Sint-Salvatorplein (kerkplein Heilig Kerst)	Heraanleg tot 'beleefbaar stedelijk plein' met verblijfskarakter	Lang
midden	Pierre De Geyterstraat	Ontwikkeling van kindvriendelijke groene ruimte met geïntegreerde, formele speelruimte	/
west	Fratersplein	Heraanleg tot 'belevingsvol historisch buurtplein'	Middellang
west	Omgeving Tichelrei	Heraanleg straat en openleggen waterloop. Speelse aanleidingen te combineren	lang
oost	Huidevetterken	Ontwikkelen van tijdelijke groene site aan Huidevetterken Ontwikkelen van een tijdelijke groene site met expliciet aandacht voor kindvriendelijkheid.	Kort

## Gewenste laag speelaanleidingen

deelgebied	Locatie	actie	termijn
/	De aangeduide zoekzones in het hele studiegebied	Het integreren van speelaanleidingen bij ruimtelijke projecten in het studiegebied.	/